

מדריך למורה

אפק לעתיד

סיפור למוד לכיתה ה'

כיתה ה'

מאג'ד שקור
זיאד כעביה

תֵּכֶן הָעֲנִינִים

עמוד	הנושא
4	מבוא
5	פרק א'
6	אתרים להרחבת הידע של המורים בלשון
7	אתרים לקידום התלמידים ולעידוד הקריאה בשפה העברית
8	טבלה מסכמת לתכנון עבודת המורה
24	עקרונות מנחים בספר "אופק לעתיד" לכיתה ה'
25	מטרות הלמידה בספר "אופק לעתיד" לכיתה ה'
26	מטרות אופרטיביות
27	פרק ב'
28	מבנה הספר
29	מפרט פתיח השיעור
29	מפרט הפעילויות בכיתה
30	למידה משמעותית
31	מפרט היחידות והטקסטים בספר
32	מפרט נושאי הלשון בספר
33	פרק ג'
34	התייחסות לשיר : בחזרה אל בית הספר
37	התייחסות לטקסט : שעת מחנך
40	התייחסות לטקסט : אצל הצלם
42	התייחסות לטקסט : הירקן החייכן
45	התייחסות לשיר : שיר שמח
48	התייחסות לטקסט : שעות הפנאי
51	התייחסות לטקסט : אמירה אוהבת צפרים

53	התייחסות לטקסט : התחביב של עולא
55	התייחסות לטקסט : סבא ושאדי
58	התייחסות לטקסט : מועצה מקומית
61	התייחסות לטקסט : השועל והכרם
64	התייחסות לטקסט : השועל והחסידה
67	התייחסות לטקסט : המתנה
70	התייחסות לטקסט : האוצר היקר ביותר
73	התייחסות לטקסט : שלושה בנים
76	התייחסות לטקסט : אירוס הגלבוע
78	התייחסות לשיר : איך זה להיות עץ?
81	התייחסות לטקסט : יער יתיר
84	התייחסות לטקסט : יום הספורט בבית הספר
86	התייחסות לטקסט : מסלול הליכה משפחתי
89	התייחסות לטקסט : המונדיאל
92	התייחסות לטקסט : חג הקורבן
95	התייחסות לטקסט : חג המולד
98	התייחסות לטקסט : חג הנביא שועיב
101	התייחסות לטקסט : ראש השנה העברי
104	התייחסות לטקסט : שמן זית
107	התייחסות לטקסט : סלט התבולה
110	התייחסות לטקסט : תזונה נכונה
113	התייחסות לשיר : זהירות בדרכים
115	התייחסות לטקסט : כדורגל לא משחקים בכביש
117	התייחסות לטקסט : טיול בטוח
120	התייחסות לטקסט : נעבור את החופש הגדול בשלום
123	הנחיות למורים- יחידת הבנת הנשמע
124	קטעי הבנת הנשמע

מבוא

מדריך למורה, "אופק לעתיד" לכיתה ה', נועד כדי להקנות למורי השפה העברית כלים ואסטרטגיות לטיפול ארבע אופניות השפה אצל התלמידים: קריאה, כתיבה, דיבור והאזנה.

במדריך שלושה פרקים:

פרק א':

- אתרים מומלצים להרחבת הידע של המורים.
- אתרים לקידום התלמידים ולעידוד הקריאה בשפה העברית.
- טבלה מסכמת לתכנון עבודת המורה.
- עקרונות מנחים.
- מטרות כלליות
- מטרות אופרטיביות.

פרק ב':

- מבנה הספר
- התייחסות לטקסטים במדריך:
 - א. מפרט פתיח השיעורים.
 - ב. מפרט הפעילויות בשיעורים.
 - ג. פתרון שאלות
 - ד. הבנת הנשמע
- למידה משמעותית
- מפרט היחידות והטקסטים
- מפרט נושאי הלשון

פרק ג':

- התייחסות מורחבת לטקסטים:
 - הבנת הנשמע- האזנה
- (מצורף למדריך תקליטור הבנת הנשמע.)

פרק א'

ספר "אופק לעתיד" לכיתה ה' הנחיות, עקרונות ומטרות

אתרים להרחבת הידע של המורים בלשון

<http://hebrew-academy.huji.ac.il/>

האקדמיה ללשון עברית מציעה: חידושים, הודעות ותיקונים בתחום הלשון העברית.

<http://aviv.org.il/habaa/>

אתר של רשת אורט עשיר בפעילויות והסברים בתחום ההבעה והלשון העברית..

http://www.education.gov.il/tochniyot_limudim/lashon/index.html

משרד החינוך והתרבות, האגף לתכנון תכניות לימוד – העשרה למורי הלשון. אוסף מאמרים, דרכי הוראת הלשון וההבעה בחטיבת הביניים ובחטיבה עליונה.

<http://www.safa-ivrit.org/links.php>

השפה העברית – אתר ביוזמה פרטית, הדן בסוגיות המעסיקות את רובנו בתחום השפה והלשון העברית. ניתן למצוא בו ניבים, דיוקי הגייה ועוד.

<http://learn.snunit.k12.il/snunit/lashon/upload/teachers/>

אתר של סנונית – לשונט – ובו מספר לא מבוטל של מאמרים בנושא הלשון והוראתה, בנוסף הנחיה כיצד לעבד טקסט ולסכמו.

<http://www.amalnet.k12.il/meida/lashon2/>

קורס מקוון קצר לבגרות בלשון כולל: הסברים בסיסיים על הבניינים, גזרות, משפטים, הבנת הנקרא וכו'. עוד באתר מבנה המבחן בלשון ובהבעה.

<http://www.milonit.co.il/lashon.htm>

המילון האוניברסלי, באתר תמצאו הסברים על תורת ההגה, תחביר, שחבור השם והפועל.

אתרים לקידום התלמידים, ולעידוד הקריאה בשפה העברית

<http://www.einayim.com/>

עיתון "עיניים" לתלמידים.

<http://www.amalnet.k12.il/meida/lashon2/>

אתר לשון לתלמידים לכל הגילאים.

<http://www.ezbeoni.co.il/>

אתר ירחון לילדים "אצבעוני".

<http://www.dafdaf.co.il/>

אתרי עידוד קריאה לתלמידים.

טבלת תקציר הטקסטים

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
בחזרה אל בית הספר	שיר	שיח ספרותי	הכרת התנועות : צורת התנועות. שם התנועות. הגיית התנועות. סוג התנועות.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי, דרך שאלות תוכן ומיון, ומשפט נכון/לא נכון. טיפוח מיומנויות ההבנה המפרשת (בין השורות) בטקסט : פירוש מילים על-פי ההקשר. הבנת המשמעות של מילת הקישור "כי". טיפוח הכתיבה של התלמידים על ידי כתיבת פסקה על ההכנות שלהם לקראת שנת הלימודים החדשה. הכרת התנועות : ■ צורת התנועה. ■ שם התנועה. ■ הגיית התנועה. ■ סוג התנועה.
שעת מחנך	שיח בין-אישי	תקשורת בין-אישית	הכרת סימני הפיסוק : נקודה, נקודתיים, סימן שאלה. שימוש נכון בסימני הפיסוק.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. שיפור הבנת הנקרא אצל התלמידים ברמת ההבנה המילולית וההבנה המפרשת (בין השורות) דרך המטלות הבאות : שאלות תוכן ושאלות השלם את החסר במשפט על-פי הטקסט. הבנת משמעות מילת הקישור "לכן". זיהוי הקשר בין מילת השייכות "שלהם" לדמויות ששייכת להן. זיהוי הקשר של מילת היחס "אצלם" לדמויות ששייכות להן. שיפור הבנת הנקרא אצל התלמידים ברמה המשתמעת דרך המטלות : האם אתם בעד/נגד? הסבירו. שיפור הכתיבה אצל התלמידים דרך המטלה : כתבו במחברת, מה אתם רואים באיורים שלפניכם : הכרת סימני הפיסוק : נקודה, נקודתיים, סימן שאלה. שימוש נכון בסימני הפיסוק.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
אצל הצלם	שיח בין-אישי	תקשורת בין-אישית	בניין קל-זמן עתיד. שמות בעלי מקצוע על פי משקל "קטל" כמו : צלם...	טיפוח השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. שיפור מיומנויות הבנת הנקרא בטקסט ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמה המפרשת (בין השורות) : פירוש מלים על-פי ההקשר. המילה וההפך על-פי ההקשר. זיהוי מילות הברכה שבטקסט. שימוש נכון במילות הברכה. הבנת המשמעות של מילת הקישור "כדי". שיפור מיומנות הכתיבה אצל התלמידים דרך מטלת הכתיבה : מה אתם רואים באיורים שלפניכם? בניין קל-זמן עתיד. שימוש נכון בפעלים שבזמן עתיד-בניין קל. זיהוי שמות בעלי מקצוע על-פי משקל "קטל" כמו : צלם, נגר וכו'.
הירקן החייכן	סיפור קצר מחיי היום יום.	שיח ספרותי	אותיות (א.ה.ו.י). זיהוי אותיות (א.ה.ו.י) במילה כאשר הן אמות קריאה או עיצורים. התאמת הפועל בבניין קל למשפט. בעלי מקצוע על-פי משקל קטל ועל-פי משקל קטלן, כמו ירקן.	טיפוח השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי, דרך שאלות תוכן ומיון משפטים נכון/לא נכון. שיפור הבנת הנקרא אצל התלמידים ברמה המפרשת (בין השורות) : פירוש מילים על-פי ההקשר. התאמת שם התואר למשפט. כתיבת הפך של מילים על-פי ההקשר. התאמה בין שם הגוף לשם הדמות השייך לה. הבנת הקשר של מלת הקישור לכן במשפט. התאמה בין משפטי הסיבה לתוצאה. טיפוח הכתיבה אצל התלמידים דרך מטלת הכתיבה : מה אתם רואים באיורים שלפניכם? אותיות (א.ה.ו.י). זיהוי אותיות (א.ה.ו.י) במילה כאשר הן אמות קריאה או עיצורים. התאמת הפועל בבניין קל למשפט. זיהוי בעלי מקצוע על-פי משקל קטל ועל-פי משקל קטלן, כמו ירקן.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
שיר שמח	שיר	שיח ספרותי	השלמת משפטים בפעלים המתאימים. כתיבת הרבים של צירופי שם עצם ושם תואר. גזירת פעלים מאותיות שורש והתאמת הפועל למשפט. השלמת משפטים במילת היחס המתאימה.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. שיפור מיומנויות הבנת הנקרא אצל התלמידים ברמת ההבנה המפרשת (בין השורות): פירוש מילים על-פי ההקשר. זיהוי המילה הנרדפת על-פי ההקשר. הבנת המסר מהשיר. זיהוי הקשר של מילת הקישור "אבל". השלמת משפטים בפעלים המתאימים. כתיבת הרבים של צירופי שם עצם ושם תואר. גזירת פעלים מאותיות שורש והתאמת הפועל למשפט. השלמת משפטים במילת היחס המתאימה.
שעות הפנאי	שיח בין-אישי	תקשורת בין-אישית	זיהוי הפעלים המתאימים למשפטים. זיהוי אותיות השרש של פעלים מסוימים. זיהוי המילים הגזורות מאותיות שורש מסוימות.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. איתור פרטים מהטקסט על ידי השלמת נתונים בטבלה והשלמת משפטים חסרים. שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת ההבנה המפרשת (בין השורות): פירוש מילים ומושגים על-פי ההקשר. התאמה בין האיור לפעילות שמציין האיור. זיהוי הפעלים המתאימים למשפטים. זיהוי אותיות השרש של הפעלים. זיהוי המילים הגזורות מאותיות שורש מסוימות.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
אמירה אוהבת צפרים	סיפור קצר מחיי היום יום.	שיח ספרותי	גזירת פעלים מאותיות שורש והתאמתם למשפטים. בחירת הפועל המתאים למשפט. בחירת מילת היחס המתאימה למשפט.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ודרך שאלת: נכון/לא נכון. שיפור הבנת הנקרא ברמה המפרשת (בין השורות): פירוש מילים על-פי ההקשר. סדר משפטים על-פי רצף התרחשותם בטקסט. הבנת הקשר של מילת הקישור "כאשר". גזירת פעלים מאותיות שורש והתאמתם למשפטים. בחירת הפועל המתאים למשפט. בחירת מילת היחס המתאימה למשפט.
התחביב של עולא	סיפור קצר שכולל הוראות והנחיות	שיח ההמונים	גזירת פעלים מאותיות שורש והתאמתם למשפטים. הפיכת משפטי חיוב במילה יש למשפטי שלילה במילה אין ולהפך. התאמת המשפט לשמות הגוף: אתה, את, אתם, אתן.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ודרך שאלת: זיהוי המשפטים הנכונים המתאימים לתוכן הטקסט. השלמת המילה החסרה במשפטים על-פי הטקסט. שיפור הבנת הנקרא ברמת ההבנה המפרשת (בין השורות): הבנת הקשר של מילת הקישור "אך". זיהוי הקשר של כינוי השייכות "שלו" למשפט. זיהוי שמות התואר שבטקסט. גזירת פעלים מאותיות שורש והתאמתם למשפטים. הפיכת משפטי חיוב במילה יש למשפטי שלילה במילה אין ולהפך. התאמת המשפט לשמות הגוף: אתה, את, אתם, אתן.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
סבא ושאדי	שיח בין-אישי	תקשורת בין-אישית	ההסגר הבנת משמעות ההסגר במשפט. זיהוי מילת ההסגר במשפט. הכרת המקביל בשפה הערבית למילות ההסגר.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ודרך שאלות נכון/לא נכון. שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמה המפרשת (בין השורות): הבנת הקשר של מילת הקישור "אם כן". זיהוי הקשר בין שם הגוף לדמות השייך לה. הכרת המקביל בשפה הערבית לפתגמים בעברית, כמו: "נאה מבטיח, נאה מקיים." הכרת משפט הדימוי בטקסט והבנת התכונה המשותפת ומילת הדימוי. הכרת ראשי תיבות בעברית, כמו מתנ"ס. הבנת משמעות ההסגר במשפט. זיהוי מילת ההסגר במשפט. הכרת המקביל בשפה הערבית למילות ההסגר.
המועצה המקומית	שיח בין-אישי	תקשורת בין-אישית	מילות השאלה: מי, מה, מה, מה, מתי, איפה, מדוע.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ודרך שאלות נכון/לא נכון. שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמה המפרשת (בין השורות): זיהוי הפך מילים על-פי ההקשר. הבנת הקשר של מילות הקישור "כדי-לכן". הכרת המילה הנרדפת למילת הקישור "אם כן". כתיבת שאלות לחלק המודגש במשפט. סדור מילים על-פי סדר א.ב במילון. הכרת מילות השאלה: מי, מה, מה, מתי, איפה, מדוע. בחירת מילת השאלה המתאימה לשאלה.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
השועל והכרם	סיפור משל	שיח ספרותי	גזירת פעלים מאותיות שורש והתאמתם למשפטים. זיהוי פעלים שבזמן עבר. זיהוי המילים הגזורות מהשורש כ.נ.ס.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. שיפור ההבנה המפרשת (בין השורות) אצל התלמידים: סדר משפטים לפי סדר התרחשותם בטקסט. הבנת הקשר של מילת הקישור "אך". התאמה בין משפטי סיבה למשפטי התוצאה. גזירת פעלים מאותיות שורש והתאמתם למשפטים. זיהוי פעלים שבזמן עבר. זיהוי המילים הגזורות מהשורש כ.נ.ס.
השועל והחסידה	סיפור משל	שיח ספרותי	סימן הפיסוק "מירכאות" מיקום סימן הפיסוק מירכאות בדיבור הישיר ובציטוט.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. הבנה מפרשת (בין השורות): זיהוי סוגת הטקסט. ניתוח הדמויות בטקסט. פירוש מילים על-פי הקונטקסט. התאמה בין משפטי הסיבה למשפטי התוצאה. הבנה משתמעת: הבעת דעה אישית דרך השאלה: האם אתם חושבים שהשועל והחסידה היו באמת חברים? נמקו. סימן הפיסוק "מירכאות" מיקום סימן הפיסוק מירכאות בדיבור הישיר ובציטוט.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
המתנה	סיפור קצר מחיי היום יום	שיח ספרותי	הכרת השמות של התנועות במילים. חיבור מילים מהברות. הוספת שמות תואר לשמות עצם והפיכתם לרבים. זיהוי אותיות השורש של הפעלים. השלמת משפטים במילת היחס המתאימה.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. הבנה מפרשת (בין השורות): הבנת הקשר של מילות הקישור "כדי, אך". זיהוי הלקח שלומדים אותו מהסיפור. משימה אינטרנטית: עיצוב כרטיס ברכה לרגל חג המולד. זיהוי והכרת השמות של התנועות במילים. חיבור מילים מהברות. הוספת שמות תואר לשמות עצם והפיכתם לרבים. זיהוי אותיות השורש של הפעלים. השלמת משפטים במילת היחס המתאימה.
האוצר היקר ביותר	סיפור עם	שיח ספרותי	הפניה: זיהוי מילות הפנייה במשפט. מיקום סימן הפיסוק "פסיק" אחרי הפנייה. צורת הציווי בבניין קל. גזירת צורת הציווי מזמן עתיד. זיהוי פעלים בציווי.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. הבנה מפרשת (בין השורות): זיהוי הרעיון המרכזי בטקסט. ניתוח הדמויות בטקסט. סדור משפטים לפי סדר התרחשותם בטקסט. מיפוי הטקסט: מקום, בעיה, פתרון, דמויות ומסר. זיהוי מילות הפנייה במשפט. מיקום סימן הפיסוק "פסיק" אחרי הפנייה. צורת הציווי בבניין קל. גזירת צורת הציווי מזמן עתיד. זיהוי פעלים בציווי.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
שלושה בנים	סיפור עממי	שיח ספרותי	משפטי שלילה שמתחילים במילה "אין". משפטי חיוב שמתחילים במילה "יש". בחירת שם המספר המתאים למשפט בזכר ובנקבה. זיהוי צורת הפועל הנכונה המתאימה לשם הגוף.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. הבנה מפרשת (בין השורות): פירוש מילים חדשות בטקסט על-פי ההקשר. ניתוח הדמויות בטקסט. הבנת הלקח מהטקסט. הבנת הקשר של מילות הקישור: כי, כדי, לכן. הבנת הדימוי והתכונה המשותפת בין הבן לציפור במשפט הדימוי: בני שר כמו ציפור. סידור משפטים לפי התרחשותם בטקסט. הבנה משתמעת: הבעת דעה אישית דרך השאלה: איזו דמות בטקסט מצאה חן בעיניכם? נמקו. הפיכת משפטי שלילה שמתחילים במילה "אין". למשפטי חיוב שמתחילים במילה "יש". בחירת שם המספר המתאים למשפט בזכר ובנקבה. זיהוי צורת הפועל הנכונה המתאימה לשם הגוף.
אירוס הגלבו	טקסט מידע	שיח עיוני	אותיות (א.ה.ו.י): זיהוי אותיות (א.ה.ו.י) כשהן אמות קריאה או עיצוריות. השלמת משפטים במילים הגזורות מהשורש (ש.מ.ר). התאמת שם התואר לשם העצם.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ושאלת נכון/לא נכון. הכרת שמות פרחים: כלנית, רקפת, אירוס, חלמונית, הדס, יסמין. הבנה מפרשת: מיון והכללה, כמו: אירוס, כלנית, רקפת, הם: פרחי בר/פרחים מבויתים. שילוב שמות התואר במשפטים. כתיבת ההפך של המילה "תחלה" על-פי ההקשר. הבנת הקשר של מילת הקישור "כדי". מטלת כתיבה: כתיבת פסקה על האירוס המוצג בפני התלמידים בספר. זיהוי אותיות (א.ה.ו.י) כשהן אמות קריאה או עיצוריות. השלמת משפטים במילים הגזורות מהשורש (ש.מ.ר). התאמת שם התואר לשם העצם.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
איך זה להיות עץ	שיר	שיח ספרותי	התאמת הפועל לשם העצם. זיהוי סימני הפיסוק במשפט. זיהוי הפנייה במשפט. בחירת שם הגוף המתאים לפועל במשפט.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ודרך השאלה: העתיקו למחברת את המשפטים הנכונים. הבנה מפרשת (בין השורות): זיהוי משפטי ההאנשה בשיר והבנת התכונות האנושיות המיוחסות לעץ. כתיבת פירוש מילים על-פי ההקשר. כתיבת ההפך של מילים על-פי הקשר. זיהוי הקשר בין שם הגוף לדמות השייך לה. זיהוי מילים אחיות בשיר, בעברית ובערבית כמו, אופק- אף. משימה אינטרנטית: כתיבת תעודת זהות למחברת השיר "דתיה בן דור" על פי החומר באינטרנט. מטלת כתיבה: התייחסות בכתב לאיורים המוצגים בפני התלמידים בספר. התאמת הפועל לשם העצם. זיהוי סימני הפיסוק במשפט. זיהוי הפנייה במשפט. בחירת שם הגוף המתאים לפועל במשפט.
יער יתיר	טקסט מידע	שיח עיוני	כתיבת התאריך בעברית בצורה תקינה. הבנת התפקיד של שתי נקודות במשפט (פירוט). זיהוי הדמות ששייך לה שם הגוף.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. הכרת הפירוש של ראשי תיבות כמו, קק"א: קרן קיימת לישראל. התמצאות במפה: זיהוי שמות ערים, צמתים וכו'. איתור מידע ופרטים מתעודת הזהות של מסלול ההליכה ביער יתיר. הבנת הקשר של מילת הקישור "גם". זיהוי בטקסט המילה הנרדפת למילה "מפחיתים". השלמת מילים חסרות על-פי הטקסט. כתיבת התאריך בעברית בצורה תקינה. הבנת התפקיד של שתי נקודות במשפט (פירוט). זיהוי הדמות ששייך לה שם הגוף.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
יום הספורט בבית הספר	טקסט שכולל ברכות ופתגמים.	שיח ההמונים	הסמיכות : הכרת צירוף הסמיכות. מרכיבי צירוף הסמיכות : הסומך והנסמך. הכרת צירופי סמיכות פרודה וסמיכות חבורה. הפיכת צירופי הסמיכות הפרודה לסמיכות חבורה.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ושאלת נכון/לא נכון. הכרת פתגמים בשפה העברית ופתגמים המקבילים להם בשפה הערבית. השלמת משפטים חסרים על-פי הטקסט. התאמה בין איורי פעילויות ספורט לשמות שלהם בעברית. הכרת צירוף הסמיכות. מרכיבי צירוף הסמיכות : הסומך והנסמך. הכרת צירופי סמיכות פרודה וסמיכות חבורה. הפיכת צירופי הסמיכות הפרודה לסמיכות חבורה.
מסלול הליכה משפחתי	טקסט מידע	שיח חיוני	סמיכות פרודה וסמיכות חבורה. מילים הגזורות מהשורש (ש.ק.פ.) מילים הגזורות מהשורש (ז.מ.נ.) אותיות (א.ה.ו.י) כאשר הן עיצוריות וכאשר הן אימות קריאה.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ושאלת נכון/לא נכון. שם עצם ושם תואר ביחיד וברבים. איתור מידע מהמפה המוצגת לתלמידים בספר. משימה אינטרנטית : לחפש מידע על החברה להגנת הטבע : מטרת החברה, הפעילויות והסמל שלה. קריאת מידע בשלט (תעודת זהות של מסלול הר מירון). הכרת שמות פרחי בר, כמו : ■ חלמונית- حيلوان ■ סחלב- سحلب ■ אדמונית החורש- كف الدب הפיכת צירופי סמיכות מסמיכות פרודה לסמיכות חבורה. מילים הגזורות מהשורש (ש.ק.פ.) מילים הגזורות מהשורש (ז.מ.נ.) אותיות (א.ה.ו.י) כאשר הן עיצוריות וכאשר הן אימות קריאה.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
המונדיאל	טקסט מידע	שיח עיוני	שם המספר המונה מ 100-11 התאמה בין שם המספר והשם הספור בזכר ובנקבה. כתיבת מספרים במילים.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ושאלת נכון/לא נכון. מיומנות עובדה/דעה : הבחנה בין משפטי דעה ומשפטי עובדה. מיומנות מיון והכללה : לבחור בקבוצה המתאימה, למשל : צרפת, ברזיל, רוסיה הן : שמות מדינות/שמות ערים. השלמת משפטים על-פי הטקסט. מטלות כתיבה : לכתוב תעודת זהות לאחת מקבוצות הכדורגל. להתייחס בכתב לאיור המוצג בפני התלמידים בספר. הכרת שם המספר המונה מ 100-11. התאמה בין שם המספר והשם הספור בזכר ובנקבה. כתיבת מספרים במילים. הוספת שם ספור לשם המספר
חג הקרבן	טקסט מידע	שיח עיוני	בחירת הפועל המתאים למשפט. בחירת מילת השאלה המתאימה לשאלה על החלק המודגש במשפט. כתיבת שם הגוף והשרש השייכים לפועל. מושגים וביטויים על הפועל "עמד", כמו : עמד להקריב.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. השלמת משפטים על-פי הטקסט. מטלת חקר : עריכת השוואה בין סיפור עקידת איסמעיל באסלאם לבין סיפור עקידת יצחק ביהדות. מטלה אומנותית : כתיבת כרטיס ברכה לרגל חג הקורבן. מטלת כתיבה : כתיבת פיסקה על התמונה המוצגת בפני התלמידים בספר. בחירת הפועל המתאים למשפט. בחירת מילת השאלה המתאימה לשאלה על החלק המודגש במשפט. כתיבת שם הגוף והשרש השייכים לפועל. מושגים וביטויים על הפועל "עמד", כמו : עמד להקריב.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
חג המולד	טקסט מידע	שיח עיוני	הפיכת צירופי סמיכות פרודה לסמיכות חבורה כאשר הנסמך מסתיים באות ה. דוגמה: העוגה של החג-עוגת החג. זיהוי ההסגר במשפט.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. הכרת שמות חגים של היהודים, הנוצרים, היהודים והדרוזים. הכרת שמות ערים קדושות לנוצרים. כתיבת הפך של מלים על-פי ההקשר בטקסט. כתיבת משמעות הצירוף "בכיליון עיניים" על-פי ההקשר בטקסט. מטלת כתיבה: כתיבת תיאור לאיור (עץ חג המולד) שמוצג לתלמידים בספר. הפיכת צירופי סמיכות פרודה לסמיכות חבורה כאשר הנסמך מסתיים באות ה. דוגמה: העוגה של החג-עוגת החג. זיהוי ההסגר במשפט.
חג הנביא שועיב	טקסט מידע	שיח עיוני	השלמת משפטים בפועל המתאים. זיהוי ההסגר במשפט. הוספת שם תואר לשם עצם וכתיבת הצירוף ברבים. כתיבת התאריך בצורה תקינה.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. השלמת משפטים על-פי הטקסט. משימה אינטרנטית: לחפש מידע על הקשר בין הנביא שועיב והלוחם סלאח אלדין אלאיובי. משימה יישומית: לחפש בישום WAZE מידע על מסלול הנסיעה ממקום המגורים לקבר הנביא שועיב בחיטין: מרחק, זמן ערים/כפרים בדרך. בחירת מילת היחס המתאימה למשפט. השלמת משפטים בפועל המתאים. זיהוי ההסגר במשפט. הוספת שם תואר לשם עצם וכתיבת הצירוף ברבים. כתיבת התאריך בצורה תקינה.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
ראש השנה העברי	טקסט מידע	שיח עיוני	הכרת מילת הדמוי והתכונה המשותפת במשפט הדימוי: "שנה מתוקה כדבש." זיהוי צירופי הסמיכות במשפט. הפיכת צירופי סמיכות פרודה לחבורה.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. הכרת צירופי מילים שכוללים את המילה "ראש", כמו: יושב ראש. זיהוי, למי חוזרים שמות הגוף במשפטים. הכרת שמות החדשים לפי הלוח: העברי, הנוצרי וההג'רי. מטלת כתיבה: לכתוב בתוכנת "פואר פוינט" ברכות לראש השנה העברי. הכרת מילת הדמוי והתכונה המשותפת במשפט הדימוי: "שנה מתוקה כדבש." זיהוי צירופי הסמיכות במשפט. הפיכת צירופי סמיכות פרודה לחבורה.
שמן זית	טקסט מידע	שיח עיוני	הריבוי של צירופי סמיכות. כתיבת צירופי סמיכות ברבים. כתיבת משפטים עם הגופים: היא, הם, הן.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ושאלות: "בחרו בתשובה הנכונה". הבנת הקשר של מילת הקישור "כדי". מטלת ביצוע: לחפש באינטרנט מתכון לסלט ירקות עם שמן זית. הכרת פתגמים בערבית על שמן הזית, ותרגום הפתגמים לעברית. מטלת חקר: לשאול את ההורים ולכתוב על ההבדל בין בתי הבד היום ובעבר. לבדוק באינטרנט, באיזו מדינה בעולם יש שטחים גדולים של עצי זית. הריבוי של צירופי סמיכות. כתיבת צירופי סמיכות ברבים. כתיבת משפטים עם הגופים: היא, הם, הן.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
סלט התבולה	טקסט הוראות	שיח ההמונים	בחירת מילת השאלה המתאימה לשאלה על החלק המודגש במשפט. לבחור מהטקסט הפועל המתאים להשלמת משפט החסר. הפיכת צירופי סמיכות מרבים ליחיד. כתיבת השורש והזמן של הפועל.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ושאלות נכון/לא נכון. סדר משפטים על-פי רצף התרחשותם בטקסט. רכישת ידע על שמות מדינות השוכנות לחופי הים התיכון: האוכל הנפוץ במדינה. שם עיר הבירה. מטבע הכסף בכל מדינה. מטלת כתיבה: כתיבת מתכון לסלט ירקות. משימה אינטרנטית: הכנת מצגת על סלט התבולה. בחירת מילת השאלה המתאימה לשאלה על החלק המודגש במשפט. לבחור מהטקסט הפועל המתאים להשלמת משפט החסר. הפיכת צירופי סמיכות מרבים ליחיד. כתיבת השורש והזמן של הפועל.
תזונה נכונה	טקסט הנחיות	שיח ההמונים	הפיכת צירופי סמיכות חבורה לסמיכות פרודה. ידע כללי: בחירת שם הגוף השייך לפועל "משפרת". בחירת המילים השייכות לשורש (ק.ב.צ) בחירת שמות עצם ממין נקבה. כתיבת צורת הריבוי של "צבע מאכל".	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. מטלת כתיבה: כתיבת תיאור לארוחת בוקר. הכרת מילים נרדפות על-פי ההקשר לטקסט. מיומנות מילוי שאלון: (תמיד-לפעמים-אף פעם לא) משחק לשון: הוצאת מילים קטנות ממלים גדולות, כמו: ארוחות-רוחות. מיומנות קריאת הנחיות על ידי עיון בפירמידת המזון ובחירת קבוצת המזון הבריאה. הפיכת צירופי סמיכות חבורה לסמיכות פרודה. ידע כללי: בחירת שם הגוף השייך לפועל "משפרת". בחירת המילים השייכות לשורש (ק.ב.צ) בחירת שמות עצם ממין נקבה. כתיבת צורת הריבוי של "צבע מאכל".

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
זהירות בדרכים	שיר	שיח עיוני	זיהוי בשיר את הפעלים שבזמן עתיד. התאמת הפועל לשם הגוף. זיהוי בשיר את הפעלים שבצווי. זיהוי כינויי הרמז שבשיר.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. הבנת הקשר של מילות הקישור: "אבל, אז." כתיבת ההפך של המילים: "לבד, עצור" על-פי ההקשר. זיהוי מילים בתפזורת האותיות. מטלת כתיבה: כתיבת משפטים המתחילים בצירוף: "חשוב לדעת איך..." הכרת ההוראות של תמרורים. זיהוי בשיר את הפעלים שבזמן עתיד. התאמת הפועל לשם הגוף. זיהוי בשיר את הפעלים שבצווי. זיהוי כינויי הרמז שבשיר.
כדורגל לא משחקים ליד הכביש	סיפור חוויתי	שיח ספרותי	זיהוי "הפנייה" שהופיעה בטקסט. התאמת הפועל לשם הגוף. בחירת המילים השייכות לאותו שורש.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות. הכרת כללי חציית כביש בצורה בטוחה. מטלת כתיבה: כתיבת שלט אזהרה לחציית כביש בצורה בטוחה. כתיבת סיפור על-פי רצף תמונות. הכרת הקשר של מילת הקישור "כדי" בטקסט. פירוש מילים חדשות על-פי ההקשר. זיהוי "הפנייה" שהופיעה בטקסט. התאמת הפועל לשם הגוף. בחירת המילים השייכות לאותו שורש.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
טיול בטוח	טקסט הנחיות והדרכה.	שיח ההמונים	הפיכת משפטי חיוב שמתחילים במילה "יש" למשפטי שלילה שמתחילים במילה "אין" בחירת מילת היחס המתאימה למשפט. כתיבת מספרים במילים. הפיכת שם התואר לרבים. הפיכת צירופי סמיכות חבורה לסמיכות פרודה.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות ושאלת נכון/לא נכון. הוספת שם התואר למקומו המתאים במשפט. הבחנה בין משפטי עובדה/דעה. כתיבת ההפך של מילים על פי ההקשר לטקסט. כתיבת המילה הנרדפת על-פי ההקשר לטקסט. הבנת הקשר של מילת הקישור "אך". הפיכת משפטי חיוב שמתחילים במילה "יש" למשפטי שלילה שמתחילים במילה "אין" בחירת מילת היחס המתאימה למשפט. כתיבת מספרים במילים. הפיכת שם התואר לרבים. הפיכת צירופי סמיכות חבורה לסמיכות פרודה.
נעבור את החופש הגדול בשלום	טקסט הנחיות והדרכה.	שיח ההמונים	הפיכת צירופי סמיכות חבורה לסמיכות פרודה או להפך. בחירת שם הגוף המתאים למשפט.	טיפול השיח הדבור אצל התלמידים דרך פעילות "מדברים עברית" שבפתיח הטקסט. טיפוח מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי דרך שאלות תוכן מילוליות, תרגיל השלמת המילה החסרה במשפט על-פי הטקסט ושאלת איתור פרטים מהטקסט (שמות המקומות שהופיעו בטקסט). הכרת המושגים: חבש כובע. ענד משקפיים. חגר חגורה. נעל נעליים. שרץ שרוכים. כתיבת שאלות על החלק המודגש במשפט. הכרת הפירוש למילים השייכות לכדור, כמו: כדורגל, כדורעף וכו'. הפיכת צירופי סמיכות חבורה לסמיכות פרודה או להפך. בחירת שם הגוף המתאים למשפט.

עקרונות מנחים בספר, "אופק לעתיד" לכיתה ה'

העקרונות בסדרה "אופק לעתיד" לכיתה ה' מתאימים לעקרונות של תכנית הלימודים החדשה בעברית משנת תשע"ב.

1. התלמידים נחשפים לעולמות שיח שונים: שיח עיוני, שיח ספרותי, שיח ההמונים ושיח בין אישי. (מותאם לעיקרון תכה"ל החדשה בעברית עמ' 16)

2. הטקסטים בספרי "אופק לעתיד" קרובים לעולמם של התלמידים ומותאמים לעולמות התוכן עפ"י תכנית הלימודים החדשה. (עמ' 23 בתכה"ל החדשה)

3. לימוד הדקדוק בספר "אופק לעתיד" בא כדי לקדם את רכישת השפה והשליטה בה בהקשר טקסט. (מותאם לעיקרון לימוד הדקדוק עפ"י תכה"ל החדשה עמ' 19)

4. טיפוח ארבע אופנויות השפה: קריאה, כתיבה, דיבור והאזנה בתוך תהליך הלמידה ובהקשר טקסט. (מותאם לעיקרון תכה"ל החדשה עמ' 17)

5. רכישת אוצר מלים בהקשר טקסטואלי, מלים בעברית ופירושן בערבית. (מותאם לעיקרון תכה"ל החדשה עמ' 18 ועפ"י הגישה הרב לשונית הדוגלת בהקשר בין השפות).

6. טיפוח הבנה אצל התלמידים:

הבנה המילולית - הבנת המשמעות הגלויה בטקסט.

הבנה מפרשת - הבנת המשמעות הסמויה בטקסט.

הבנה משתמעת - הערכת התוכן של הטקסט.

(מותאם לעיקרון תכה"ל החדשה עמ' 20)

מטרות הלמידה בספר, "אופק לעתיד" לכיתה ה'

א. מטרות כלליות:

1. טיפוח ארבע אופניות השפה : קריאה, כתיבה, דיבור והאזנה.
2. הכרת טקסטים מסוגות שונות ומעולמות שיח מגוונים.
3. שילוב של שפת האם הערבית בהוראת העברית על פי הגישה הרב לשונית.
דוגמה מטקסט "סבא ושאדי".
פתגם מקביל בעברית ובערבית :
נאה מבטיח, נאה מקיים - وعد الحر دين
4. טיפוח ההבעה בכתב אצל התלמידים.
5. טיפוח ההבעה בעל - פה אצל התלמידים.
6. טיפוח הבנת הנקרא אצל התלמידים : הבנה מילולית, הבנה מפרשת והבנה משתמעת.
8. רכישת חוקי תחביר ודקדוק בסיסיים בהקשר טקסטואלי.
9. טיפוח האוריינות ברכישת השפה, היכולת להשתמש בשפה לצרכיו האישיים של התלמיד בתחומים שונים.
10. טיפוח מיומנות ההאזנה והבנת הנשמע.

ב. מטרות אופרטיביות:

1. פיתוח מיומנות פענוח מילים חדשות בטקסט לפי קונטקסט.
2. פיתוח מימניות הבנת הנקרא בשלושה רבדים: הבנה מילולית, הבנה מפרשת והבנה משתמעת.
3. הכרת מלות השאלה וטיפול מיומנות שאלת שאלות.
4. טיפוח מיומנות גזירת מילים מאותיות שורש.
5. טיפוח מיומנות מיון והכללה. (מיון מילים לקטגוריות)
6. הכרת מלות הקישור והבנת הקשר הלוגי שלהן בטקסט.
7. טיפוח מיומנות מילוי הוראות בטקסט.
8. טיפוח מיומנות ניבוי טקסט עפ"י רמזי תוכן.
9. טיפוח מיומנות מיפוי טקסט לפי: זמן, מקום, דמויות ועלילה.
10. הכרת חוקי התחביר הבסיסיים בהקשר טקסט, כמו: שם עצם, שם תואר, מלות יחס, מלות קישור, שלילת משפט במילה "אין", סימני פיסוק, ההסגר והפנייה.
11. הכרת חוקי הדקדוק הבסיסיים בהקשר טקסט, כמו: צורות היחיד והרבים בסמיכות פרודה וחבורה. שם עצם ושם תואר ביחיד וברבים. שם המספר היסודי והסידורי, השורש, הפועל, שמות הגוף וכינויי השייכות.
12. פיתוח מיומנות איתור מילים במלון לפי סדר א.ב המילון.
13. זיהוי מילים הדומות במשקל כמו: נגר- דיג. ספרן- סדרן
14. פיתוח מיומנות הבנת הנשמע דרך האזנה לטקסט וכתובת תשובות לשאלות על- פי ההאזנה.

פרק ב'

ספר "אופק לעתיד" לכיתה ה'
מבנה הספר, מפרט היחידות,
ההפעלות ונושאי הלשון.

מבנה הספר

- א. מבוא
- ב. תוכן העניינים
- ג. יחידות תוכן
- ד. יחידת האזנה
- ה. מלון עברי ערבי

בספר מופיעות אחת עשרה יחידות תוכן ויחידת האזנה. כל יחידת תוכן מכילה בין 2-3 טקסטים.

היחידות נבחרו לפי העיקרון מן הקל אל הקשה ועל-פי הצעות לעולמות תוכן ועולמות השיח כפי שהופיעו במד"ל עמ' 38.

הידע הלשוני בנוי לפי העיקרון למידה בהקשר טקסטואלי ועל-פי מפרט נושאי הלשון והתחביר כפי שהופיעו במד"ל בעמ' 50-53.

היחידה הראשונה והיחידה האחרונה מותאמות לנסיבות: תחילת שנת הלימודים ולסיום שנת הלימודים ויציאה אל החופש הגדול כדלקמן:
יחידה ראשונה: חיי היום יום בבית הספר.

הטקסטים:

- שיר בחזרה אל בית הספר
- שעת המחנך
- יחידה אחרונה: בטיחות
- הטקסטים:
- זהירות בדרכים
- כדורגל לא משחקים בכביש
- טיול בטוח
- נעבור את החופש הגדול בשלום

התייחסות לטקסטים במד"ל

במד"ל התייחסות מורחבת לטקסטים לפי רצף הופעתם בספר" אופק לעתיד" כיתה ה'.
ההתייחסות המורחבת מתמקדת בארבעה מישורים :

- א. פתיח השיעור.
- ב. פעילויות בכיתה.
- ג. פתרון שאלות.
- ד. האזנה - הבנת הנשמע

א. מפרט פתיח השיעור

במד"ל הצעות מגוונות לפתיח השיעור :

1. שמש אסוציאציה
2. צפייה בסרטונים
3. צפייה במצגות
4. טרום קריאה
5. מדרש תמונה
6. ניבוי הטקסט
7. שיחת הכנה
8. האזנה לשירים
9. פעילות יצירה
10. דפי צביעה

פתיח השיעור בצורה מאתגרת ומושכת מעורר מוטיבציה אצל התלמידים ללמידה פעילה ומהנה.

ב. מפרט הפעילויות בכיתה

במד"ל הצעות מגוונות לפעילויות בכיתה, שאמורות להקנות למורים כלים כדי לפתח את השיעור בצורה מהנה ומעניינת.

להלן מפרט ההצעות :

1. סיפור ברצף
2. המחזות הדמויות בטקסט
3. פעילויות יצירה בכיתה
4. כתיבת שלטים
5. כתיבת מודעות
6. כתיבת איחולים וברכות
7. קריאה בתפקידים
8. צפייה בסרטונים
9. עבודה בקבוצות- עריכת ספר הכיתה (תוצר קולקטיבי)
10. עבודה בקבוצות- עריכת אלבום תמונות (תוצר קולקטיבי)
11. הזמנת מרצים אורחים לכיתה
12. משחקי סימולציה
13. שעת סיפור
14. הכנת מתכונים בכיתה.

ג. פתרון שאלות

במד"ל פתרון לשאלות ולתרגילים שהופיעו בספר הלימוד.
לא נתנו תשובות לשאלות שבהן התלמידים צריכים להתייחס באופן אישי למטלות.

ד. הבנת הנשמע

במד"ל הנחיות לתלמידים ליחידת הבנת הנשמע, הנחיות להאזנה פסיבית והאזנה אקטיבית. התלמידים מאזינים לטקסט ופועלים על-פי הנחיות ההאזנה שביחידת הבנת הנשמע.

להלן שמות קטעי ההאזנה:

1. ים המלח	2. למה לכלניות הרבה צבעים
3. העיר נצרת	4. הדולפין
5. הארנב והצב	6. האב והבנים

למידה משמעותית

שלבנו בסדרה, "אופק לעתיד", לכיתה ה' משימות למידה משמעותית שבהן התלמידים מתנסים בחוויית הלמידה המשמעותית.

דוגמה למשימת למידה משמעותית:

טקסט: יער יתיר

איתור מידע

התלמידים יעבדו בקבוצות ויסמנו את מיקום יער יתיר במפה המצורפת לטקסט בספר.

הפקת מידע חדש

התלמידים יפיקו מידע חדש עפ"י המפה:

- שם העיר הקרובה ליער יתיר.
- שם המדבר המופיע במפה.
- שמות של שני צמתים המופיעים במפה.
- שם של מצפה מופיע במפה.

הבניית מידע

התלמידים יעזרו בתעודת הזהות של יער יתיר ויסיקו מסקנות מהפרטים בתעודת הזהות כדי לארגון הטיול שלהם בעתיד ליער יתיר.

מפרט היחידות והטקסטים בספר

הטקסטים	היחידה
■ בחזרה אל בית הספר ■ שעת המחנך	חיי היום יום בבית הספר
■ אצל הצלם ■ הירקן החייכן	בעלי מקצוע
■ שיר שמח ■ שעות הפנאי	שעות הפנאי
■ אמירה אוהבת ציפורים ■ התחביב של עולא	תחביבים
■ סבא ושאדי ■ המועצה המקומית	מוסדות
■ השועל והכרם ■ השועל והחסידה ■ המתנה ■ האוצר היקר ביותר ■ שלושה בנים	ספורים
■ אירוס הגלבוש ■ איך זה להיות עץ? ■ יער יתיר	יערות וצמחים
■ יום הספורט בבית הספר ■ מסלול הליכה משפחתי ■ המונדיאל	ספורט
■ חג הקורבן ■ חג המולד ■ חג הנביא שועיב ■ ראש השנה העברי	חגים
■ שמן זית ■ סלט התבולה ■ תזונה נכונה	תזונה נכונה
■ זהירות בדרכים ■ טיול בטוח ■ כדורגל לא משחקים ליד הכביש ■ נעבור את החופש הגדול בשלום	בטיחות
■ האב והבנים בים המלח ■ למה לכלניות הרבה צבעים ■ העיר נצרת ■ הדולפין ■ הארנב והצב ■ האב והבנים	האזנה
מלון עברי ערבי - המלים הקשות שהופיעו בטקסטים.	המלון

מפרט נושאי הלשון בספר

הקשר הטקסטואלי	הנושא
שיר: בחזרה אל בית הספר	התנועות: גדולות- קטנות
שעת מחנך	סימני הפיסוק: נקודה, נקודתיים, סימן שאלה
אצל הצלם	בניין קל- זמן עתיד
הירקן החייכן	אותיות אָהֹוּי
שיר: שיר שמח	השורש והפועל
התחביב של עולא	משפטי שלילה וחיוב במילים: ישו אין
סבא ושאדי	ההסגר
המועצה המקומית	מלות שאלה
השועל והחסידה	המירכאות
האוצר היקר ביותר	הפנייה + צורות הציווי בבניין קל
יער יתיר	כתיבת התאריך בעברית
יום הספורט בבית הספר	הסמיכות
המונדיאל	שם המספר המונה מ11- 99
חג המולד	סמיכות פרודה וחבורה כאשר הנסמך מסתיים באות ה
שמן זית	הריבוי של צירופי סמיכות

פרק ג'

ספר "אופק לעתיד" לכיתה ה'
התייחסות מורחבת לטקסטים

התייחסות מורחבת לכל טקסט

התייחסות לשיר: בחזרה אל בית הספר - דליה לזר (עמ' 7)

פתיח השיר

מומלץ להתחיל את השיעור בשאלות טרום קריאה:

טרום קריאה

- מה מיוחד היה ביום הראשון בשנת הלימודים?
- איך התכוננתם בבית ליום הראשון בשנת הלימודים?
- מהם הדברים המשמחים שהיו ביום הראשון?
- את מי פגשתם ביום הראשון?
- ספרו על השיעור הראשון ביום הראשון לשנת הלימודים.
- איזה מורה נכנס לשיעור הראשון?
- על מה שוחחתם בשיעור הראשון?
- תארו את ההרגשה שלכם כאשר חזרתם הביתה.

הצעות לפעילויות בשיעור

- א. לבקש מתלמידים להציג את הילקוט שלהם בכיתה, ולמנות את הדברים שהביאו ליום הראשון: מחברות, ספרים וכלי הכתיבה.
- ב. לבקש מהתלמידים להשוות בין בית הספר שלהם לבין הדברים המיוחדים לבית הספר בשיר, מה דומה ומה שונה.

ה ש ו נ ה	ה ד ו מ ה

ניהול דיון בכיתה:

- ג. האם אתם בעד/נגד החלטת הדובר בשיר, שהשנה יתנהג כמו שאימא בקשה? נמקו.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. המיוחד ביום הראשון בבית הספר שהכול נראה חדש ונקי, ריח נפלא של צבע טרי ולוח מבריק ונאה.
ב. רואים בתמונה תלמידים יושבים בכיתה ומצביעים בידיים.
ג. בילקוט יש: עפרון, מחק, עט ומספר מחברות בלי קפולים.
ד. הילד יתנהג בשנת הלימודים החדשה כמו שאימא בקשה.

שאלה 2

חוש הריח וחוש השמיעה.

שאלה 3

עפרון, מחק, עט ומחברות.

שאלה 4

מטאטא ויעה.

שאלה 5

א. למורה ב. לסיים ג. סיבה

שאלה 6

א. לא נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. נכון

ידע לשוני

שאלה 1

- א. אָפּשָׁר לְהִתְחִיל אֶת הַכֵּל מֵהִתְחַלָּה.
אָפּשָׁר: א- סגול ש- קמץ
לְהִתְחִיל: ה- פתח ח- חיריק מלא
אֶת: א- סגול
הַכֵּל: ה- פתח פ- חולם חסר
מֵהִתְחַלָּה: מ- ציריה ה- פתח ח- קמץ ל- קמץ

ב. הייום הראשון ללמודים הוא יום נפלא.
היום: ה- פתח ו- חולם מלא
הראשון: ה- קמץ ר- חיריק ו- חולם מלא
ללמודים: ל- פתח ל- חיריק ו- שורוק ד- חיריק מלא
הוא: ו- שורוק
יום: ו- חולם מלא
נפלא: נ- חיריק ל- קמץ

שאלה 2

התחיל קשה שנה הכל אפשר לגמר

שאלה 3

שם התנועה	הצורה
סגול	אָ
צירה	אֵ
פתח	אֲ
קמץ	אִ
קבוץ	אִי
חולם מלא	וּ
חיריק	אֶ

שאלה 4

פֶּעֶמוֹן	מִבְּרִיק	הַכֶּתֶה
עֶפְרוֹן	קֶשֶׁה	מִתְרַגְּשִׁים
חֲדָשָׁה	אֲתֵנֶהֱג	אֲפֹשֶׁר

התייחסות לשיר: שעת מחנך (עמ' 13)

פתיח

מומלץ להתחיל את השיעור בפעילות אומנותית : לחלק לתלמידים דפים ריקים, עפרונות וטושים ולבקש מהם לצייר את הפעילות שהם הכי אוהבים שתתקיים השנה בבית הספר. התלמידים יכתבו שני משפטים שמתארים את הציור, יציגו את הציורים בפני התלמידים ויקראו את המשפטים שכתבו עליהם.

הצעות לפעילויות בשיעור:

א. התלמידים יסתדרו וישבו בצורת מעגל, המורה יפזר על הרצפה ציורים של פעילויות שונות כמו : משחקי ספורט שונים, מסלולי טיולים, יום הולדת, קישוט קירות, נטיעת שתילים, כתיבת שלטים, ציור תמרורים וכו'. המורה יבקש מהתלמידים, שכל אחד יבחר את הציור המתאים לפעילות שהיה רוצה שתתקיים השנה ויספר על פעילות זו.

ב. משחק תיאום ציפיות.

התלמידים יסתדרו וישבו בצורת מעגל, המורה יחלק לתלמידים כרטיסים מבריסטול ויבקש מהם שכל אחד יכתוב דבר אחד על הציפיות שלו לשנה"ל החדשה. התלמידים יקראו את הציפיות שכתבו ויתחלקו לקבוצות על פי הדמיון בין הציפיות.

ג. מומלץ לערוך משחק סימולציה בשיעור, תלמידים ישחקו בתפקידים על-פי השמות בטקסט (המורה והתלמידים). תלמידה אחת תשחק בתפקיד המורה ותנהל שיח עם התלמידים על הציפיות שלהם לשנת הלימודים החדשה.

ניהול דיון בכיתה :

ג. האם אתם בעד/נגד החלטת הדובר בשיר, שהשנה יתנהג כמו שאימא בקשה? נמקו.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. בטקסט שש דמויות.
ב. התלמידים שוחח עם המחנכת שלהם על הציפיות שלהם לשנת הלימודים החדשה.
ג. הציפיות של יסין, שילמדו בכיף השנה ויכבדו זה את זה.
ד. עאדל לומד ארבע שעות בכל יום כדי להשיג ציונים גבוהים.
ה. מונא מצפה השנה שיהיו להם הרבה טיולים : ביערות, בנחלים ובשמורות טבע.
ו. סלים רוצה שיהיו פחות שיעורי בית, כדי שיוכל להשתתף בחוגים אחר הצהריים ולבקר אצל חברים.
ז. המורה אחלאם הבטיחה לתלמידים בסוף השיעור שבשיעור הבא תלמידים אחרים יספרו על הציפיות שלהם.

שאלה 2

- א. הציפיות
ב. זה
ג. ציונים
ד. פחות
ה. אחרים

שאלה 3

- א. לתלמידים
ב. לבד
ג. لذك
ד. חבר

שאלה 6

המשמעות	צירופי המילה שעון
זמן קצר ביותר	שעה קלה
זמן ממושך	שעה ארוכה
ברכת מזל טוב או בהצלחה	בשעה טובה
אדם במרכז, שכולם מדברים עליו	איש השעה
בינתיים	לפי שעה

ידע לשוני

שאלה 1

- א. נקודה (בסוף המשפט)
- ב. סימן שאלה (בסוף השאלה)
- ג. שתי נקודות (לפני פירוט)
- ד. גרשיים (לפני ציטוט ובסופו)

שאלה 2

- א. לא נכון
- ב. נכון
- ג. לא נכון
- ד. נכון
- ה. נכון

שאלה 3

- א. השנה נלמד בכיף בבית הספר.
- ב. מי מכם בעד מתן שיעורי בית?
- ג. מחנכת הכיתה אמרה לתלמידים: "השנה יהיו פחות שיעורי בית."
- ד. כמה תלמידים השתתפו בטיול?

שאלה 4

- א. בקשה
- ב. צודק
- ג. יספרו

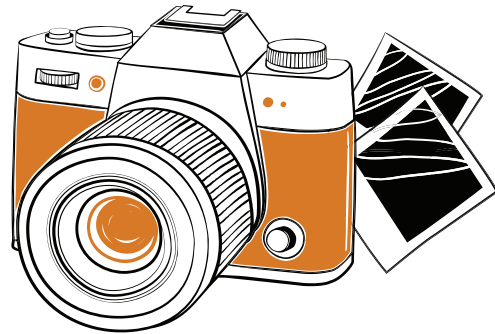

התייחסות לטקסט: אצל הצלם (עמ' 21)

פתיח השיעור

מצגת

מומלץ שהמורה יכין מצגת תמונות של הכלים שמשתמש בהם הצלם. דוגמה:

המורה יפנה בשאלות לתלמידים על שמות הכלים והאביזרים המופיעים במצגת ועל השימוש בכלים אלה.

הצעות לפעילויות בשיעור:

- א. להזמין צלם לכיתה ולהסביר לתלמידים על המקצוע שלו.
- ב. לעשות המחזה בשיעור. תלמיד אחד ישחק בתפקיד הצלם ותלמידה תשחק בתפקיד מונא.
- ג. לחלק לתלמידים כרטיסיות של מילות ברכה. המורה יקרא משפט והתלמידים יציגו את כרטיס מילת הברכה המתאים.

דוגמה:

המורה: תלמידי כיתה ה' אוכלים ארוחת בוקר.
התלמידים יציגו את הכרטיס:

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. מונא, הצלם, החברות של מונא.
ב. מונא שאלה את הצלם, אם התמונות שלה מוכנות.
ג. מונא שמחה מאוד, היא אמרה לצלם שהתמונות יפות והחברים שלה ישמחו כאשר יראו את התמונות.
ד. הצלם יגדיל את התמונה וישים אותה במסגרת.
ה. מונא בחרה בתמונה שבה מופיעים כל החברים שלה.

שאלה 2

- א. הצלם ב. הכבאי ג. הגנן ד. החייט ה. הצייר

שאלה 3

צלמת שוטרת כבאית גננת זמרת

שאלה 4

- א. מיד ב. שכחתי ג. למונא ד. לתמונות ה. מטרה

שאלה 5

א. בוקר טוב כל הכבוד תודה רבה

שאלה 6

- א. לאדם החולה. ב. לאדם שעושה מעשה טוב. ג. כאשר נפרדים מחברים.
ד. לאדם האוכל. ה. לאדם החוגג יום הולדת. ו. לאדם הנוסע.

ידע לשוני

שאלה 1

- א. ישמחו ב. תשלח ג. ימסור ד. תחזור ה. יבחרו

שאלה 2

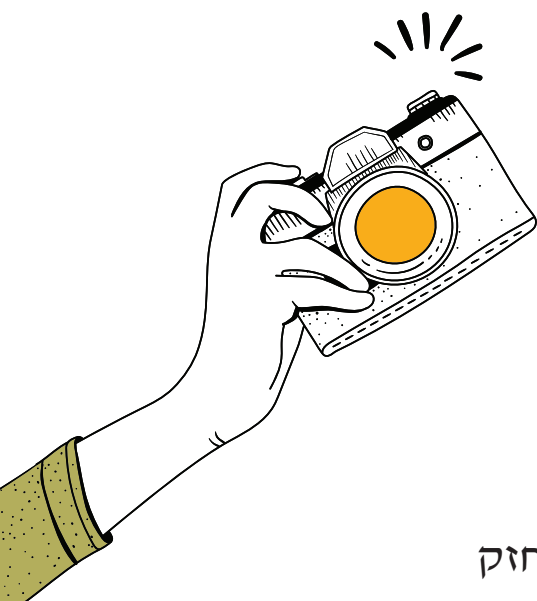
- א. יבחרו ב. תבחר ג. תבחרו ד. אבחר

שאלה 3

נגר טבח דיג ציד

שאלה 4

- א. צלם ב. בחרו ג. נכנסה ד. חזק

התייחסות לטקסט: הירקן החייכן (עמ' 28)

פתיח השיעור

מצגת

המורה יציג בפני התלמידים תמונות מחנות ירקות, ולשאול אותם על שמות הירקות והפירות המופיעים בתמונה, ולבקש מהם גם למיין את הפירות והירקות לפי הצבעים.

דוגמה:

צבע ירוק: פלפל, אבו קדו, קישואים, דלעת וכו'.

הצעות לפעילויות בשיעור:

א. משחק סימולציה: לבקש מהתלמידים להביא ירקות ופירות לכיתה, לסדר את הירקות והפירות על שלחנות, לכתוב על בריסטול מחירים, תלמיד אחד ישחק בתפקיד הירקן ושאר התלמידים בכיתה בתפקיד הלקוחות.

ב. המחזה: תלמיד אחד ישחק בתפקיד בצל, ותלמידה אחד בתפקיד עגבנייה. הבצל והעגבנייה ינהלו שיחה:

דוגמה:

העגבנייה: למה כלם מתרחקים ממך ולא אוהבים את הריח שלך?
הבצל: להפך, כלם אוהבים אותי בבישול, כלם אוהבים את הטעם שלי, אין כמעט תבשיל בלי בצל.
העגבנייה:
אפשר לערוך שיחות בין פלפל לגזר. בין תפוח לאגס וכו'.

ג. מומלץ שהתלמידים יביאו ירקות לכיתה, ויכינו ביחד עם המורה סלט ירקות. (התלמידים יפנימו את ערך הירקות התזונתי)

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. אבו עיסא ירקן.
ב. אבו עיסא עובד בחנות ירקות בשכונה.
ג. אבו עיסא מנקה את ריצפת החנות במטאטא. ממין את הירקות והפירות ומסדר אותם בארגזים. מוציא ירקות ופירות מהמקרר ומניח אותם על השולחנות בפני הלקוחות.
ד. האנשים אוהבים את הירקות והפירות של אבו עיסא כי הם טובים וטריים.
ה. קראו לאבו עיסא בשם הירקן החייכן כי תמיד הוא מחייך בסני הלקוחות.
ו. אבו עיסא שותה קפה לאחר תום ההכנות בבוקר בחנות הירקות.

שאלה 2

- א. מוכר ב. החייכן ג. במטאטא ד. יוצא ה. ללקוחות

שאלה 3

- א. אבו עיסא מוכר את הירקות הטריים ללקוחות שלו.
ב. הירקן מנקה את ריצפת החנות במטאטא החדש.
ג. לאחר תום העבודה הקשה הוא יושב ליד השולחן ושותה קפה.
ד. הלקוחות הנחמדים אוהבים לקנות אצל אבו עיסא.
ה. הירקן החרוץ יוצא יום יום לעבודתו.

שאלה 4

- א ירקן ב. שחקן ג. ספרן ד. גנן

שאלה 5

ההפך	המלה
התחלה	תום
אף פעם	תמיד
עצלן	חרוץ
שמח	כועס
להכניס	להוציא

שאלה 6

א. לאבו עיסא ב. מחכה ג. תוצאה ד. לירקות ופירות ה. עצלן

שאלה 7

א. לא נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. נכון ה. לא נכון

שאלה 8

סבה	תוצאה
אבו עיסא מחייך תמיד בפני הלקוחות.	לכן הלקוחות קראו לו בשם הירקן החייכן.
הירקות אצל אבו עיסא טובים וטריים.	לכן האנשים אוהבים לקנות ירקות אצל אבו עיסא

ידע לשוני

שאלה 1

- הוא יושב על הספסל ליד הקפה.
- הרבה עבודה מחכה לו בחנות.
- הוא מחייך תמיד בפני הלקוחות.
- הוא עובד בחנות הירקות.
- הפרות והירקות טובים וטריים.

שאלה 2

א. יוצא	ב. קראו	ג. שותה
ד. אוהבים	ה. יסגור	

שאלה 3

א. חייכן	ב. מטאטא	ג. עבודות

שאלה 4

ירקן	סדרן	קבלן	שדרן

התייחסות לשיר: שיר שמח- עליזה סטרוד (עמ' 37)

פתיח השיר קריאה ברצף

המורה יכין פתקים, על כל פתק מופיע בית מהשיר (חמישה בתים בשיר)
המורה יסדר את התלמידים לחמש קבוצות לפי מספר הבתים בשיר:
קבוצה מספר ראשונה קוראת מעל הפתק שלה את הבית הראשון, הקבוצה השנייה
ממשיכה בבית השני והלאה...
בסוף כל התלמידים קוראים במקלה יחד עם המורה את כל השיר.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. פעילות ניחוש: תלמיד/ה אחד כותב על פתק שתי מילים טובות על הכיתה שלו.
התלמידים צריכים לנחש ולגלות מהן המילים. (לכתוב רק מילים טובות)
דוגמות: כיתה מצוינת. כיתה נחמדה, כיתה נקייה. כיתה מכובדת.

ב. לגזור את השורות של השיר, לערבב ולשים אותן בערכה. לבקש מתלמידים לסדר
את השורות שבערכה על שולחן לפי סדר הופעתן בשיר.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. שרה שרה שיר שמח וערכה מסיבה.
ב. כל החברים הגיעו כדי להשתתף במסיבה.
ג. החברים של שרה רצו לגלות את סיבת המסיבה.
ד. שרה כבדה את האורחים בעוגות וגלידה.
ה. שרה לא גילתה לחבריה את סיבת המסיבה.
ו. הדבר המיוחד במסיבה שערכה שרה, שהמסיבה בלי סיבה.

שאלה 2

כל הידידים כבר הגיעו להשתתף במסיבה.

שאלה 3

- א. حتى
ב. זוכרת
ג. אפשר ליהנות עם החברים בלי סיבה.
ד. כי לא הייתה סיבה למסיבה שערכה לחבריה.

שאלה 4

אין סיבה למסיבה שערכה שרה.

שאלה 5

הידידים - החברים מאושר - שמח שב - חזר לחשוף - לגלות

ידע לשוני

שאלה 1

א. תערוך ב. ישמחו ג. יחזרו ד. ידעו ה. שכחה

שאלה 2

יחיד	רבים
אורח מכובד	אורחים מכובדים
חבר טוב	חברים טובים
חידה קשה	חידות קשות
שיר יפה	שירים יפים
גלידה טעימה	גלידות טעימות

שאלה 3

א. שכחה ב. שכחתי ג. שכחו

שאלה 4

א. (את) ב. (ב) ג. (אל) ד. (עם) ה. (מן)

שאלה 5

המילה	השורש
ישמעו	ש.מ.ע
שוכחת	ש.כ.ח
אוהבים	א.ה.ב
עורכת	ע.ר.כ
יוצא	י.צ.א
שותה	ש.ת.ה

התייחסות לשיר: שעות הפנאי (עמ' 42)

פתיח השיר שמש אסוציאציה

המורה יכתוב על הלוח בתוך עגול את צירוף המילים: "שעות פנאי", ויבקש מהתלמידים להגיד, מה שעולה בדעתם כאשר הם שומעים את הצירוף הזה. המורה יבקש מהתלמידים אחר כך לשבץ את המילים שאמרו בתוך משפטים מעניינים.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. לחלק לתלמידים פתקים ריקים ולבקש מהם שיכתבו על הפתקים האלה את הפעילויות שלהם בשעות הפנאי. התלמידים יקראו מהפתקים את הפעילויות שכתבו. אפשר להרחיב פעילות זו: לערבב את הפתקים ולחלק אותם מחדש לתלמידים, התלמידים יקראו מחדש את הפעילויות מהפתקים וינחשו למי שייד הפתק שבידם.

ב. התלמידים ישבו בצורת מעגל, המורה יפזר על הרצפה ציורים של פעילויות בשעות הפנאי, כמו: שחייה, קריאה, עבודות התנדבות, עבודות ניקיון, קישוט, ספורט וכו'. המורה יבקש מהתלמידים, שכל אחד יבחר בציור אחד מהציורים הפזורים על הרצפה ולהסביר לתלמידים, מדוע בחר בציור זה. את השורות שבערכה על שולחן לפי סדר הופעתם בשיר.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. התלמידים על בפתקים, איך הם מנצלים את שעות הפנאי שלהם.
 ב. אבא של שאדי עובד בחנות ירקות, אבא של עדן עובד בדואר.
 ג. המורה ענה לתלמידים בסוף השיעור: "כתבתם דברים טובים ומעניינים, בשיעור הבא תלמידים אחרים ידברו על שעות הפנאי שלהם."
 ד. ראמי מתנדב בספרייה הציבורית שבשכונה, צופה במשחקי כדורגל בטלוויזיה ומשקה את הפרחים שבגנה.
 ה. שאדי, אימן ועדן.
 ו. שאדי עוזר לאבא בחנות הירקות. עדן עוזרת לאבא בדואר.

שאלה 2

שם התלמידה	הפעילות	זמן הפעילות	מקום הפעילות
רים	משחקת טניס שולחן	אחר הצהריים	אולם הספורט
מנאר	משתתפת בתנועת הצופים של בית הספר	אחר הצהריים	בית הספר
שאדי	עוזר לאבא	יום שישי	חנות ירקות
אימן	משחק שחמט	אחר הצהריים	במתנ"ס
עדן	עוזרת לאבא	יום ראשון	בדואר

שאלה 3

המילה	הפירוש
פסנתר	بيانو
אורגן	اورغ
גיטרה	غيتار
כינור	كمان
עוד	عود
דרבוקה	طبله

שאלה 4

- א. כלי נגינה
ג. עבודה ללא תמורה
ב. לזקנים
ד. משמיע קולות כמו האדם

שאלה 5

- א. מתנדב
ב. טניס
ג. לטייל
ד. סלטים
ה. ידברו

שאלה 6

1. משחק טניס שולחן
2. משחק שחמט
3. טיול עם הכלב
4. משחק כדורגל
5. השקיית פרחים בגינה
6. קריאת ספרים בספרייה

ידע לשוני

שאלה 1

- א. משתתפת
ב. צופה
ג. משחקת
ד. אוהבת
ה. עוזר

שאלה 2

- עוזר בקשב מנצלת משחקת
מטפל מגדלים לומד יכתבו

שאלה 3

- א. ספרן
ב. מחשב
ג. עזרה
ספרות
חושב
עוזרת
ספר
חשבון
עזר

התייחסות לטקסט: אמירה אוהבת צפרים (עמ' 49)

פתיח הטקסט

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בסרטון בנושא גידול ציפורים, בקישור הבא:

https://www.youtube.com/watch?v=cNJf5_pOL2I

לאחר הצפייה בסרטון, לשאול את התלמידים על הדברים שראו בסרטון: כלובים, ציפורים צבעוניים, האכלת ציפורים וכו'.

הצעות לפעילויות בכיתה

- א. משפט ותגובה: התלמידים ישבו בצורת מעגל, תלמיד/ה אחד אומר: אמירה אוהבת ציפורים. התלמיד שיושב לידו מגיב: "היא טפלה בציפור הפצועה."
ממשיכים הלאה לפי רצף ישיבת התלמידים:
אמירה אוהבת צפרים	התגובה	היא נישקה לה על ראשה.

- ב. לבקש מהתלמידים לכתוב מכתב תודה לאמירה על טפולה בציפור הפצועה.

דוגמה:

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. אמירה קונה גרגרי חיטה ומפזרת אותם במרפסת הבית, אוכל לציפורים.
ב. היה קול חבטה, כי הרוח העיפה את הציפור והיא נחבטה בחלון.
ג. שבוע ימים
ד. אמירה חבשה את הכנף הפגועה של הציפור, הניחה אותה על מצע של בגדים ישנים והתחילה להאכיל אותה גרגרי חיטה.
ה. אמירה הרימה את הציפור בידיה, נשקה לה על ראשה והעיפה אותה.
ז. אפשר ללמוד מהטקסט שאמירה אוהבת ציפורים כי הייתה מאכילה את הציפורים. טפלה בציפור הפצועה. העיפה את הציפור כאשר החלימה.

שאלה 2

- א. נכון ב. לא נכון ג. לא נכון ד. נכון ה. לא נכון

שאלה 4

- א. הבריאה ב. הסתכלה ג. חזקה ד. זמן

שאלה 5

- ג ב ה ד א

ידע לשוני

שאלה 1

- א. אוהבת ב. שמעה ג. אספה ד. קנתה ה. לקחה

שאלה 2

- א. אוהבת ב. נשבה ג. החלימה ד. קונה ה. אספה

שאלה 3

- משפט ראשון : אל מן
משפט שני : את אל
משפט שלישי : מן אל

התייחסות לטקסט: התחביב של עולא (עמ' 54)

פתיח הטקסט

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור דרך צפייה בסרטון על גידול שתילים בבית, בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=CC1MJYhiVUM>

לאחר הצפייה בסרטון לשאול את התלמידים על הדברים שצפו בסרטון: שתילת שתילים באדניות, העברת שתילים, מלוי אדניות ועציצים בעפר, השקיית צמחים וכו'.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. משחק זיכרון: התלמידים ישבו בצורת מעגל. הראשון/ה מתחיל/ה: התחביב שלי גידול צמחים בבית, התלמיד השני צריך לזכור את התחביב של חברו ולהגיד את התחביב שלו.

דוגמה: התחביב של נארימאן גידול צמחים בבית, התחביב שלי גידול ציפורים בבית. התלמיד/ה השלישית ממשיך: התחביב של נארימאן גידול צמחים בבית, התחביב של מרואן גידול ציפורים בבית, התחביב שלי ציור וכך הלאה.. (חמשה תלמידים משחקים ומתחילים בסבב שני מחדש).

ב. מומלץ לתאם ביקור לאחת המשתלות ביישוב. בעל המשתלה יסביר לתלמידים על צורת גידול צמחים בבית ועל התנאים הדרושים לגידול צמחים בבית.

ג. פינת חי בכיתה (בתיאום עם הנהלת בית הספר ומחנך הכיתה): לבקש מהתלמידים שכל אחד ישתול בבית צמח באדנית קטנה, להביא את האדניות לכיתה ולסדר אותן על שולחן בפינת הכיתה, לבחור צוות תלמידים לטפול בצמחים שבכיתה: השקיה, אוורור וכו'.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. עולא מגדלת את הצמחים בבית.
ב. עולא נוטעת שתילים באגרטלים, מעבירה צמחים מאגרטלים קטנים לגדולים יותר.
משקה את הצמחים במזלף ודואגת לאור בבית.
ג. עולא למדה מהעיסוק שלה איך לטפל בצמחים.
ד. כאשר הצמח ממלא את האגרטל צריך להעביר אותו לאגרטל גדול יותר.
ה. אם הצמח סובל ממחלה, צריך לבודד אותו משאר הצמחים.
ו. עולא בוחרת באגרטל כמתנה ליום ההולדת של אחד החברים.

שאלה 2

- א. ניגוד ב. לצמח

שאלה 3

היא מעבירה חלק גדול משעות הפנאי בתחביב שלה.

שאלה 4

עולא משקה את הצמחים במזלף.
יש להימנע מהשקיית הצמחים כמות מים גדולה.

שאלה 5

- א. גידול ב. קטנים ג. להימנע ד. לבודד ה. מטפלת

שאלה 6

- א. קטנים, גדולים. ב. לעולא
ג. מנצלת - נ.צ.ל נוטעת - נ.ט.ע מעבירה - ע.ב.ר דואגת - ד.א.ג

ידע לשוני

שאלה 1

- א. סובל ב. דואגת ג. למדה ד. נטעו

שאלה 2

אין לבודד את הצמח הסובל ממחלה. אין להעביר את הצמח לאגרטל גדול יותר.
יש אור בבית. יש לי יום הולדת.

שאלה 3

אתה מעביר צמחים לאגרטלים גדולים יותר.
את מעבירה צמחים לאגרטלים גדולים יותר.
אתם מעבירים צמחים לאגרטלים גדולים יותר.
אתן מעבירות צמחים לאגרטלים גדולים יותר.

התייחסות לשיר: סבא ושדי

פתיח השיר

שמש אסוציאציה

המורה יכתוב על הלוח בתוך מעגל את המילה "סבא" וישאל את התלמיד: מה עולה בדעתכם כאשר אתם שומעים את המילה "סבא". תשובות מצופות: זקן, חלש, מקל, אהבה, קירבה, איטיות, חיבוק וכו'. לבקש מהתלמידים לשבץ את המילים הנ"ל במשפטים מעניינים.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. המחזה: תלמיד אחד ישחק בתפקיד סבא, ותלמיד אחר ישחק בתפקיד שאדי.

ב. תיאום ביקור לאחד מבתי האבות, התלמידים יכירו את הקשישים שם, יחלקו להם פרחים וישמעו מהאחראים על אורח החיים בבית אבות.

ג. התלמידים ישבו בצורת מעגל, המורה ינהל דיון עם התלמידים: האם אתם בעד\נגד שהזקנים ייעברו לגור בבית אבות?

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. סבא כועס על שאדי, כי הוא לא בא לבקר אצל סבא וסבתא בבית אבות.
- ב. שאדי הבטיח לסבא שיבוא לבקר אצלם בבית אבות.
- ג. מתנ"ס הוא מרכז תרבות נוער וספורט.
- ד. שאדי משתתף בחוגי ספורט, מוסיקה ודרמה.
- ה. המשותף בין מתנ"ס ובית אבות שבשניהם מתקיימים חוגים.
- ו. הזקנים משתתפים בחוגים בבית אבות כמו חוג למשחקי שחמט וחוג לעבודות יד.
- ז. אני חושבת ששאדי, כן יקיים את הבטחתו, כי הוא רוצה לראות את סבא וסבתא איך משתתפים בחוגים בבית אבות.

שאלה 2

- א. לכן ב. לסבא ג. בן הבן או הבת ד. חוג ריקודים

שאלה 3

- א. לא נכון ב. נכון ג. נכון ד. נכון ה. לא נכון

שאלה 4

שומר פיו ולשונו, שומר מצוות נפשו.	لسانك حصانك, ان خنته خانك وأن صنته صانك
לשקר אין רגליים.	حبل الكذب قصير
חברך בעת צרה תכיר.	الصديق وقت الضيق
אין נביא בעירו.	لا نبي في اهله
אבד רגע מחייך ואל תאבד את חייך ברגע.	اخسر لحظة من حياتك ولا تخسر حياتك في لحظة

שאלה 5

- א. בבית אבות יש חוגים לזקנים כמו המתנ"ס.
- ב. ילדים אוהבים משחקים כמו הגדולים.

שאלה 6

המשמעות	ראשי תיבות
מנהל כללי	מנכ"ל
תעודת זהות	ת"ז
חבר כנסת	ח"כ
קילו מטר	ק"מ
אחר הצהריים	אחה"צ

ערבית	עברית
رحمه الله	זכרונו לברכה
حسب رأيي	לדעתי
لأسف	לצערי
لا قدر الله	חס וחלילה
شكرا لله	תודה לאל
لسروري	לשמחתי
كالمفهوم	כמובן
الحمد لله	ברוך השם
لحسن الحظ	למרבה המזל
كما يبدو	כנראה

שאלה 2

א. לצערי ב. לדעתי ג. זכרונו לברכה ד. כנראה ה. למרבה המזל

שאלה 3

א. זקן מחר משחק סורגת תרבות
 ב. בוקר נוער עבודה שחמט תרבות
 ג. אתמול דרמה חוגים מחר סבא

שאלה 4

הפירוש	הצירוף
بيت المسن	בית אבות
كنيس	בית כנסת
معصرة زيتون	בית בד
مستشفى	בית חולים
مصنع	בית חרושת
صيدلية	בית מרקחת

התייחסות לשיר: המועצה המקומית

פתיח השיר

טרום קריאה

שאלות הכנה לשיעור:

- מה שם הישוב שאתם גרים בו?
- מי אחראי על השירותים לתושבים בישוב?
- מה שם הרשות המקומית בישוב שלכם?
- מהם השירותים שנותנת הרשות המקומית לתושבים?
- מה שם המס שמשלמים התושבים לרשות המקומית?
- מדוע התושבים צריכים לשלם מס לרשות המקומית?

הצעות לפעילויות בכיתה

- א. מומלץ לתאם ביקור לרשות המקומית בישוב. התלמידים יבקרו ברשות המקומית וישמעו מפי האחראים שם על השירותים שהרשות נותנת לתושבים.
- ב. לחלק לתלמידים כרטיסיות תחת הכותרת אילו הייתי. לבקש מהם להשלים: אילו הייתי ראש המועצה המקומית הייתי...

דוגמה:

אילו הייתי...
ראש המועצה המקומית,
הייתי בונה אולם ספורט
לכל בית ספר בישוב.

התלמידים יקראו בפני הכיתה את המשפטים שכתבו.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. מס ארנונה, הוא מס שמשלמים למועצה המקומית.
ב. התושבים משלמים מס ארנונה עבור השירותים השונים שהמועצה הקומית מספקת לתושבים.
ג. המועצה המקומית דואגת לפנות את האשפה מהרחובות, בונה בתי ספר וגני ילדים, סוללת כבישים חדשים ומקימה מגרשי ספורט.
ד. סכום הארנונה תלוי בשטח הבית. אנשים שגרים בבתים גדולים משלמים יותר מאנשים שגרים בבתים קטנים.
ה. המועצה המקומית בונה מתנ"סים, מועדונים ובתי אבות. היא גם דואגת לזוגות הצעירים כדי להבטיח להם שטחים לבנייה.
ו. המועצה המקומית צריכה כסף כדי להגיש שירותים לתושבים וכדי לפתח את היישוב.

שאלה 2

מה למה אילו כמה

שאלה 3

א. גדול- יותר ב. קטן- פחות

שאלה 4

א. השירותים לתושבים. ב. לבנות בתי ספר וגני ילדים.
ג. לשמור על הניקיון. ד. בית ספר תיכון.

שאלה 5

א. לא נכון ב. נכון ג. נכון ד. לא נכון ה. לא נכון

שאלה 6

א. לוקחת ב. מטרה ג. לכן ד. הקמת אזורי תעשייה.

שאלה 7

א. מה בונה המועצה המקומית? ב. איפה גרים התושבים?
ג. מה משלמים התושבים? ד. מדוע התושבים משלמים ארנונה?

שאלה 8

- א. כסף כפר מועצה שירותים תושבים
- ב. ארנונה אשפה דאג כביש רחובות

שאלה 10

- א. לשלם
- ב. השירותים
- ג. האשפה
- ד. לפתח

ידע לשוני

שאלה 1

- א. כמה
- ב. איפה
- ג. מי
- ד. מה
- ה. איזה

התייחסות לטקסט: השועל והכרם (עמ' 77)

פתיח הטקסט

להניח כמה ספרים של סיפורי משל על שולחן המורה בכיתה, כמו הספרים: השועל והכרם, האריה והעכבר, הצבי הארנב וכו'.

דוגמאות:

לבקש מהתלמידים לדפדף בספרים המונחים על השולחן. לקרוא את הכותרות של הספרים.

המורה יקרא בפני התלמידים סיפור מאחד הספרים שבספר. ויסביר להם על מאפייני סיפור המשל.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. סיפור ברצף על הקיר: מחלקים את הסיפור לשלוש תחנות, וכותבים על בריסטולים: תחנה ראשונה, כאשר השועל צם ונכנס דרך הפתח אל הכרם.

תחנה שנייה: השועל אוכל ענבים מהכרם עד שהוא משמין ולא מצליח לצאת דרך הפתח שבגדר.

תחנה שלישית: כאשר השועל שוב צם עד שנעשה רזה ויצא מן הפתח הצר שבגדר. תולים את הבריסטולים על קיר הכיתה לפי רצף התחנות שבספור.

ב. פעילות אילו הייתי: לחלק לתלמידים כרטיסיות תחת הכותרת אילו הייתי. לבקש מהם להשלים: אילו הייתי השועל ...

דוגמה:

אילו הייתי...

אילו הייתי השועל, הייתי קוטף ענבים ומוציא אותם החוצה דרך הפתח הצר שבגדר ואוכל אותם בחוץ.

מומלץ שהמורה יסביר לתלמידים על מאפייני סיפור המשל: המשל, הנמשל ומוסר ההשכל.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. השועל לא מצליח להיכנס דרך הפריצה שבגדר כי השועל היה שמן והפריצה שבגדר צרה.
- ב. השועל צם שלושה ימים עד שנעשה רזה.
- ג. כן, השועל הצליח להיכנס לכרם.
- ד. השועל לא יכול לצאת דרך הפריצה כי הוא אכל הרבה ענבים מהכרם והשמין, והפריצה שבגדר צרה.
- ה. השועל אמר לכרם שאין בו תועלת כי נכנס רעב לכרם ויצא ממנו רעב.
- ו. מוסר ההשכל שלומדים אותו מהסיפור: טובה מחשבה לפני מעשה. עלינו לחשוב ולתכנן את צעדינו לפני שמתחילים בעבודה.

שאלה 2

ד ה א ו ב ג

שאלה 3

צם שלושה ימים

שאלה 4

שאינו חושב לפני המעשה

שאלה 5

ניגוד

שאלה 6

התוצאה	הסיבה
לכן השועל לא יכול להיכנס לכרם דרך הפריצה.	לכרם הייתה גדר מסביב
לכן השועל הצליח להיכנס דרך הפריצה שבכרם.	השועל צם שלושה ימים
לכן השועל לא הצליח לצאת דרך הפריצה שבגדר.	השועל אכל ענבים עד שהשמין
לכן אין תועלת בכרם.	השועל נכנס רעב ויצא רעב

ידע לשוני

שאלה 1

- א. להיכנס
- ב. נכנס
- ג. כניסה
- ד. נכנסתי
- ה. הכניס

שאלה 2

עבר	עבר	רצה	הייתה	הלך	מצא	רצה
-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----

שאלה 3

- א. מסכן
- ב. מוצאים

התייחסות לטקסט: השועל והחסידה (עמ' 82)

פתיח הטקסט

המורה יפתח את השיעור בצפייה בסרטון על סיפור השועל והחסידה בקישור:

https://www.youtube.com/watch?v=IVFtk14wt_M

שיחת הכנה

מומלץ לנהל שיחת הכנה לשיעור.

האם ידוע לכם בעברית ובערבית סיפורים על השועל? אם כן, ספרו אותם בפני התלמידים בכיתה.

התלמידים יספרו בשפה העברית והערבית סיפורים על השועל.

דוגמה,

סיפור: השועל והעורב – الثعلب والغراب

הצעות לפעילויות בכיתה

א. פעילות המחזה: שני תלמידים ימחיזו את הספור, תלמיד/ה אחד ישחק בדמות השועל והשני בדמות החסידה.

ב. פעילות לפי שיטת **S.T.A.R**

(Story reading and retelling)

התלמידים ישבו בצורת מעגל, יקראו את הסיפור ואחר כך יספרו אותו בעל-פה ברצף. תלמיד אחד אומר משפט, תלמיד אחר ממשיך במשפט נוסף מהסיפור לפי רצף האירועים.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. השועל הגיש את האוכל לחסידה בצלחת שטוחה.
ב. החסידה לא יכלה לאכול מרק מהצלחת כי הצלחת שטוחה ולא יכולה לטבול את מקורה בצלחת.
ג. החסידה הגישה לשועל כד צר וגבוה ובתוכו נתחי בשר, היא עשתה כך כדי שהשועל לא יוכל לאכול מהכד הצר.
ד. השועל לא אכל מהכד כי הכד צר ולא יכול להכניס את פיו אל הכד.
ה. החסידה והשועל הפסיקו להיות חברים, כי אינם מתחשבים ודואגים האחד לשני.

שאלה 2

- א. צריך לדאוג לאחרים ולהתחשב במגבלות שלהם.
ב. סיפור משל. ג. רמאות.
ד. שהשועל לא יצליח לאכול מהכד.
ה. (ידידים – חברים) (השיב – ענה) (סיימה – גמרה) (סעודה – ארוחה)

שאלה 5

- א. השועל לא דבר אמת.
ב. הסיבה האמתית שהשועל לא יכול להכניס את פיו אל פתח הכד הצר כדי לאכול נתחי בשר ממנו.

שאלה 6

- א. לא, היא לא דברה אמת.
ב. הסיבה האמתית שהחסידה לא יכולה לאכול מרק במקור שלה מהצלחת השטוחה.

שאלה 7

התוצאה	הסיבה
לכן החסידה לא יכלה לאכול ממנה.	הצלחת הייתה שטוחה
לכן השועל לא יכול לאכול ממנו.	הכד היה צר וגבוה
לכן החסידה אמרה שהיא איננה רעבה.	החסידה לא הצליחה לאכול מהצלחת
לכן השועל בא לביתה של החסידה.	החסידה הזמינה את השועל

שאלה 8

חברות

נאמנות

אהבה

עזרה

הקשבה

שאלה 9

חשיבה יצירתית

שניהם יגישו את האוכל זה לזאת בקערה שהחסידה תוכל לטבול את מקורה בה ותאכל ממנה, וגם השועל יוכל להכניס את פיו לקערה ולאכול ממנה.

ידע לשוני

שאלה 1

- א. מירכאות : ציטוט נקודה : בסוף המשפט
- ב. מירכאות : דיבור ישיר נקודה : בסוף המשפט
- ג. סימן שאלה : בסוף השאלה
- ד. סימן שאלה : בסוף השאלה
- ה. שתי נקודות : פירוט

שאלה 2

- א. היא
- ב. אני
- ג. הוא
- ד. אתה
- ה. הם

שאלה 3

- א. אל
- ב. על
- ג. את
- ד. אל
- ה. אצל

שאלה 4

- א. אכלה
- ב. לקק
- ג. הזמין
- ד. הזמינה
- ה. אכלו

שאלה 5

- הזמין (ז.מ.ג)
- הצליחה (צ.ל.ח)
- ענה (ע.ג.ה)
- אסר (א.ס.ר)

התייחסות לטקסט: המתנה (עמ' 90)

פתיח הטקסט

מומלץ לפתוח את השיעור בשמש אסוציאציה.

לשאול את התלמידים, מה עולה בדעתכם כאשר אתם שומעים את המילה "מתנה".
תשובות מצופות: יום הולדת, חברים, שמחה, הורים, הצלחה, אושר, אהבה וכו'.
לבקש מהתלמידים לחבר משפטים על המילים הנ"ל.

הצעות לפעילויות בכיתה

פעילות אומנותית:

א. לבקש מהתלמידים להביא לכיתה: בריסטולים, קופסאות קרטון, נייר צבעוני, סרטונים צבעוניים, נייר דבק, מספריים ומהדק.
התלמידים יכינו בכיתה אריזות יפות למתנות.

דוגמאות:

התלמידים ישבו בצורת מעגל. וכל אחד מהתלמידים יציג את אריזת המתנה שהכין ויספר למי היה רוצה למסור את המתנה שלו, ומדוע.

דוגמה:

הייתי רוצה למסור את המתנה שהכנתי לאחותי שלומדת באוניברסיטה לרגל סיום לימודיה בסמסטר הראשון.

ב. פעילות אילו הייתי: לחלק לתלמידים כרטיסיות תחת הכותרת אילו הייתי. לבקש מהם להשלים: אילו הייתי אימא, הייתי...

דוגמה:

אילו הייתי...

אילו הייתי אימא, הייתי מוסרת מתנות יפה לבניי על התנהגותם הטובה בבית הספר.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. האם התפלאה ממעשה בתה שבזזה גליל שלם של נייר עטיפה מוזהב.
- ב. הבת בזזה גליל שלם של נייר עטיפה כדי לעטוף קופסת מתנה לחג המולד.
- ג. האם שמחה מאוד, חבקה בחום את בתה ונשקה לה.
- ד. האם נדהמה מאוד כאשר פתחה את הקופסה וגילתה שהיא ריקה.
- ה. הבת אמרה לאמה שהקופסה אינה ריקה, הפריחה בתוכה נשיקות עד שנתמלאה.
- ו. כאשר התגעגעה האם לבתה הייתה מחבקת את הקופסה ונוטלת מתוכה נשיקה דמיונית.
- ז. בפעם הראשונה נדהמה כאשר הבת בזזה גליל שלם של נייר עטיפה מוזהב, בפעם השנייה נדהמה כאשר גילתה שהקופסה ריקה.

שאלה 2

- א. לעטוף קופסת מתנה לחג המולד.
- ב. נדהמה.
- ג. היא מסרה לה מתנה לרגל חג המולד.
- ד. שהקופסה ריקה.
- ה. ניגוד.
- ו. האהבה היא המתנה היקרה ביותר בעולם.

ידע לשוני

שאלה 1

- א. אחת האמהות התפלגה ממצעשה בפתה.
- אחת: א פתח. ח פתח.
- האמהות: ה קמץ. א חיריק. מ קמץ. ו חולם מלא.
- התפלגה: ה חיריק. פ פתח. א קמץ.
- ממצעשה: מ חיריק. מ פתח. ש סגול.
- בפתה: ב חיריק. ת קמץ.

ב. האם הִיָּתָה שְׁמִיחָה וּמְאֻשָּׁרֶת.
הָאֵם : הָ פִתַּח - קִטְנָה. אֶ צִירִיָּה - גְּדוּלָּה.
הִיָּתָה : הָ קִמֵּץ - גְּדוּלָּה. תָּ קִמֵּץ - גְּדוּלָּה.
שְׁמִיחָה : מִ צִירִיָּה - גְּדוּלָּה. הָ קִמֵּץ - גְּדוּלָּה.
וּמְאֻשָּׁרֶת : וּ שׁוּרוּק - גְּדוּלָּה. אֶ קִבּוּץ - קִטְנָה. שְׁ סָגוּל - קִטְנָה. כֶּ סָגוּל - קִטְנָה.

שאלה 2

אחת קופסה ריקה בוקר זהב ילדה

שאלה 3

שם תואר	רבים	שם תואר	יחיד
פתוחות	קופסאות	פתוחה	קופסה
יקרות	מתנות	יקרה	מתנה
חדשות	מטות	חדשה	מטה
שמחים	חגים	שמח	חג
ארוכים	ימים	ארוך	יום
חכמות	אימהות	חכמה	אימא

שאלה 4

- א. התפלאה
- ב. השתמשה
- ג. נדהמה
- ד. הודתה
- ה. שמרה

שאלה 5

- א. שמרה - ש.מ.ר - שומר
- ב. נשקה - נ.ש.ק - נשיקה
- ג. התרגשה - ר.ג.ש - הרגיש

שאלה 6

- א. (את) ב. (על) ג. (ל) ד. (ב)

התייחסות לטקסט: האוצר היקר ביותר (עמ' 96)

פתיח הטקסט

ניבוי הטקסט

מומלץ לפתוח את השיעור באסטרטגית הניבוי, לנבא את תוכן הטקסט על-פי רמזי תוכן: הכותרת, הציור המצורף, פתיח הטקסט. שאלות:

- א. מה אתם רואים בתמונה?
- ב. מי הן הדמויות בטקסט על פי שורה ראשונה?
- ג. מדוע חורש האיכר את האדמה לבדו?
- ד. מהו הקשר בין הכותרת לבין הציור המצורף לטקסט?
- ה. האם ניתן לכנות את האדמה באוצר? נמקו.

הצעות לפעילויות בכיתה

- א. משחק זיכרון: התלמידים יישבו בצורת מעגל בכיתה. אחמד אומר: האוצר הוא הבריאות. עולא אומרת: האוצר של אחמד בריאות, האוצר שלי המשפחה. אמירה אומרת: האוצר של אחמד בריאות, האוצר של עולא המשפחה, האוצר שלי ההצלחה, וכך הלאה...
- (כל סבב חמשה תלמידים ואחר כך מתחילים את המשחק מחדש).
- ב. פעילות תחרות חיבור מילים. לבקש מהתלמידים לחבר מילים מאותיות המילים שבכותרת:

האוצר היקר ביותר

דוגמאות: צר קר ריק רץ התקרר וכו'
התלמיד המחבר יותר מילים, הוא שמנצח.

לבקש מהתלמידים, שכל אחד ישבץ חמש מילים במשפטים מעניינים.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. האיכר לא יכול לעבד את אדמתו יותר כי הוא חלה.
ב. הבנים חרשו את האדמה אחרי מות האב כדי לחפש את האוצר הטמון בתוך האדמה.
ג. האיכר ספר לבניו לפני מותו, שהוא השאיר להם אוצר טמון בחלקת האדמה, כאשר ימות, ילכו ויחפשו את האוצר ואז יוכלו לחיות חיי אושר.
ד. אחרי מות האב הלכו האחים לחפש את האוצר.
ה. כן, הבנים הבינו את המסר. הם זרעו את האדמה והיא נתנה יבול טוב, ואז הבינו שהאדמה היא האוצר היקר ביותר.
ו. אחרי מות האב הבינו הבנים שהאדמה היא האוצר היקר ביותר והפכו להיות חרוצים ואוהבים את האדמה.

שאלה 2

- א. חלה ב. נזכרו- לחפש ג. מצאו ד. האוצר

שאלה 3

- א. למצוא את האוצר. ב. לא מצאו את האוצר. ג. לבנים.

שאלה 4

- ב ג א ד ה

שאלה 5

המקום	חלקת אדמה
הבעיה	האיכר הזקן חלה ולא יכול לעבד את האדמה, והבנים שלו לא אוהבים לעבוד באדמה.
הפתרון	האב אמר לבניו שהשאיר להם אוצר טמון בחלקת האדמה, הבנים חרשו את האדמה כדי לחפש את האוצר, ומאחר ולא מצאו אותו החליטו לזרוע את האדמה כי היא כבר חרושה. האדמה נתנה יבול טוב. הבנים הבינו את ערך האדמה והתחילו לאהוב ולעבד את האדמה.
הדמויות	האב ושלושת הבנים.
המסר	האדמה היא האוצר היקר ביותר.

ידע לשוני

שאלה 1

א. אחי

ב. נכדי

ג. אבא

ד. בני

ה. סעיד

שאלה 2

חברים, בואו לשחק כדורגל.

שאלה 3

אימא, הכינו לנו בבקשה עוגת אננס טעימה.

שאלה 4

חפשו מצאו

שאלה 5

נזכרו הלכו חפרו חרשו מצאו

התייחסות לטקסט: שלושה בנים (עמ' 102)

פתיח הטקסט

ניבוי הטקסט

מומלץ לפתוח את השיעור באסטרטגית הניבוי, לנבא את תוכן הטקסט על-פי רמזי תוכן: כותרת, ציור, פתיח הטקסט.
לבקש מהתלמידים לקשור בין הכותרת "שלושה בנים" לבין הציור
"שלוש נשים" ולנחש את העלילה המתרחשת בסיפור.

הצעות לפעילויות בכיתה

מיפוי הסיפור

א. לסדר את התלמידים בקבוצות של 4-5 תלמידים, לחלק לתלמידים דף תבנית למיפוי סיפור, לבקש מהם לעבוד בקבוצות ולמפות את הסיפור על-פי התבנית הסיפורית.

דוגמה:

תבנית סיפורית למיפוי טקסט		
זמן	מקום	דמויות
עלילה		
התרחשות (מה קרה)	בעיה	פתרון

לאחר סיום העבודה בקבוצות, לבקש מכל קבוצה שתבחר לה נציג כדי שיציג ויסביר את העבודה של קבוצתו בפני התלמידים בכיתה.

ב. פעילות אומנותית

לבקש מהתלמידים לצייר קטע אחד מהטקסט ולהסביר את הקטע שציירו אותו.
דוגמאות:

1. התלמידים יציירו את הנשים ששואבות מים מן הבאר.
2. התלמידים יציירו את הנשים שנושאות דליי מים וחוזרות בדרכן הביתה.
3. התלמידים יציירו את הילדים שפגשו את אימהותיהן בחזרתן הביתה.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. הנשים נפגשו עם הזקן ליד הבאר.
ב. האישה הראשונה ספרה על בנה, שהוא מהיר וחזק ואינו מפחד בכלל.
ג. התחביב של הילד השני שהוא שר יפה.
ד. האם השלישית שתקה כי אין לה מה לספר על בנה, הוא נער ככל הנערים.
ה. הבן הראשון רץ וקפץ ועמד על ידיו וראשו והיה מתהפך על ידיו.
הבן השני רץ גם הוא והוציא מפיו שירים נעימים. הבן השלישי מהר אל אמו, לקח את הדלי מידיה ונשא אותו על כתפיו.
ו. הזקן אמר לנשים שהוא רואה רק בן אחד, כי רק הבן השלישי דאג לאמו ועזר לה בהובלת דלי המים.
ח. המסר שלומדים אותו מהסיפור שהכבוד, העזרה והאהבה להורים, הם הדברים שאפשר להתגאות בהם ולספר עליהם בפני האחרים.

שאלה 2

- א. הסתכלו ב. בגאווה ג. הרים ד. צנועה ה. חכם

שאלה 3

- א. מילת הדימוי היא: כמו.
ב. התכונה המשותפת בין הבן לציפור ששניהם שרים שירים יפים.

שאלה 4

- א. נמלה ב. נסיכה ג. סוס ד. צבי

שאלה 5

- א. כדי ב. לכן ג. כי

שאלה 6

ד ו ה א ב ג

ידע לשוני

שאלה 1

משפטי יש	משפטי אין
יש לי מה לספר	אין לי מה לספר
יש לי בנים	אין לי בנים
יש ילד כמוהו	אין ילד כמוהו
יש לך בן נחמד	אין לי בן נחמד
יש לי בן מהיר וחזק	אין לי בן מהיר וחזק

שאלה 2

- א. שלוש נשים
- ב. השנייה
- ג. הראשון
- ד. שלושה בנים

שאלה 3

- א. שותקת
- ב. ענתה
- ג. התקרב
- ד. קפץ

התייחסות לטקסט: אירוס הגלבוע (עמ' 108)

פתיח הטקסט

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בסרטון על פרח אירוס הגלבוע בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=gniAO4jujI4>

לאחר הצפייה בסרטון לשאול את התלמידים על שמות הפרחים והעצים שראו בסרטון (האירוסים, הכלניות, עצי זית וכו').
לשאול אותם על צבע וצורת פרח האירוסים.

הצעות לפעילויות בכיתה

פעילות יצירה

א. לבקש מהתלמידים שיביאו לכיתה נייר קרפ בצבע סגול, אדום וירוק, נייר דבק, שיפודים מעץ ומספריים.
להכין בכיתה פרחי אירוסים וכלניות ולעצב אותם בעציץ יפה בכיתה. (חשוב להזכיר לתלמידים שאסור לקטוף פרחי בר)

ב. מומלץ לתאם עם רכז הטיולים בבית הספר סיור לתלמידים ביער בעונת הפריחה.
להביא לסיור ספר "מגדיר פרחים" ולבדוק את שמות פרחי הבר בטבע על פי ספר מגדיר פרחים.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. צמח האירוס פורח בחדשים מרץ ואפריל.
ב. מקור השם אירוס ביוונית אלת "קשת ענן" (الهة قوس قزح).
ג. רשות הטבע סללה שביל הליכה בשמורת האירוסים לטובת חובבי הטבע.
ד. קראו לצמח האירוס בשם אירוס הגלבוע כי הוא גדל בהרי הגלבוע.
ה. כדי להגן על פרח האירוס, רשות הטבע והגנים סללה שביל הליכה בשמורת האירוסים לטובת חובבי הטבע והקימה מרכזי הסברה כדי להגן על האירוסים מפני הכחדה.
ו. ההפך של המילה נכחד- שורד.
ז. הרבה סיבות גורמות להכחדת הצמחים, כמו: אי שמירה על הצמחים בטבע, עקירת או קטיפת צמחים על ידי בני אדם, אכילת הצמחים על ידי בעלי חיים וכו'.

שאלה 4

- א. חודשי עונת האביב ב. פרחי בר ג. הרים בצפון הארץ ד. שומרים על הטבע

שאלה 5

- א. מטיילים רבים מבקרים בהרי הגלבוע בעונת האביב.
ב. רשות הטבע והגנים סללה שביל הליכה לטובת חובבי הטבע.
ג. בשביל האירוסים פורחים גם צמחים נוספים חוץ מהאירוס.
ד. אירוס הגלבוע נקרא על שם הרי הגלבוע.

שאלה 6

- א. לא נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. נכון ה. לא נכון

שאלה 7

- א. ר.כ.ז ב. סיום

ידע לשוני

שאלה 1

- א. רשות הטבע והגנים סללה שביל הליכה בשמורת האירוסים.
ב. הפרח היפה משך את לבם של מטיילים רבים.

שאלה 2

- א. בשמורת ב. שמירה ג. שומר ד. לשמור

שאלה 3

- א. יפים ב. רבות ג. רבים ד. ארוכים

התייחסות לשיר: איך זה להיות עץ? דתיה בו דור (עמ' 114)

פתיח השיר

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בספור "איך זה להיות עץ" בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=Do0uhKer-1g>

צפייה במצגת

מומלץ גם לצפות במצגת על השיר "איך זה להיות עץ" בקישור הבא:

https://www.youtube.com/watch?v=yxSCGyCBCto&list=RDyxSCGyCBCto&start_radio=1

הצעות לפעילויות בכיתה

פעילות יצירה

פעילות אומנותית

א. מומלץ לעשות המחזה בכיתה, ליצור מבריסטול צורה של עץ. תלמיד אחד ישחק בתפקיד העץ. תלמיד אחר ישחק בתפקיד הדובר המשוחח עם העץ.

ב. מומלץ שהתלמידים יטעו עץ בגינת בית הספר, ולקרוא לעץ הזה בשם הכיתה. הכיתה תדאג להשקיית העץ.

פתרון שאלות

תרגיל 1

א. הדובר בשיר פונה אל העץ.

ב. העץ מרגיש טוב, כי המילה נטוע היא מילה חיובית.

ג. כשכלם ישנים העץ מאזין לדממה ושומע איך נושמת האדמה, איך פירות מבשילים ואיך יורדים הטללים.

ד. איך זה להיות עץ? 2. זה טוב או רע? 3. לא איכפת לך שאתה תקוע כל השבוע?

ה. תגובת העץ הייתה: "אין לי כל צורך לנווד ולנוע, ציפורים מזמרות לי באופן קבוע,

פרפרים לי נושקים, מלטפת הרוח, ולנגד עיני האופק פתוח."

ו. אחרי השיחה עם העץ, הדובר הלך אל גנו ונטע לו עץ.

שאלה 2

"בלילה אני מאזין לדממה ושומע..."

המשוררת מייחסת תכונות אנושיות לעץ. העץ מאזין ושומע כמו האדם.

"איך נושמת האדמה"

המשוררת מייחסת תכונות אנושיות לאדמה, האדמה נושמת כמו האדם.

שאלה 3

שבוע: اسبوع - רוח: ريح - לילה: ليل - פתוח: مفتوح - שומע: يسمع

שאלה 4

א. התפלא ב. סגור ג. אפרוחים ד. לעץ

שאלה 5

ציפורים מזמרות לעץ באופן קבוע.

לנגד עיניי כל האופק פתוח.

העץ שומר על שנתם של גוזלים.

שאלה 6

א. ולא אכפת לך שאתה תקוע?

ב. אינני תקוע, הרי אני נטוע.

ג. אין כל צורך לנווד ולנוע.

ד. ציפורים מזמרות לי באופן קבוע.

שאלה 7

תעודת זהות- דתיה בן דור	
השם	דתיה בן דור
תאריך לידה	1944\4\27
ארץ מוצא	מצרים
העיסוקים שלה	סופרת, משוררת, תסריטאית ומחזאית.
ספרים שכתבה	שירים שובבים. ספר השטוים. הספר הגדול של דתיה.

שאלה 8

- עץ מספר 1 : עץ ירוק עד
עץ מספר 2 : עץ שלכת
עץ מספר 3 : עץ נוי

ידע לשוני

שאלה 1

שם העצם	הפועל
הצפרים	מזמרות
הרוח	מלטפת
הטללים	יורדים
הגוזלים	ישנים

שאלה 2

- א. שתי נקודות - מירכאות - פסיק - סימן שאלה
ב. עץ
ג. איך
ד. שאלתי

שאלה 3

- א. אני
ב. אתה
ג. אני
ד. שאתה

התייחסות לטקסט: יער יתיר (עמ' 120)

פתיח הטקסט

גלישה באינטרנט באתר קק"ל

מומלץ שהתלמידים יגלו באתר קק"ל (חיפוש יער יתיר) בקישור הבא:

http://www.kkl.org.il/forestsearch/yatir_forest.aspx#{2B35008E-0E40-36D86-1B974-6C1D7DBF16}

התלמידים יגלו באתר ויצפו בתמונות יער יתיר: מסלולי טיול, צמחייה, יקב היין, הבוסתנים וכו'.

הצעות לפעילויות בכיתה

פעילות מרחבית

א. המורה יציג בפני התלמידים את מפת ארץ ישראל, ויבקש מהם לציין במפה את שם הישוב שלהם, את שם היער הקרוב לישוב שלהם. שם הצמתים הקרובים וכו'.

דוגמה,

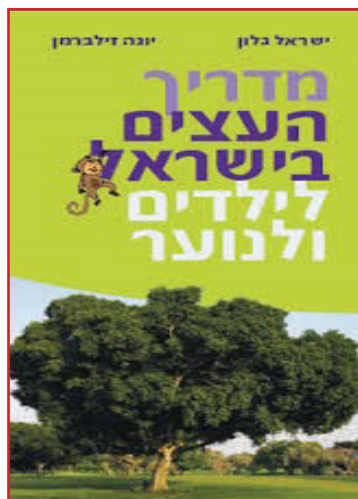
לציין במפה:

שם הישוב - כפר טורעאן (גליל תחתון)

היער הקרוב - יער לביא

צמתים קרובים - צומת גולני

ב. המורה יחלק לתלמידים תמונות של עצי חורש, יבקש מהם לכתוב את שמות העצים בעזרת מגדיר העצים שבין ידיהם.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. יום היערות העולמי חל בתאריך עשרים ואחד בדצמבר.
- ב. צריך יום היערות העולמי כדי לעודד נטיעת עצים ושמירה על היערות שבעולם.
- ג. היערות תורמים לאיכות הסביבה: הם מפחיתים את דרגות החום הגבוהות בעונת הקיץ, מנקים את האוויר, מפחיתים את הרעש שבסביבה, ומאפשרים לתושבים ליהנות מנופים יפים.
- ד. יער יתיר, יערות הכרמל, יער לביא, יער ירושלים, יער להב ויער השלום.
- ה. היער הגדול בארץ נמצא בדרום הארץ וקוראים לו יער יתיר.
- ו. ביער יתיר נטועים עצי אורן, עצי ברוש ועצי בוסתן, כמו תאנה, זיתים וגפן.
- ז. עצי בר: חרוב, אלון, קטלב, דולב, אלת המסטיק.
- עצי פרי: שזיף, שסק, תמר, אגס, אפרסק.

שאלה 2

קק"ל	קרן קיימת לישראל
א"י	ארץ ישראל
יו"ר	יושב ראש
מד"א	מגן דוד אדום
או"ם	אומות מאוחדות

שאלה 3

- א. ערד
- ב. מדבר יהודה
- ג. צומת שוקת, צומת בית קמה
- ד. מצפה יאיר

שאלה 4

- א. באזור הרי הנגב - ליד העיר ערד
- ב. מתאים לכל הגילאים - לכל בני המשפחה.
- ג. כל עונות השנה.
- ד. צבע כחול.
- ה. צומת שוקת.
- ו. החסרונות: אין נגישות למוגבלים.

שאלה 5

- א. ליערות
- ב. הוספה
- ג. מקטינים
- ד. בדרום הארץ

שאלה 6

- א. נטיעת – היערות
- ב. תורמות – מנקים
- ג. בדרום
- ד. הליכה – המשפחה

ידע לשוני

שאלה 1

- א. עשרים ואחד במרץ
- ב. ראשון בספטמבר
- ג. שלושים ביוני
- ד. שלושים ואחד באוגוסט

שאלה 4

- א. פירוט
- ב. זמן הווה
- ג. לעצים
- ד. עשרים ואחד במרץ

התייחסות לטקסט: יום הספורט בבית הספר (עמ' 129)

פתיח הטקסט

המורה יכין מצגת על תמונות של סוגי ספורט מגוונים וישאל את התלמידים על שם כל פעילות או משחק ספורט.

דוגמה:

הצעות לפעילויות בכיתה

פעילות מרחבית

ספר הכיתה

א. התלמידים יכינו "ספר הכיתה" בנושא: פתגמים דומים במשמעותם בשפה העברית ובשפה הערבית.

דוגמה: נפש בריאה בגוף בריא

العقل السليم في الجسم السليم

המורה יאסוף את הפתגמים שכתבו התלמידים ויסדר אותם בספר אחד, תחת הכותרת: ספר הכיתה.

דוגמה:

בית ספר השלום
ספר הכיתה
הנושא
פתגמים בעברית ובערבית
כיתה ה'2

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. יום הספורט הוא היום האהוב על התלמידים בבית הספר.
ב. הפעילויות שעושים התלמידים ביום ספורט: מרוץ שקים, קליעת כדורים לסל, קפיצה לרוחב ומשחקי איזון.
ג. מורי הספורט בקשו מהתלמידים להכין דברים יפים כדי לקשט בהם את קירות בית הספר.
ד. תלמידי כיתה ה' החליטו להכין לקראת היום הזה פתגמים וברכות בעברית ובערבית.

שאלה 2

- א. אהובים. ב. מורי הספורט בבית הספר, לקשט.
ג. התייעץ, פתגמים. ד. בריסטולים, וכלי. ה. העומד.

שאלה 3

- א. לא נכון ב. נכון ג. נכון ד. לא נכון ה. נכון

שאלה 4

- ציור ראשון: קליעת כדור לסל.
ציור שני: קפיצה בחבל.
ציור שלישי: משיכת חבל.

ידע לשוני

שאלה 1

סמיכות חבורה	סמיכות פרודה
יום הספורט	היום של הספורט
קירות בית הספר	הקירות של בית הספר
כלי כתיבה	הכלים של הכתיבה
מחנכת הכיתה	המחנכת של הכיתה
מורי הספורט	המורים של הספורט
מחנך הכיתה	המחנך של הכיתה

שאלה 2

- א. תלמידים, קירות. ב. בקשו. ג. מורי הספורט.

התייחסות לטקסט: מסלול הליכה משפחתי (עמ' 135)

פתיח הטקסט

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בסרטון על הר מירון שביל הפסגה, בקישור הבא

<https://www.youtube.com/watch?v=2-mliIBHkMo>

לאחר הצפייה בסרטון המורה ישאל את התלמידים על אופי מסלול הפסגה בהר מירון, על הצמחייה, על מסלול ההליכה, על גובה הר מירון והאזור המשקיף עליו.

הצעות לפעילויות בכיתה

פעילות מרחבית

א. עבודה בקבוצות: לסדר את התלמידים לקבוצות של 4-5 תלמידים. לתת מטלות שונות לקבוצות בנושא הר מירון: דוגמאות:

קבוצה א: תכתוב על הגיאוגרפיה של הר מירון- גובה, מיקום, אזור וכו'.

קבוצה ב: תכתוב על הצמחייה בהר מירון.

קבוצה ג: תכתוב על מסלול שביל הפסגה בהר מירון.

לבקש שכל קבוצה תבחר נציג כדי שיציג את העבודה של קבוצתו בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. החברה להגנת הטבע מציעה מסלולי טיולים משפחתיים בכל חודשי השנה.
ב. בכל רחבי הארץ יש מסלולי טיולים : בגליל, בגולן, במישור החוף, במדבר יהודה ובנגב.
ג. המיוחד במסלול הר מירון שהוא מסלול קצר, מעגלי וקל.
ד. בהליכה במסלול הר מירון רואים את הפרחים : סחלב, אדמונית החורש וחלמונית.
ה. מסלול הר מירון נמצא באיזור הגליל העליון.
ו. מומלץ לטייל במסלול הר מירון בכל עונות השנה.
ז. מסלול הר מירון משקיף על הגליל העליון.

שאלה 2

- א. החברה להגנת הטבע מציעה מסלולי טיולים משפחתיים בכל חודשי השנה.
ב. אחד המסלולים הקלים בארץ, הוא מסלול הר מירון.
ג. בהליכה במסלול הר מירון רואים כל מיני פרחים צבעוניים.
ד. מסלול הפסגה בהר מירון הוא מסלול מעגלי.

שאלה 3

שם תואר רבים	רבים	יחיד
יפים	טיולים	טיול
רחבים	חופים	חוף
ארוכים	מסלולים	מסלול
צרים	שבילים	שביל
ירוקים	צמחים	צמח

שאלה 4

- א. צפת
ב. נחל עמוד
ג. בית ג'אן, אלג'יש, ספסופה, כפר שמאי.
ד. הר מירון, הר כנען.

שאלה 5

- א. לא נכון ב. נכון ג. נכון ד. נכון

שאלה 6

- א. בשנת 1953
- ב. שמירה על הטבע והסביבה והנוף הארצישראלי.
- ג. פעילויות חינוכיות להעלאת המודעות לשמירה על הטבע. מאבקים ציבוריים לשמירה על שטחים פתוחים. הגנה על הים והחופים, סימון שבילים ומסלולי הליכה.
- ד. פרח האירוס.

ידע לשוני

שאלה 1

סמיכות חבורה	סמיכות פרודה
חודשי השנה	החדשים של השנה
מסלולי הטיולים	המסלולים של הטיולים
שביל הפסגה	השביל של הפסגה
זמן ההליכה	הזמן של ההליכה
עצי היער	העצים של היער

שאלה 2

- א. משקר
- ב. המתין
- ג. הר
- ד. יפה
- ה. ראי

התייחסות לטקסט: המונדיאל (עמ' 141)

פתיח הטקסט

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בסרטון טקס פתיחת מונדיאל 2018, בקישור הבא:

<https://www.one.co.il/vod/play/20968>

חגיגות-טקס-פתיחת-המונדיאל

לאחר הצפייה בסרטון, לשאול את התלמידים על שם המדינה שמארחת את המונדיאל, שם הנשיא של מדינה זו. קבוצות הכדורגל שהופיעו בטקס פתיחת המונדיאל וכו'.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. צפייה בחגיגות צרפת בניצחון הנבחרת שלה על קרואטיה במונדיאל 2018, בקישור הבא:

https://www.mako.co.il/Sports-world_cup_2018/q2018_3/Article-f62c69c282f9461004.htm

ב. כתיבת תעודת זהות לאחד משחקני הכדורגל האהובים על התלמידים.

דוגמה

	תעודת זהות לשחקן
	שם השחקן
	הגיל
	ארץ מוצא
	תפקיד השחקן במגרש
	וותק בכדורגל
	היסטוריה של השחקן (קבוצות ששחק בהן בעבר)
	הניצחונות שלו

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. המונדיאל הוא טורניר גביע העולם בכדורגל.
ב. המונדיאל מתקיים אחת לארבע שנים.
ג. בטורניר משתתפות 32 מדינות שעולות לשלב המוקדמות. בשלב המוקדמות משתתפות כ- 200 נבחרות המחולקות לששה אזורים לפי שיוכן היבשתי.
ד. המונדיאל הראשון התקיים בשנת 1930. נבחרת אורוגוואי היא שזכתה בו.
ה. נבחרת צרפת זכתה במונדיאל 2018.
ו. נבחרת צרפת זכתה פעמים במונדיאל.
ז. נבחרת ברזיל היא הנבחרת שזכתה הכי הרבה פעמים במונדיאל.

שאלה 2

א. לא נכון	ב. נכון	ג. לא נכון
ד. לא נכון		
ה. נכון	ו. נכון	ז. לא נכון
ח. לא נכון		

שאלה 3

- א. עובדה
ב. דעה
ג. עובדה
ד. עובדה
ה. דעה
ה. דעה

שאלה 5

- א. שמות מדינות
ב. שמות יבשות
ג. קבוצות כדורגל
ד. אחד עשר שחקנים
ה. צרפת נגד קרואטיה

שאלה 6

א. גביע ב. משתתפות ג. הראשון ד. נבחרת ה. צרפת

ידע לשוני

שאלה 1

חמש עשרה מדינות
שלושים וחמש קבוצות.
שמונים וחמשה אוהדים.
שלוש עשרה מדינות.
תשעים וששה ש"ח
שנים עשר אוהדים.

שאלה 2

א. אחת עשר שחקנים.
ב. שלושים ושתיים מדינות.
ג. בפעם השנייה.
ד. המונדיאל הראשון.
ה. שתי קבוצות.
ו. שער אחד.

שאלה 3

א. אחד עשר שחקנים.
ב. שלושים ואחד תלמידים.
ג. עשרים ושלוש בנות.
ד. שבע עשרה מורות.
ה. תשעים ותשע נשים.
ו. שתים עשרה מדינות.
ז. מאה כפרים.
ח. חמישים ואחת מחברות.

התייחסות לטקסט: חג הקורבן (עמ' 149)

פתיח הטקסט

טרום קריאה

שאלות טרום קריאה

- מהם החגים של המוסלמים?
- איזה חג בא אחרי חג "אלפטר"?
- מדוע חוגגים המוסלמים את חג הקורבן?
- מה נוהגים לעשות המוסלמים בחג הקורבן?
- באיזו מדינה מקיימים המוסלמים את מצוות העלייה לרגל (אלחג)?

הצעות לפעילויות בכיתה

מומלץ ללמד את הטקסט הזה לקראת חג הקורבן.
א. צפייה בסרטון על העלייה ברגל לעיר מכה בקישור:

https://www.youtube.com/watch?v=_7WQNhwojQ8

התלמידים יצפו בסרטון ויכתבו במחברת כמה שורות על הדברים שראו בסרטון.

ב. כתיבת איגרת ברכה לאחד החברים או קרובי המשפחה לרגל חג הקורבן.
דוגמה:

דודי היקר.....
חג שמח
מאחל לכם חג קורבן שמח
חג של אושר, שמחה והרבה בריאות

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. הנביא אברהם חלם שהוא מקריב את בנו אסמאעיל ומעלה אותו קורבן לאלוהים.
- ב. חג אלפטר, חג הולדת הנביא מוחמד, עליו השלום.
- ג. החג מתקיים כל שנה בעשרה בחודש דו-אלחג'ה.
- ד. הנביא אברהם לא הקריב את בנו כי אלוהים עצר אותו ומנע בעדו להקריב את בנו וצווה להקריב כבש במקום בנו.
- ה. הטקסים והמנהגים בחג זה: העליה לרגל למכה (אלחג'), צום יום ערפה, שחיטת כבשים כקרבנות לחג והכנת עוגות וממתקים.

שאלה 2

- א. אברהם רצה להקריב את בנו קורבן לאלוהים.
- ב. אלוהים עצר אותו כדי שלא יקריב את בנו, וכדי שיקריב כבש קורבן לאלוהים במקום בנו.
- ג. אלוהים הציע לאברהם שיקריב כבש במקום בנו.
- ד. אנשים שוחטים כבש בחג זה כדי להקריב קורבן לאלוהים.

שאלה 3

- א. חוגגים
- ב. עולים
- ג. האחרון
- ד. חלם

שאלה 4

יהדות	אסלאם	
אברהם אבינו	אברהם	האב
יצחק	אסמאעיל	הבן
לא הייתה שחיטה. אלוהים עצר את אברהם אבינו ומנע ממנו להקריב את בנו.	לא הייתה שחיטה. אלוהים עצר את אברהם ומנע ממנו להקריב את בנו.	האם הייתה שחיטה
אלוהים שלח כבש כדי שאברהם אבינו יקריב אותו במקום בנו.	אלוהים שלח כבש כדי שאברהם יקריב אותו במקום בנו.	מה שלח אלוהים
.....	חג הקורבן	שם החג

ידע לשוני

שאלה 1

- א. מתחיל
- ב. נמשך
- ג. חלם
- ד. מנע
- ה. נוהגים

שאלה 2

- א. מתי
- ב. מה
- ג. כמה
- ד. מי
- ה. מה

שאלה 3

שורש	שם הגוף	הפועל
ע.צ.ר	הוא	עצר
ס.כ.מ	הם	הסכימו
נ.ה.ג	אנחנו\אתם\הם	נוהגים
ע.מ.ד	אתן	עמדתן
ח.ג.ג	הם/הן	חגגו

שאלה 4

- א. הסכימו, עמד, עצר, מנע.
- ב. כל הפעלים בזמן עבר.
- ד. רצה להקריב.
- ה. עמד ללכת.

התייחסות לטקסט: חג המולד (עמ' 155)

פתיח הטקסט

מצגת

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה במצגת על חג המולד, בקישור הבא :
<https://www.slides.co.il/slides/11917> חג_המולד

לאחר הצפייה במצגת, לשאול את התלמידים על הדברים שראו במצגת :
סנטה קלאוס, עץ חג המולד, הקישוטים, החגיגות, התפילות וכו'.

הצעות לפעילויות בכיתה

מומלץ ללמד את הטקסט הזה לקראת החגיגות בחג המולד.

פעילות אומנותית - דפי צביעה

א. התלמידים יצבעו ציורים על חג המולד, ויכתבו תיאור לציורים שצבעו.

דוגמאות:

ב. המורה יביא לכיתה את מפת ארץ ישראל, ויבקש מהתלמידים לציין במפה את הערים הקדושות לנוצרים : נצרת, בית לחם, ירושלים.
המורה יבקש מהתלמידים לציין אילו שתי ערים מהערים הנ"ל קרובות זו לזו.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. הנוצרים חוגגים את חג המולד זכר להולדת ישו הנוצרי.
ב. ישו הנוצרי נולד במערה בעיר בית לחם.
ג. הנוצרים מקשטים בביתם עץ נוי בכל מיני כדורים נוצצים ובאורות מרהיבים, ומכינים גם עוגות וממתקים חגיגיים.
ד. כנסיית הבשורה בנצרת, כנסיית המולד בבית לחם.
ו. סנטה קלאוס מחלק מתנות בערב חג המולד ומביא שמחה ואושר לחוגגים.
ז. מקשטים את עץ הנוי בכל מיני כדורים יפים ובאורות מרהיבים.

שאלה 2

מוסלמים	נוצרים	יהודים	דרוזים
חג הקורבן	חג הפסחא	חג הפורים	חג הנביא שועיב
חג אלפטר	חג המולד	חג החנוכה	חג הנביא סבלאן
ראש השנה ההג'רי	חג הצלב	ראש השנה העברי	
	חג הבשורה		

שאלה 3

עצב- שמחה רחוק – סמוך בוקר – ערב קצר- ארוך

שאלה 4

נצרת : נמצאת בעיר נצרת כנסיית הבשורה שהוקמה על המערה שבה המלאך גבריאל בשר למרים הבתולה על הולדת ישו המשיח, עליו השלום.
בית לחם : נמצאת בה כנסיית המולד שהוקמה על המערה שבה ילדה מרים הבתולה את המשיח, עליו השלום.
ירושלים : נמצאת בה כנסיית הקבר שהוקמה על הקבר של המשיח עליו השלום.
עיר ירושלים נחשבת לעיר הקדושה ביותר, כי היא סמל לדת הנוצרית. המשיח, עליו השלום, קם מן הקבר, הנשים מצאו בבוקר את הקבר של המשיח פתוח, וזה הנס הגדול. בערבית מברכים האחד את השני בחג הפסחא במילים : المسيح قام – حقاً قام

שאלה 5

- א. מחכים
ב. בקוצר רוח

ידע לשוני

שאלה 1

סמיכות חבורה	סמיכות פרודה
עוגת החג	העוגה של החג
שמחת הילדים	השמחה של הילדים
תפילת הנוצרים	התפילה של הנוצרים
משפחת חברי	המשפחה של חברי
כנסית העיר	הכנסייה של העיר

שאלה 2

- א. בעזרת השם.
ב. עליו השלום.

שאלה 3

בוחרים מחלק שומרים מקהלה ממהר כנסיה

התייחסות לטקסט: חג הנביא שועיב (עמ' 159)

פתיח הטקסט

מדרש תמונה

מומלץ שהמורה יציג בפני התלמידים תמונה על מקאם הנביא שועיב, עליו השלום, וישאל את התלמידים על הדברים שרואים בתמונה.

דוגמה:

טרום קריאה

לאחר מדרש התמונה ניתן לפתח שיחת טרום קריאה דרך השאלות:

- לאיזו עדה שייך קבר הנביא שועיב, עליו השלום?
- מה שם הנביא של הדרוזים?
- איפה נמצא קבר הנביא שועיב?
- באיזה תאריך חוגגים הדרוזים את חג הנביא שועיב?
- איך מברכים הדרוזים איש את רעהו בחג הזה?
- הזכירו ישובים בישראל שגרים בהם הדרוזים?

הצעות לפעילויות בכיתה

- א. המורה יציג בפני התלמידים את מפת הכפרים הדרוזים בישראל, ויבקש מהתלמידים לציין במפה את שם הכפר הדרוזי הקרוב ביותר לישוב שלהם. יבקש מהם לציין במפה את שמות הכפרים הדרוזים שברמת הגולן.
- את שמות הכפרים הדרוזים הקרובים לחיפה.
- את שמות הכפרים הדרוזים שבגליל העליון.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. הנביא שועיב הוא המיסד הרוחני הראשי של העדה הדרוזית.
ב. העדה הדרוזית חוגגת את חג הנביא שועיב בתאריך עשרים וחמשה באפריל.
ג. קברו של הנביא שועיב נמצא באזור טבריה ליד קרני חטין.
ד. הרבה אורחים ואנשי דת מכל העדות באים לברך את העדה הדרוזית בחג הנביא שועיב.
ה. הדרוזים מברכים זה את זה במילים "זיארה מקבולה".
ו. חג הנביא שועיב, חג הנביא סבלאן, חג הנביא ח'דר.
ז. ספר הקוראן וספר התורה.

שאלה 2

- א. הדרוזית.
ב. הקוראן, התורה.
ג. אפריל.
ד. טבריה.
ה. העדות.

שאלה 5

הרי הכרמל	גליל עליון ותחתון	רמת הגולן
דאליית אלכרמל	יאנוח	מגידל שמס
עוספיא	בית ג'ן	מסעדה
	ג'ולס	

שאלה 7

- א. (את)
ב. (את)
ג. (אצל)
ד. (ל)
ה. (עם)

ידע לשוני

שאלה 1

- א. חוגגת
- ב. נמצא
- ג. נחשב
- ג. מבקרים
- ד. באים

שאלה 2

עליו השלום

שאלה 3

עשרים וחמשה באפריל

שאלה 4

רבים		יחיד	
שם תואר	שם עצם	שם תואר	שם עצם
רחוקים	איזורים	רחוק	איזור
קדושים	מקומות	קדוש	מקום
קטנות	עדות	קטנה	עדה
טובות	שנים	טובה	שנה

התייחסות לטקסט: ראש השנה העברי (עמ' 163)

פתיח הטקסט

טרום קריאה

מומלץ לפתוח את השיעור בשאלות טרום קריאה:

- לאיזו דת שייך חג ראש השנה העברי?
- באיזה חודש חוגגים היהודים את חג ראש השנה העברי?
- באיזה מאכל מכבדים היהודים איש את רעהו בחג ראש השנה העברי?
- לפי דעתכם, מה מסמל מאכל התפוח והדבש?
- מהם החגים המקבילים לחג ראש השנה העברי אצל המוסלמים ואצל הנוצרים?

הצעות לפעילויות בכיתה

א. לבקש מהתלמידים לגזור כרטיסים מבריסטול, לקשט אותם בצורה אסתטית ולכתוב עליהם מלות ברכה לרגל חג ראש השנה העברי.
דוגמה:

שנה טובה ומבורכת
שנת אושר, שמחה ושלוש

ב. לבקש מהתלמידים לחבר כמה שיותר מילים מאותיות המילים:
חג ראש השנה העברי

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. חג ראש השנה העברי מסמל תחילתה של שנה עברית חדשה.
- ב. היהודים חוגגים את חג ראש השנה בימים א'-ב' של החודש העברי תשרי.
- ג. המסורת שהיהודים מקיימים בחג ראש השנה היא תקיעת שופר ותפילות בבית הכנסת.
- ד. "לקראת ראש השנה נהוג לשלוח לחברים ולבני המשפחה כרטיסי ברכה מקושטים ובהם ברכות ואיחולים לחג.
- ה. מנהג זה מסמל, שהשנה החדשה תהייה מתוקה כדבש.
- ו. היהודים מברכים את בני משפחתם במילים: "שנה טובה"

שאלה 2

ברצינות	בכובד ראש
מי שעומד בראש ארגון או חברה	יושב ראש
התעלם מהמציאות	טמן את ראשו בחול
נכלם ומבוש	חפוי ראש

שאלה 3

- א. הוא : חג ראש השנה
- ב. המשפחות היהודיות.

שאלה 4

חודשי השנה העברית	חודשי השנה הנוצרית	חודשי השנה ההג'רית
תשרי	ינואר	מַחְרַם
חשוון	פברואר	צֶפֶר
כסליו	מרץ	רִבִּיעַ אֶלְאֻל
טבת	אפריל	רִבִּיעַ אֶלְאֻתְאֻנִיָּה
שבט	מאי	גִ'וִּמְאֻדָּא אֶלְאֻלָּא
אדר	יוני	גִ'וִּמְאֻדָּא אֶלְתָּאנִי
ניסן	יולי	רִגִּב
אייר	אוגוסט	שַׁעֲבָאן
סיון	ספטמבר	רִמְדִ'אן
תמוז	אוקטובר	שֻׁנָּאל
אב	נובמבר	דִ'וּ-אֶלְקַעֲדָה
אלול	דצמבר	דִ'וּאֶלְחֻגִּיָּה

ידע לשוני

שאלה 1

א. נוהגים - זמן הווה. תהיה - זמן עתיד.

ב. רגילים לאכול.

ג. ראש השנה

ד. שנה מתוקה כדבש. מילת הדימוי "כ", התכונה המשותפת בין השנה לדבש ששניהם מתוקים.

שאלה 2

השורש	המילה
כ.נ.ס	מתכנסות
א.כ.ל	לאכול
ב.ק.ש	מבקשים
ש.א.ל	משאלות

שאלה 3

סמיכות חבורה	סמיכות פרודה
סעודת החג	הסעודה של החג
פלחי תפוח טבולים	הפלחים הטבולים של התפוח
כרטיסי ברכה	כרטיסים של ברכה

התייחסות לטקסט: שמן הזית (עמ' 169)

פתיח הטקסט

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בסרטון על הפקת שמן הזית בבית בד, בקישור הבא:

https://www.youtube.com/watch?v=Nmd_cVG3IA0

לאחר הצפייה לשאול את התלמידים על השלבים שעברו בהם גרגרי הזיתים עד להפקת שמן זית.

הצעות לפעילויות בכיתה

מומלץ ללמד את הטקסט הזה לקראת עונת מסיק הזיתים.

א. לתאם ביקור לאחד מבתי הבד בישוב. התלמידים יכתבו במחברת כמה שורות על הביקור שלהם בבית הבד.

ב. להעביר את השיעור בחדר המחשבים בבית הספר. לבקש מהתלמידים לחפש באינטרנט ולקרוא על הפקת הזיתים בבתי הבד הישנים בעבר.

ג. לבקש מהתלמידים לחפש באינטרנט על מתכון לסלט, ששמן הזית הוא מרכיב עיקרי בו. להעתיק את המתכון למחברת ולקרוא אותו בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. המפעל שמפיקים ממנו שמן זית נקרא בית בד.
ב. שמן הזית נחשב לאחד השמנים הטובים בטעמו, ערכו התזונתי והשפעתו על הבריאות.
ג. שמן הזית הוא מוצר חיוני במטבח הערבי, הוא משמש בעיקר לתיבול וטיגון.
ד. שמן הזית מוריד את רמת הכולסטרול בדם, מביא לאיזון רמת הסוכר בדם, מפחית את הסיכון למחלות לב ושומר על גמישות העור.
ה. מומלץ לאחסן את שמן הזית במקום קריר ומוצל, כי חשיפת שמן הזית לשמש פוגעת באיכות ובטעם שלו.
ו. שמן זית, שמן סויה, שמן תירס, שמן חמניות.
ז. כן, ככל שהשמן ישן יותר, הוא מאבד מטעמו ומהערך שלו.

שאלה 2

ערבית	עברית
طعم	טעם
مطبخ	מטבח
عربي	ערבי
مركب	מרכיב
דם	דם

שאלה 4

מג'דרה תבולה סלט ירקות סלט חצילים קובב

שאלה 5

- א. ערכו התזונתי
ב. תיבול וטיגון
ג. מסיק
ד. לשמור על האיכות שלו
ה. מטרה

שאלה 6

בגלון שמן זית יש 16 ליטרים. מחיר גלון שמן זית בערך 450-500 שקל.

שאלה 7

- א. שלב הכנסת גרגרי הזית לבור קליטה רחב בבית הבד.
- ב. שלב ההפרדה בין גרגרי הזיתים לעלים ולענפים.
- ג. שלב שטיפת גרגרי הזיתים.
- ד. שלב הכתיתה- גריסת גרגרי הזיתים.
- ה. שלב הערבול, מערבלים את העיסה.
- ו. שלב הפקת השמן, שלב הפרדת שמן הזית מהעיסה.

שאלה 8

כל زيت وناطح الحيط
ما حدى بقول عن زيتو عكر
(אף אחד לא חושף בפני האחרים את התכונות הרעות שבו.)

ידע לשוני

שאלה 1

יחיד	רבים
בית בד	בתי בד
עץ זית	עצי זית
מחלת לב	מחלות לב
עונת חורף	עונות חורף

שאלה 2

- היא מורידה את רמת הכולסטרול בדם.
- הם מורידים את רמת הכולסטרול בדם.
- הן מורידות את רמת הכולסטרול בדם.

התייחסות לטקסט: סלט התבולה (עמ' 175)

פתיח הטקסט

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בסרטון על הכנת סלט התבולה בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=lOupQPgqBZY>

לאחר הצפייה בסרטון לשאול את התלמידים על שמות המרכיבים של סלט התבולה, ועל השלבים להכנת הסלט.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. לבקש מהתלמידים שיביאו לכיתה את הירקות והחומרים שמהם צריכים להכין סלט תבולה. (המורה יכין רשימה בשמות החומרים שיביא כל תלמיד) להכין את סלט תבולה בכיתה, והתלמידים יאכלו יחד (ארוחה משותפת).

הערה: אין לתת לתלמידים להשתמש בכיתה בכלים חדים כמו סכינים. עדיף להביא פטרוזיליה קצוצה מחנות הירקות ולא לקצץ בכיתה.

ב. לבקש שהתלמידים שיכתבו במחברות כמה שורות על הארוחה המשותפת שהכינו בכיתה (התבולה) ולקרוא בפני התלמידים בכיתה.

ג. לבקש מהתלמידים לצייר במחברת או לחפש תמונות של המרכיבים לסלט התבולה, ולכתוב את השמות מתחת לכל תמונה או ציור.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. המסעדות המזרחיות מפורסמות בעזרת סלט התבולה.
- ב. הרכיבים של סלט התבולה הם: בורגול, פטרוזיליה, עלי נענע, עגבנייה, בצל ירוק, עשבי תיבול, מיץ לימון ותבלינים שונים.
- ג. מקור סלט התבולה הוא לבנון וסוריה, ואחר כך עבר מאכל זה לארצות אחרות בעולם.
- ד. סלט התבולה עבר לאירופה וארצות הברית על ידי המהגרים הערבים.
- ה. כן, סלט התבולה הוא מאכל בריא כי הוא מכיל מוצרים תזונתיים בריאים, כמו: ירקות, בורגול ושמן זית.
- ו. צבע התבולה ירוק כי המרכיב הבסיסי שלו הוא פטרוזיליה שצבעו ירוק.
- ז. התבלינים שמשתמשים בהם בסלט התבולה: קינמון, מלח, פלפל שחור גרוס לפי הטעם.

שאלה 2

- א. נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. לא נכון ה. נכון

שאלה 3

- ב ה א ג ד

שאלה 4

- א. ישראל, סוריה, לבנון, יוון, איטליה
- ב. ישראל- ירושלים סוריה- דמשק לבנון – בירות יוון- אתונה איטליה-רומא
- ג. ישראל – שקל סוריה- לירה סורית לבנון- לירה לבנונית
- יוון – יורו איטליה - יורו

שאלה 6

עגבניות	עגבנייה
צנונים	צנון
מלפפונים	מלפפון
גזרים	גזר
חצילים	חציל
בצלים	בצל
חסות	חסה
תפוחי אדמה	תפוח אדמה
קישואים	קישוא
פלפלים	פלפל

ידע לשוני

שאלה 1

א. מה ב. איפה ג. כמה ד. מה ה. מדוע

שאלה 2

א. משרים ב. מוציאים ג. סוחטים ד. מוסיפים ה. שמים

שאלה 3

יחיד	רבים
חתיכה קטנה	חתיכות קטנות
מסעדה מזרחית	מסעדות מזרחיות
מרכיב עיקרי	מרכיבים עיקריים
מדינה רחוקה	מדינות רחוקות
סלט טעים	סלטים טעימים

שאלה 4

שם	שם תואר
סלט	טעים
מסעדה	חדשה
מאכל	בריא
ירק	טרי
שמן	טעים

שאלה 5

פועל	שורש	זמן
סוחטים	ס.ח.ט	הווה
קוצצים	ק.צ.צ	הווה
מוסיפים	י.ס.פ	הווה

התייחסות לטקסט: תזונה נכונה (עמ' 181)

פתיח הטקסט

מצגת

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה במצגת על פירמידת המזון הבריא בקישור הבא:

https://www.health.gov.il/PublicationsFiles/food_pyramid.pps

לאחר הצפייה במצגת, לשאול את התלמידים על חלוקת המזון בפירמידה ועל סוגי המזון הבריא והמועדפים.

הצעות לפעילויות בכיתה

שיעור בחדר המחשבים

א. התלמידים יחפשו באינטרנט מתכונים מזון בריא. יעתיקו למחברת מתכון אחד ויקראו אותו בפני התלמידים בכיתה.

ב. התלמידים יחפשו באינטרנט מתכון להכנת כריך בריא שכדאי להכין אותו בבית כארוחה לבית הספר ולהעדיף אותו על כריכי האוכל המהיר בדוכנים.

ג. להזמין תזונאית לכיתה כדי להסביר לתלמידים על התזונה הנכונה והבריאה.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. שומרים על תזונה נכונה על ידי צריכת קבוצות מזון חשובות לגוף, צריכת מים בכמות מספקת, ושמירה על הרגלי אכילה נכונים.
- ב. תזונה נכונה תורמת לגוף שהיא משפרת את הבריאות ואת מצב הרוח, מקטינה את גורמי הסיכון למחלות ומונעת עודף משקל.
- ג. העדפת שתית מים על שתית משקאות ממותקים. הפחתה במאכלים המכילים שמן, סוכר, צבעי מאכל וחומרים משמרים. העדפת האוכל הביתי על המאכל המהיר המעובד.
- ד. צריך להימנע מאכילת מאכלים שמכילים צבעי מאכל וחומרים משמרים, כי החומרים האלה מזיקים לבריאות.
- ו. לדעתי, כן זה בריא לאכול מספר ארוחות קבועות, מאשר לאכול ארוחה אחת בכמות גדולה, כי בריא לאכול מספר ארוחות קבועות ובכמויות קטנות מאשר לאכול ארוחה אחת בכמות גדולה.

שאלה 3

- א. מפחיתה- מקטינה
- ב. סבות- גורמים
- ג. אוכל – מזון
- ד. השמנת יתר – עודף משקל

שאלה 5

- מצב- צב
- מעובד- בד
- כמה - מה
- אכילה- לה
- ארוחות- רוחות
- מים – ים

שאלה 6

- צריך להרבות לאכול בקבוצות המזון : מים, דגנים, ירקות ופירות. מזונות עשירים בחלבונים.
- צריך לאכול פחות בקבוצות המזון : מזונות עשירים בשומנים. ממתקים, חטיפים ושתייה מתוקה.

שאלה 7

דגנים : אורז, תירס, תפוחי אדמה.
 ירקות ופירות : מלפפונים, תפוחים, פלפל.
 חלבונים : בשר בקר או עוף, חלב, עדשים.
 שומנים : אבו קדו, שמן זית, שקדים.
 ממתקים, חטיפים ושתיה מתוקה : חטיף, שתייה קרה, שוקולד.

ידע לשוני

שאלה 1

סמיכות חבורה	סמיכות פרודה
מחלת הלב	המחלה של הלב
שתיית המים	השתייה של המים
אכילת ירקות	האכילה של הירקות
ארוחת בוקר	הארוחה של הבוקר

שאלה 2

- א. היא
 ב. קמצן
 ג. מזון
 ד. צבעי מאכל

התייחסות לטקסט: זהירות בדרכים (עמ' 188)

פתיח הטקסט

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בסרטונים בנושא חציית כביש בצורה זהירה ובטוחה בשני הקישורים הבאים:

<https://www.youtube.com/watch?v=WgCCdMaPJng>

<https://www.youtube.com/watch?v=TFo2m6q61Fg>

לאחר הצפייה בשני הסרטונים לשאול את התלמידים על כללי חציית הכביש בצורה בטוחה כפי שצפו בסרטונים.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. לבקש מהתלמידים להביא לכיתה: בריסטולים, טושים, מספרים, סרגלים וצבעי גואש, לבקש מהם לגזור צורות תמרורים מבריסטולים, לצייר ולצבוע את התמרורים, ולכתוב מתחת לכל תמרור את ההוראות שלו. לסדר את כל התמרורים שהכינו התלמידים בפינת הזהירות בדרכים שבכיתה.

ב. להציג בפני התלמידים תמונה של התנהגות לא זהירה בדרכים ולבקש מהם לכתוב במחברת על ההתנהגות הזו, ואיך הם היו אמורים להתנהג בצורה זהירה.

דוגמה:

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. בשיר ששה בתים ובכל בית ארבע שורות.
ב. חוצים את הכביש במעבר חצייה, ממתנינים על המדרכה ומחכים לצבע הירוק ברמזור. חוצים את הכביש במהירות אבל לא בריצה.
ג. חשוב ללמוד זהירות בדרכים כי את חיינו היא מצילה.
ד. על-פי הבית החמישי צריך להכיר כל תמרור ותמרור, מה מותר ומה אסור.
ה. המשורר פונה לילדים הקטנים.
ו. לפי בית רביעי חשוב יותר להיות זהיר.

שאלה 3

- א. ביחד ב. תוצאה ג. ניגוד ד. סע

שאלה 4

- מותר - אסור לבד - עם אבא או עם אימא

שאלה 5

- הפתגם המקביל בשפה העברית:
"אבד רגע מחייך ואל תאבד את חייך ברגע"

שאלה 6

- חשוב לדעת מתי לחצות את הכביש
חשוב לדעת שיש מעברי חצייה בלי רמזורים.

שאלה 7

- לפני מעבר חצייה צריך להמתין לצבע הירוק ברמזור, ורק אז מותר לחצות.

שאלה 8

- מימין לשמאל:

- א. כביש חד סטרי ב. אין כניסה ג. כיכר לפניך
ד. אין כניסה לאופניים ה. מעבר חצייה לפניך ו. עצור

ידע לשוני

שאלה 1

- נדע נזכור נחבק נכיר נלמד נחצה

שאלה 2

- א. אתה תחבק ב. אתם תלמדו ג. היא תשלם ד. את תכירי

שאלה 3

- א. נדע, יעזור, נזכור ב. עצור ג. זה ד. בזהירות

התייחסות לטקסט: כדורגל לא משחקים ליד כביש (עמ' 194)

פתיח הטקסט

טרומ קריאה

שאלות טרומ קריאה

- באילו מקומות מותר לשחק כדורגל?
- האם המקומות האלה בטוחים? הסבירו.
- האם מותר לשחק כדורגל ליד הכביש? הסבירו.
- מהן הסכנות למשחק כדורגל ליד הכביש?
- נניח שהכדורגל שלכם התגלגל לעבר הכביש, איך תתנהגו כדי להביא את הכדור?

הצעות לפעילויות בכיתה

צפייה בסרטון

א. צפייה בסרטון בנושא המקומות הבטוחים למשחקים בקישור הבא :

https://www.youtube.com/watch?v=T_plCZGhQDk

התלמידים יכתבו במחברת על המקומות הבטוחים למשחקים ועל המקומות שאינם בטוחים כפי הופיעו בסרטון.
התלמידים יקראו בכיתה את הדברים שכתבו על הסרטון.
התלמידים יכינו שלטים מבריסטול ויכתבו עליהם מלות אזהרה למשחקים בלתי בטוחים.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. הטעות שעשה יוסף שהוא קפץ מעל לגדר ורץ מהר אחרי הכדור בכביש בלי להסתכל ימינה ושמאלה ובלי לוודא שהכביש ריק.
- ב. יוסף בעט בכדור והכדור עבר מעל הגדר והמשיך להתגלגל על המדרכה ומשם לעבר הכביש.
- ב. יוסף קפץ מעל לגדר ורץ מהר אחרי הכדור בכביש.
- ג. לא, יוסף לא שמר על כללי הזהירות, הוא רץ אחרי הכדור בכביש בלי לוודא שהכביש ריק ממכוניות.
- ד. אימא של דני צעקה עליו בקול חזק, כי דני רץ בכביש אחרי הכדור ומכונית מתקרבת אליו.
- ה. כן, נהג המונית היה זהיר, הוא עצר את הרכב שלו ולא פגע ביוסף. אם הנהג היה נוסע במהירות רבה, לא היה מצליח לעצור את הרכב לפני יוסף.
- ו. כן, יוסף הבין את הטעות שהוא עשה, כי הוא פנה לנהג ובקש סליחה והודה לו על שעצר בזמן.

שאלה 2

צריך לחצות את הכביש ישר ולא באלכסון כדי לקצר את זמן החצייה בכביש.

שאלה 3

לפני שחוצים את הכביש מסתכלים ימינה ושמאלה.

שאלה 7

א. מטרה ב. פתאום

ידע לשוני

שאלה 1

א. יוסף, יוסף ב. צעקה, ראתה ג. חזק ד. ראתה

שאלה 2

א. שחקו ב. שכח ג. ראתה ד. עצרה ה. פנה

שאלה 3

א. עצור, עצר, עצירה, מעצר ב. עָבַרָה, עָבְרָה, מעבר, העביר

התייחסות לטקסט: טיול בטוח (עמ' 199)

פתיח הטקסט

מדרש תמונה

מומלץ שהמורה יציג בפני התלמידים את התמונה שלהלן, בקישור הבא:

<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340-L,0,4670678,00.html>

המורה ישאל את התלמידים על הלבוש של המטייל, על אמצעי ההגנה משמש, על הציוד של המטייל, ועל צבעי סימון המסלול.

אפשר לפתח את השיחה לאחר מדרש התמונה:
האם המטייל שראיתם בתמונה שומר על כללי הבטיחות בטיול? הסבירו.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. התלמידים יכתבו בטושים על בריסטולים או פלקטים את כללי הבטיחות והזהירות בטיולים.
התלמידים יתלו את הכללים שכתבו בפינת הטיולים בכיתה.

ב. לבקש מהתלמידים לכתוב במחברות:
המותר לעשות בטיול, ומה אסור לעשות?

דוגמה:

אסור לעשות בטיול	מותר לעשות בטיול
אסור לקטוף עלים או לגזום ענפים מהעץ.	מותר לשבת לנוח בצל העץ.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. החופש הגדול חל בעונת הקיץ.
- ב. צריך ליזהר במהלך הטיול בטבע מחרקים, עקרבים ונחשים.
- ג. כללי הבטיחות לטיול בטבע הם:
אין להכניס ידיים למקומות אפיליים.
אין להפוך אבנים או סלעים.
לנעול נעליים גבוהות ורצוי גם מכנסים ארוכים.
להתרחק מנחשים ועקרבים ולא לנסות ללכוד אותם או לפגוע בהם.
- ד. הזוחלים שמסכנים אותנו בטבע הם הנחשים הארסיים.
- ה. הנחש הארסי הנפוץ ביותר בישראל הוא הצפע.
- ו. הנחש הארסי (הצפע) פעיל בשעות הלילה.
- ז. אסור ללכוד נחשים, כי הנחש עלול להכיש כהגנה עצמית.

שאלה 2

- א. הנחש הארסי הנפוץ ביותר בישראל הוא הצפע.
- ב. אין להכניס ידיים למקומות אפיליים.
- ג. צריך לנעול נעליים גבוהות ורצוי גם מכנסים ארוכים.
- ד. החופש הגדול מתקרב וכבר מתכננים טיולים בטבע.
- ה. הצפע הוא נחש שפעיל בשעות הלילה.

שאלה 3

א. עובדה	ב. דעה	ג. עובדה	ד. דעה

שאלה 4

א. נכון	ב. לא נכון	ג. לא נכון	ד. נכון

שאלה 5

- א. מתרחק
- ב. בלי כוונה
- ג. האור
- ד. ניגוד

ידע לשוני
שאלה 1

משפטי יש	משפטי אין
יש להפוך אבנים	אין להפוך אבנים
יש להכניס ידיים	אין להכניס ידיים
יש לנעול נעליים גבוהות	אין לנעול נעליים גבוהות
יש לחבוש כובע	אין לחבוש כובע
יש נחשים ארסיים	אין נחשים ארסיים

שאלה 2

א. (עם) ב. (על) ג. (ב) ד. (ל) ה. (בין)

שאלה 3

א. ארבעים ואחד ב. תשעה ג. הראשון ביולי
ד. אחת עשרה ה. תלמידה אחת

שאלה 4

א. נחמדים ב. טובים ג. ארוכים ד. ארסיים ה. גדולים

שאלה 5

הכללים של בטיחות החיק של הטבע השעות של חשיכה.

התייחסות לטקסט: נעבור את החופש הגדול בשלום (עמ' 205)

פתיח הטקסט

מומלץ שהתלמידים יצפו בסרטון בנושא רכיבה בטוחה וזהירה על אופניים בקישור הבא?

<https://www.youtube.com/watch?v=hLosA73T7Ts>

לאחר הצפייה בסרטון, לשאול את התלמידים על הכללים לרכיבה בטוחה וזהירה על אופניים כפי שנזכרו בסרטון.

הצעות לפעילויות בכיתה

א. התלמידים יכתבו בדף עבודה, מה מותר לעשות ומה אסור לעשות בחופש הגדול, ויקראו את הדברים שכתבו בפני התלמידים בכיתה.

דוגמה:

מותר לעשות בחופש הגדול	אסור לעשות בחופש הגדול
מותר לשחות בחופש הגדול במקומות שיש בהם מציל ובהשגחת ההורים.	אסור לשחות בחופש הגדול במקומות שאין בהם מציל ואינן מיועדות לשחייה.

ב. התלמידים יכתבו במחברת על התכניות שלהם לחופש הגדול הקרוב ויקראו את הדברים שכתבו בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

תרגיל 1

- א. הפגיעות הנפוצות ביותר בקרב בני נוער הן : התייבשות, טביעות, נפילות ומכות שמש.
- ב. צריך להקפיד על חבישת כובע בזמן החשיפה בשמש כדי שלא להיפגע ממכת שמש.
- ג. צריך לחבוש קסדה בזמן הרכיבה על אופניים כדי למנוע פגיעות בראש.
- ד. אברי הגוף שנזכרו בטקסט : ראש, עור, מרפקים, ברכיים.
- ה. כללי הבטיחות לפעילות שחייה הם : צריך להקפיד על שחייה במקומות המיועדים לכך, לשחות בהשגחת ההורים ולציית להוראות המצילים.
- ו. מותר לילדים לשחק בחצרות ובמגרשים המיועדים לכך.
- ז. שלושה אמצעים למניעת מכת שמש : לא להיחשף יותר מדי לשמש. להקפיד על חבישת כובע. להשתמש באמצעי הגנה על העור.

שאלה 2

א. עלייה ב. מדי ג. שמש ד. מותר ה. המציל

שאלה 3

אחוז הפגיעות הגופניות אצל בני נוער עולה בקיץ, כי בקיץ חל החופש הגדול ובני הנוער מנצלים את החופש לפעילויות שונות כמו, משחקים ובלויים וכתוצאה מכך קורות פגיעות ותאונות רבות במהלך הפעילויות.

שאלה 4

ענד שעון
הרכיב משקפיים
נעל נעליים
חגר חגורה
שרך שרוכים

שאלה 5

- א. מדוע יש להקפיד על חבישת כובע?
- ב. איפה מותר לרכוב על אופניים?
- ג. איפה מותר לשחק כדורגל ומשחקים אחרים?
- ד. מהי חשיבות הקסדה?
- ה. באילו חודשים יש עליה חדה בפגיעות ילדים?

שאלה 6

- א. מקום עבודתו של המציל בים או בברכה.
 ב. המציל משגיח על השוחים, מזהיר אותם משחייה מסוכנת ומציל שוחים שטובעים במים.
 ג. המציל עובד בחודשי הקיץ על-פי תאריך פתיחת וסגירת עונת השחייה.

שאלה 7

המילה	הפירוש
כדורגל	كرة القدم
כדורעף	الكرة الطائرة
כדורסל	كرة السلة
כדוריד	كرة اليد
כדור הארץ	الكرة الأرضية

שאלה 8

המקומות שנזכרו בטקסט הם : כבישים, מעבר חצייה, מדרכה, אבן השפה, חצרות, מגרשים.

ידע לשוני

שאלה 1

יחיד	רבים
חודש הקיץ	חודשי הקיץ
שנת הלימודים	שנות הלימודים
פגיעת ראש	פגיעות ראש
טיול הרים	טיולי הרים
מגרש ספורט	מגרשי ספורט

שאלה 2

סמיכות פרודה	סמיכות חבורה
החצייה של הכביש	חציית כביש
המכה של שמש	מכת שמש
החבישה של כובע	חבישת כובע
העונות של השנה	עונות השנה
המגרשים של הכדורגל	מגרשי כדורגל

הנחיות למורים - יחידת הבנת הנשמע

יחידת הבנת הנשמע מבוססת על ההאזנה לטקסט שבתקליטור, הבנת הטקסט הנשמע ומילוי ההוראות בכתב בספר על-פי ההנחיות הבאות:

התלמידים מאזינים לטקסט פעמיים:

א. האזנה פסיבית.

ב. האזנה אקטיבית.

האזנה פסיבית: התלמידים יאזינו לטקסט וינסו להבין במהלך ההאזנה את תוכן הטקסט, כמו: המקום, הזמן, הדמויות וכו'.

הכנה להאזנה השנייה, האזנה אקטיבית.

המורה יודא שכל התלמידים הצליחו להאזין לטקסט במהלך ההאזנה הראשונה, על ידי שאלות כלליות על הטקסט.

עיון במטלות הבנת הנשמע

המורה יבקש מהתלמידים לעיין במטלות הבנת הנשמע שבספר, וידאג שכל התלמידים יבינו את המטלות.

האזנה אקטיבית: התלמידים יאזינו לטקסט, וינסו לענות על שאלות הבנת הנשמע במהלך ההאזנה. ראוי לציין ששאלות הבנת הנשמע ביחידות ההאזנה הן קלות ומבוססות על הידע הגלוי בטקסט. תלמידים שלא יספיקו לפתור את שאלות הבנת הנשמע במהלך ההאזנה, יוכלו להשלים את התשובות לאחר ההאזנה. (מצורף למדריך למורה, תקליטור האזנה)

קטעי הבנת הנשמע

מצורף למדריך תקליטור שמכיל את הטקסטים הבאים:

1. ים המלח
2. למה לכלניות הרבה צבעים?
3. העיר נצרת
4. הדולפין
5. הארנב והצב
6. האב והבנים

ראוי לציין שהטקסטים הנ"ל אינם מופיעים בספר הלימוד. רק המטלות של הטקסטים מופיעות ביחידת הבנת הנשמע. התלמידים מאזינים לטקסטים ופותרים את המטלות על-פי ההאזנה.

מדריך למורה

אפק לעתיד

סיפור למוד לכתה ו'

מאג'ד שקור
זיאד כעביה

פְּתָה ו'

עמוד	הנושא
128	מבוא
129	פרק א'
130	אתרים להרחבת הידע של המורים בלשון
131	אתרים לקידום התלמידים ולעידוד הקריאה בשפה העברית
132	טבלה מסכמת לתכנון עבודת המורה
148	עקרונות מנחים בספר "אופק לעתיד" לכיתה ו'
149	מטרות הלמידה בספר "אופק לעתיד" לכיתה ו'
150	מטרות אופרטיביות
151	פרק ב'
152	מבנה הספר
153	מפרט פתיח השיעור
153	מפרט הפעילויות בכיתה
154	למידה משמעותית
155	מפרט היחידות והטקסטים בספר
156	מפרט נושאי הלשון בספר
157	פרק ג'
158	התייחסות לטקסט : התלבושת האחידה בבית הספר
160	התייחסות לטקסט : "שבוע ההכלה" בבית הספר
162	התייחסות לטקסט : שיעור החורף בישראל
165	התייחסות לטקסט : השעונים בעבר
168	התייחסות לטקסט : בילוי בעיר יפו העתיקה
171	התייחסות לטקסט : השוק העממי בעכו
174	התייחסות לטקסט : צרכנות נבונה
177	התייחסות לטקסט : עיצוב פרחים
180	התייחסות לטקסט : השען החכם
183	התייחסות לטקסט : אחמד צבע מקצוען

עמוד	הנושא
186	התייחסות לטקסט: "הריאות הירקות" של המדינה
189	התייחסות לטקסט: טיול בשמורת טבע
192	התייחסות לטקסט: המרווה
195	התייחסות לטקסט: דלי המים הסדוק
198	התייחסות לטקסט: כוחן של מילים
201	התייחסות לטקסט: ראש הכפר והאישה החכמה
203	התייחסות לטקסט: המסננות של סוקרטס
205	התייחסות לטקסט: מעשים טובים
208	התייחסות לשיר: הפסקת חשמל- נירה הראל
210	התייחסות לשיר: כובע הקסמים – לאה גולדברג
213	התייחסות לשיר: בואו נאמין- חמוטל בן זאב
216	התייחסות לטקסט: ריצה על הליכון או בחוץ?
219	התייחסות לטקסט: כן, לארוחת בוקר
222	התייחסות לטקסט: מי הברז
225	התייחסות לטקסט: חג החנוכה
228	התייחסות לטקסט: רמדאן כרים
231	התייחסות לטקסט: חג הבשורה אצל הנוצרים
233	התייחסות לטקסט: חג הנביא סבלאן
236	התייחסות לטקסט: סכנת הנרגילה
239	התייחסות לטקסט: סכנת הקעקועים
242	התייחסות לטקסט: תאונות ילדים בבית
245	התייחסות לטקסט: גלישה בטוחה באינטרנט
248	התייחסות לטקסט: בעד או נגד קיצור החופש הגדול
251	התייחסות לשיר: החופש הגדול – לאה נאור
254	הנחיות למורים- יחידת הבנת הנשמע
255	קטעי הבנת הנשמע

מדריך למורה, "אופק לעתיד" לכיתה ו', נועד כדי להקנות למורי השפה העברית כלים ואסטרטגיות לטיפול ארבע אופניות השפה אצל התלמידים : קריאה, כתיבה, דיבור והאזנה.
במדריך שלושה פרקים :

פרק א':

- אתרים מומלצים להרחבת הידע של המורים
- אתרים לקידום התלמידים ולעידוד הקריאה בשפה העברית
- טבלה מסכמת לתכנון עבודת המורה
- עקרונות מנחים
- מטרות כלליות
- מטרות אופרטיביות

פרק ב':

- מבנה הספר
- התייחסות לטקסטים במדריך :
- א. מפרט פתיח השיעורים
- ב. מפרט הפעילויות בשיעורים
- ג. פתרון שאלות
- ד. הבנת הנשמע
- למידה משמעותית
- מפרט היחידות והטקסטים
- מפרט נושאי הלשון

פרק ג':

- התייחסות מורחבת לטקסטים :
- הבנת הנשמע- האזנה (מצורף למדריך תקליטור הבנת הנשמע)

פרק א'

ספר "אופק לעתיד" לכיתה ו' הנחיות, עקרונות ומטרות

אתרים להרחבת הידע של המורים בלשון

<http://hebrew-academy.huji.ac.il/>

האקדמיה ללשון עברית מציעה: חידושים, הודעות ותיקונים בתחום הלשון העברית.

<http://aviv.org.il/habaa/>

אתר של רשת אורט עשיר בפעילויות והסברים בתחום ההבעה והלשון העברית.

http://www.education.gov.il/tochniyot_limudim/lashon/index.html

משרד החינוך והתרבות, האגף לתכנון תכניות לימוד – העשרה למורי הלשון. אוסף מאמרים, דרכי הוראת הלשון וההבעה בחטיבת הביניים ובחטיבה עליונה.

<http://www.safa-ivrit.org/links.php>

השפה העברית – אתר ביוזמה פרטית, הדן בסוגיות המעסיקות את רובנו בתחום השפה והלשון העברית. ניתן למצוא בו ניבים, דיוקי הגייה ועוד.

<http://learn.snunit.k12.il/snunit/lashon/upload/teachers/>

אתר של סנונית – לשונט – ובו מספר לא מבוטל של מאמרים בנושא הלשון והוראתה, בנוסף הנחיה כיצד לעבד טקסט ולסכמו.

<http://www.amalnet.k12.il/meida/lashon2/>

קורס מקוון קצר לבגרות בלשון כולל: הסברים בסיסיים על הבניינים, גזרות, משפטים, הבנת הנקרא וכו'. עוד באתר מבנה המבחן בלשון ובהבעה.

<http://www.milonit.co.il/lashon.htm>

המילון האוניברסלי, באתר תמצאו הסברים על תורת ההגה, תחביר, שחבור השם והפועל.

אתרים לקידום התלמידים, ולעידוד הקריאה בשפה העברית

<http://www.einayim.com/>

עיתון "עיניים" לתלמידים.

<http://www.amalnet.k12.il/meida/lashon2/>

אתר לשון לתלמידים לכל הגילאים.

<http://www.ezbeoni.co.il/>

אתר ירחון לילדים "אצבעוני".

<http://www.dafdaf.co.il/>

אתרי עידוד קריאה לתלמידים.

טבלת תקציר הטקסטים

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
התלבושת האחידה בבית הספר	טקסט טיעון	שיח עיוני	תפקיד מילות הקישור בטקסט: הוספה, זמן, ניגוד, סיבה, תוצאה ומטרה.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. פירוש מילים חדשות על-פי ההקשר בטקסט. איתור הקשר של המאזכרים בטקסט (שמות הגוף). מיון מילים על-פי שיוכן לאותיות שורש מסוימות. טיפוח ההבעה בעל-פה ע"י הבעת עמדה אישית: בעד/נגד תלבושת אחידה. תפקיד מילות הקישור: הוספה, זמן, ניגוד, סיבה, תוצאה ומטרה.
שבוע ההכלה בבית הספר	שיח בין אישי	שיח ספרותי	הכרת סימני הפיסוק והתפקיד שלהם במשפט: נקודה, פסיק, סימן שאלה, שתי נקודות, מירכאות.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. גילוי והפנמת הערך של המושג "הכלה". מיומנות מיון והכללה על ידי תרגיל: מה יוצא דופן. הכרת הפכים של מילים על-פי ההקשר בטקסט. פירוש מילים חדשות על-פי ההקשר בטקסט. הכרת ההקשר הלוגי של מילת הקישור "אבל". מיון מילים על-פי שיוכן לאותיות שורש מסוימות. הכרת סימני הפיסוק והתפקיד שלהם במשפט: נקודה, פסיק, סימן שאלה, שתי נקודות, מירכאות.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
שעון החורף בישראל	טקסט מידע+ טיעון	שיח עיוני	זיהוי מילות הקישור והבנת הקשר הלוגי שלהן. הכרת הצורות של סמיכות פרודה וסמיכות חבורה. זיהוי פעלים בזמן עתיד במשפט.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. הכרת הפכים של מילים על-פי ההקשר בטקסט. התמצאות במפת אירופה וסימון מדינות ומים. מיומנות מיון והכללה על ידי תרגיל: מה יוצא דופן. פירוש מילים חדשות על-פי ההקשר בטקסט. איתור הקשר של המאזכרים בטקסט (שמות הגוף). הכרת ראשי תיבות כמו: ארה"ב. טיפוח הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת משפטים על ציור. זיהוי מילות הקישור והבנת הקשר הלוגי שלהן. הכרת הצורות של סמיכות פרודה וסמיכות חבורה. זיהוי פעלים בזמן עתיד במשפט.
השעונים בעבר	טקסט מידע	שיח עיוני	בחירת מילת היחס המתאימה למשפט. השלמת החסר במשפט ע"י בחירת הפועל המתאים למשפט. הפיכת משפטים מרבים ליחיד.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. בחירת שם התואר המתאים לשם העצם במשפט. הכרת צירופים של המילה שעון כמו: שחקה לו השעה או הגיעה שעתו. הכרת הפכים של מילים על-פי ההקשר בטקסט. איתור הקשר של המאזכרים בטקסט (שמות הגוף). מיון מילים על- פי שיוכן לאותיות שורש מסוימות. בחירת מילת היחס המתאימה למשפט. השלמת החסר במשפט ע"י בחירת הפועל המתאים למשפט. הפיכת משפטים מרבים ליחיד.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
בילוי בעיר יפו העתיקה	טקסט חוויתי	שיח ספרותי	הכרת התנועות בעברית-תנועות גדולות ותנועות קטנות. קריאת מילים בצורה תקינה עפ"י התנועות. חיבור בין צלילים והרכבת מילים בעלות משמעות.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. התמצאות במפת יפו וסימון אתרים היסטוריים ואתרי תיירות במפה. סידור משפטים עפ"י סדר התרחשותם בטקסט. הכרת מילים והפכים. טיפוח מיומנות חיפוש מידע ע"י חיפוש מידע באינטרנט על סלע אנדרומדה. טיפוח הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת משפטים על ציור. הכרת התנועות בעברית- תנועות גדולות ותנועות קטנות. קריאת מילים בצורה תקינה עפ"י התנועות. חיבור בין צלילים והרכבת מילים בעלות משמעות.
השוק העממי בעכו	טקסט מידע	שיח ההמונים	בנין נפעל בזמן עבר. זיהוי פעלים בבניין נפעל. הבנת הקשר בין בניין קל ובניין נפעל: פעיל- סביל. זיהוי אותיות השורש של הפועל.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. בחירת שם התואר המתאים לשם העצם במשפט. הכרת מילים והפכים. התאמה בין הציורים של אתרים היסטוריים בעיר עכו לבין השמות שלהם. מיון מילים על-פי שיוכן לאותיות שורש מסוימות. התמצאות במפת עכו וסימון אתרים היסטוריים ואתרי תיירות במפה. טיפוח מיומנות פתירת תשבץ. בנין נפעל בזמן עבר. זיהוי פעלים בבניין נפעל. הבנת הקשר בין בניין קל ובניין נפעל: פעיל-סביל. זיהוי אותיות השורש של הפועל.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
צרכנות נכונה	טקסט מידע	שיח ההמונים	אותיות א/ה/ו/י. זיהוי אותיות א/ה/ו/י במילה כעיצורים וכאמות קריאה. הבחנה בין אותיות א/ה/ו/י כעיצורים וכאמות קריאה.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי-איתור פרטים בטקסט. התאמה בין משפטי הסיבה ומשפטי התוצאה. מיומנות מיון והכללה ע"י מיון מוצרים לחנויות השייכים להם. בחירת שם התואר המתאים לשם העצם במשפט. הכרת הפכים של מילים על-פי ההקשר בטקסט. הכרת הקשר הלוגי של מילת הקישור כדי. טיפול הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת משפטים על ציור. איתור הקשר של המאזכרים בטקסט (שמות הגוף). מיון מילים על-פי שיוכן לאותיות שורש מסוימות. הכרת צירופים למילה בית וכתיבתם ברבים, דוגמה: בית עסק-בתי עסק. אותיות א/ה/ו/י. זיהוי אותיות אהלווי במילה כעיצורים וכאמות קריאה. הבחנה בין אותיות א/ה/ו/י כעיצורים וכאמות קריאה.
עיצוב פרחים	טקסט חוויתי	שיח ספרותי	כתיבת משפטים עם שמות גוף שונים. זיהוי מילות הקישור במשפט והבנת התפקיד הלוגי שלהן.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי-איתור פרטים בטקסט. מיומנות סדר משפטים עפ"י התרחשותם בטקסט. הכרת המשמעות של המושגים: חי בסרט. כמו בסרטים. הכרת משמעות הפתגם: פרח אחד אינו מעיד על בוא האביב. הכרת צירופים של המילה ראש כמו: בקלות ראש. או יושב ראש. טיפול הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת משפטים על ציור. כתיבת משפטים עם שמות גוף שונים. זיהוי מילות הקישור במשפט והבנת התפקיד הלוגי שלהן.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
השען החכם	סיפור	שיח ספרותי	זיהוי הפעלים שבבניין נפעל. זיהוי השורש של הפעלים. השלמת הפועל החסר במשפט על- פי אותיות השורש.	בטקסט (התכונה המתאימה לדמות) סדר משפטים על-פי התרחשותם בטקסט. הבנת המשמעות בערבית לפתגמים בעברית. הבנת המשמעות בעברית ובערבית לצירופים עם המילה נשא, כמו: נשא אישה או נשא דברים. הכרת מילים נרדפות. טיפוח הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת משפטים על ציור. זיהוי הפעלים שבבניין נפעל. זיהוי השורש של הפעלים. השלמת הפועל החסר במשפט על-פי אותיות השורש.
אחמד צבעי מקצוען	טקסט שיח בין אישי	שיח ספרותי	ההסגר- זיהוי מילות ההסגר במשפט. הכרת משמעות ההסגר וסימני הפיסוק המפרידים בינו לבין שאר חלקי המשפט. השלמת הפועל החסר במשפט על- פי אותיות השורש. סמיכות חבורה ביחיד וברבים.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. בחירת שם התואר המתאים לשם העצם שבמשפט. מיון והכללה: הכרת מילים ומושגים השייכים לקטגוריה. הכרת המשמעות בערבית לפתגמים בעברית, כמו: "הסובלנות היא המפתח לחיים טובים." הכרת המשמעות בעברית לצירופי מילים עם המילה "סבלנות". דוגמה: התאזר בסבלנות או חסר סבלנות. סדר משפטים על-פי התרחשותם בטקסט. איתור הקשר בין המאזכר (שם הגוף) למשפט. טיפוח מיומנות פתרון תשבץ. ההסגר- זיהוי מילות ההסגר במשפט. הכרת משמעות ההסגר וסימני הפיסוק המפרידים בינו לבין שאר חלקי המשפט. השלמת הפועל החסר במשפט על- פי אותיות השורש. סמיכות חבורה ביחיד וברבים.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
"הריאות הירקות" של המדינה	טקסט מידע	שיח עיוני	כתיבת משפטים ביחיד. השלמת הפועל החסר במשפט על- פי הטקסט. צירופי סמיכות חבורה ביחיד וברבים.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. בחירת שם התואר המתאים לשם העצם שבמשפט. הכרת משפט הדימוי בטקסט: "העצים מיצרים חמצן כמו התפקיד של ריאות האדם." הכרת מילת הדימוי במשפט והתכונה המשותפת בין העצים וריאות האדם. הכרת המשמעות של מילים חדשות בטקסט על-פי ההקשר. זיהוי הקשר בין המאזכר (שם הגוף) לבין המשפט. טיפוח הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת פיסקה על ציור. השלמת החסר במשפט על-פי הטקסט. צירופי סמיכות חבורה ביחיד וברבים.
טיול בשמורת טבע	טקסט חוויתי	שיח ספרותי	השלמת הפועל החסר במשפט על-פי הנתון בסוגריים- שורש ובניין. זיהוי צירופי הסמיכות במשפט. זיהוי בטקסט פעלים בזמן עתיד.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. התמצאות במפת ארץ ישראל וסימון ערים הקרובות לשמורת טבע עין אפק. מיון והכללה ע"י תרגיל מה יוצא דופן. טיפוח מיומנות הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת שלט אזהרה. הכרת המשמעות של מילים חדשות על-פי ההקשר. הכרת מילים והפכים על-פי ההקשר. הכרת מילים השייכות לאותיות שורש מסוימות. השלמת הפועל החסר במשפט על-פי הנתון בסוגריים- שורש ובניין. זיהוי צירופי הסמיכות בטקסט. זיהוי בטקסט פעלים בזמן עתיד.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
המרווה	טקסט מידע	שיח עיוני	הכרת התפקיד של סימן הפיסוק נקודתיים בטקסט. הכרת שמות מחלות על-פי משקל קטלת, כמו : דלקת, צהבת וזיהוי אותיות השורש שלהן.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. בחירת שם התואר המתאים לשם העצם במשפט. הכרת המשמעות בערבית לשמות מחלות בעברית, כמו : דלקת- التهاب מיומנות חיפוש מידע באינטרנט ע"י משימת חיפוש מידע על התכונות המרפאות של צמח מסוים. הכרת המשמעות של מילים חדשות על-פי ההקשר בטקסט. טיפוח מיומנות הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת פסקה על ציור. הכרת התפקיד של סימן הפיסוק נקודתיים בטקסט. הכרת שמות מחלות על-פי משקל קטלת, כמו : דלקת, צהבת וזיהוי אותיות השורש שלהן.
דלי המים הסדוק	סיפור	שיח ספרותי	דיבור ישיר ודיבור עקיף. הכרת מבנה משפט הדיבור ישיר וסימני הפיסוק השייכים לו : נקודתיים ומירכאות. הכרת מבנה משפט הדיבור העקיף. החלפת משפטים מדיבור ישיר לדיבור עקיף.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. סדר משפטים על-פי התרחשותם בטקסט. הכרת מילות הרגש שהופיעו בטקסט. בחירת שם התואר המתאים לשם העצם שבמשפט. הכרת המשמעות של מילים חדשות על-פי ההקשר בטקסט. הכרת מילים והפכים. זיהוי סוגת הטקסט. הבנת הלקח של הסיפור. הכרת מבנה משפט הדיבור ישיר וסימני הפיסוק השייכים לו : נקודתיים ומירכאות. הכרת מבנה משפט הדיבור העקיף. החלפת משפטים מדיבור ישיר לדיבור עקיף.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
כוחן של מילים	סיפור	שיח ספרותי	בניין נפעל בזמן הווה. זיהוי פעלים בטקסט בבניין נפעל זמן הווה. הכרת הצורה של פעלים בבניין נפעל. זיהוי אותיות השורש של פעלים בבניין נפעל.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. סדר משפטים על-פי התרחשותם בטקסט. כתיבת הפכים של מילים על-פי ההקשר בטקסט. כתיבת התוצאה של משפטי סיבה על-פי ההקשר בטקסט. הבנת מוסר ההשכל מהסיפור. איתור הקשר בין המאזכר (שם הגוף) לבין המשפט. טיפוח מיומנות הכתיבה ע"י כתיבת פסקה על ציור. זיהוי פעלים בטקסט בבניין נפעל זמן הווה. הכרת הצורה של פעלים בבניין נפעל. זיהוי אותיות השורש של פעלים בבניין נפעל.
ראש הכפר והאישה החכמה	סיפור	שיח ספרותי	החלפת משפטים מיחיד לרבים. החלפת משפטים מדיבור ישיר לדיבור עקיף. השלמת הפועל החסר במשפט על-פי הנתון בסוגריים: אותיות השורש וזמן. הכרת מילים הגזורות מאותיות שורש מסוימות.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. ניתוח דמות האישה החכמה בסיפור- התכונה המתאימה לדמות שלה. הכרת הפכים של מילים על-פי ההקשר בטקסט. סדר משפטים על-פי התרחשותם בטקסט. טיפוח מיומנות הכתיבה ע"י כתיבת פסקה על ציור. כתיבת כינוי הרמז המתאים למשפט. החלפת משפטים מיחיד לרבים. החלפת משפטים מדיבור ישיר לדיבור עקיף. השלמת הפועל החסר במשפט על-פי הנתון בסוגריים: אותיות השורש וזמן. הכרת מילים הגזורות מאותיות שורש מסוימות.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
המסננות של סוקרטס	סיפור	שיח ספרותי	הפנייה- זיהוי הפנייה במשפט. הכרת סימן הפיסוק המפריד בין הפנייה לשאר חלקי המשפט. השלמת הפועל החסר במשפט על-פי ההקשר בטקסט.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. כתיבת שאלות לתשובות על-פי הטקסט. סדר משפטים על-פי התרחשותם בטקסט. מיומנות חיפוש מידע באינטרנט ע"י משימת: חיפוש מידי על הפילוסוף סוקרטס. זיהוי הפנייה במשפט. הכרת סימן הפיסוק המפריד בין הפנייה לשאר חלקי המשפט. השלמת הפועל החסר במשפט על-פי ההקשר בטקסט.
מעשים טובים	סיפור	שיח ספרותי	זיהוי הפנייה בטקסט. זיהוי הפעלים שבזמן עתיד. זיהוי סימני הפיסוק המציינים דיבור ישיר. החלפת משפטים מדיבור ישיר לדיבור עקיף. התאמת המשפט לשם הגוף.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. כתיבת מילים נרדפות על-פי ההקשר בטקסט. הכרת המשמעות בעברית לצירופים עם המילה "עשה/מעשה", כמו: ישב באפס מעשה או עשה חיים. התאמה בין המשפט לדמות השייך לה. זיהוי הפנייה בטקסט. זיהוי הפעלים שבזמן עתיד. זיהוי סימני הפיסוק המציינים דיבור ישיר. החלפת משפטים מדיבור ישיר לדיבור עקיף. התאמת המשפט לשם הגוף.
הפסקת חשמל	טקסט חוויתי	שיח ספרותי	זיהוי שם הגוף המתאים למשפט. זיהוי פעלים בבניין נפעל. זיהוי פעלים בזמן עתיד. הכרת מילים הגזורות מאותיות השרש ח.ש.ב.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. סדר משפטים על-פי התרחשותם בטקסט. מיומנות מיון והכללה ע"י תרגיל מה יוצא דופן? הכרת הפכים של מילים על-פי ההקשר בטקסט. הכרת משמעות מילים חדשות על-פי ההקשר בטקסט. זיהוי שם הגוף המתאים למשפט. זיהוי פעלים בבניין נפעל. זיהוי פעלים בזמן עתיד. הכרת מילים הגזורות מאותיות השרש ח.ש.ב.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
כובע קסמים	שיר	שיח ספרותי	זיהוי הזמן של הפעלים במשפטים. זיהוי הפנייה בשיר. זיהוי סימני הפיסוק המציינים דיבור ישיר. השלמת הפועל החסר במשפט על-פי ההקשר בטקסט.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי-איתור פרטים בטקסט. הכרת סוגת השיר: שיר סיפורי שיש בו זמן, מקום, עלילה ודמויות. הכרת נושא השיר: שיר מחאה. מיון שורות מהשיר ל: מציאות דמיון. טיפוח מיומנות הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת משאלות. הכרת מילים נרדפות על-פי ההקשר בטקסט. טיפוח מיומנות מיון והכללה ע"י תרגיל מה יוצא דופן? זיהוי הזמן של הפעלים במשפטים. זיהוי הפנייה בשיר. זיהוי סימני הפיסוק המציינים דיבור ישיר. השלמת הפועל החסר במשפט על-פי ההקשר בטקסט.
בואו נאמין	שיר	שיח ספרותי	זיהוי אותיות השורש של פעלים. כתיבת פעלים עם שם הגוף "אני". החלפת משפטים מחיוב לשלילה ע"י שימוש במילה אין, דוגמה: יש מקום לכולם אין מקום לכולם.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי-איתור פרטים בטקסט. ניתוח השיר וכתיבת הערך הנזכר בכל בית בשיר. טיפוח מיומנות הכתיבה אצל התלמידים על ידי כתיבת מכתב עפ"י ההתייחסות לשיר: המוען בשיר, הנמען בשיר, הבקשה של המוען. כתיבת הפכים למילים. התאמה בין הצירופים עם המילה "נשא" למשמעות שלהם. דוגמה: נשא תפילה- התפלל. זיהוי אותיות השורש של פעלים. כתיבת פעלים עם שם הגוף "אני". החלפת משפטים מחיוב לשלילה ע"י שימוש במילה אין, דוגמה: יש מקום לכולם אין מקום לכולם.
ריצה על הליכון	טקסט טיעון	שיח עיוני	השלמת הפועל החסר במשפט על-פי הקשר בטקסט. איתור של המאזכרים לטקסט. בחירת מילת היחס המתאימה למשפט.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי-איתור פרטים בטקסט. הבנת המרכיבים של הטקסט ע"י כתיבת: הטענה של התומכים בריצה על הליכון, הטענה של המתנגדים לריצה על הליכון ומעדיפים ריצה בחוץ, המסקנה של המחבר. כתיבת הפכים למילים. זיהוי סוגת הטקסט והבנת המרכיבים שלו: טקסט טיעון. טיפוח מיומנות הכתיבה ע"י כתיבת פסקה על ציור.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
כן, לארוחת בוקר	טקסט טיעון	שיח עיוני	זמן הווה- בנין קל. פעלים לה"פ ע-ח כמו : (י.ד.ע)- יוֹדְעֵת. השלמת החסר במשפט על- פי הנתון בסוגריים. השלמת החסר במשפט על- פי ההקשר בטקסט.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. התאמה בין המילים הקשורות לתזונה לבין הפירוש שלהן בערבית. דוגמה : חלבונים- بروتين מיומנות מיון והכללה ע"י תרגיל : בחירת שם הקבוצה ששייכים לה מוצרים אחדים. הבנת מרכיבי טקסט טיעון ע"י כתיבת הטענה של המחבר, הטענה של המתנגדים לארוחת בוקר, הטענה של התומכים בארוחת בוקר, המסקנה של המחבר. כתיבת המשמעות של מילים חדשות על-פי ההקשר בטקסט. כתיבת הפכים למילים על-פי ההקשר בטקסט. זמן הווה- בנין קל. פעלים לה"פ ע-ח כמו : (י.ד.ע)- יוֹדְעֵת. השלמת החסר במשפט על-פי הנתון בסוגריים. השלמת החסר במשפט על-פי ההקשר בטקסט.
מי הברז	טקסט מידע	שיח עיוני	זיהוי הפעלים בטקסט שבבניין נפעל זמן הווה. כתיבת אותות השורש של הפעלים שבבניין נפעל. נטיית פעלים בזמן הווה בבניין נפעל. הבנת התפקיד של סימן הפיסוק נקודתיים במשפט. זיהוי פעלים במשפט על-פי אותיות השורש.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. בחירת שם התואר המתאים לשם העצם שבמשפט. למידה משמעותית : התלמידים יבדקו את חשבונית המים שלהם ויציינו כמה קוב צורכים בחודש ומה היא העלות של כל קוב. טיפול הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבה בעדן נגד שתיית מים מינרליים במקום מי ברז. הבנת המשמעות של צירופים עם המילה מים. דוגמה : מלא פיו מים- שתק. כתיבת הפכים למילים על-פי ההקשר. טיפול מיומנות הכתיבה ע"י כתיבת פסקה על ציור. זיהוי הפעלים בטקסט שבבניין נפעל זמן הווה. כתיבת אותות השורש של הפעלים שבבניין נפעל. נטיית פעלים בזמן הווה בבניין נפעל. הבנת התפקיד של סימן הפיסוק נקודתיים במשפט. זיהוי פעלים במשפט על-פי אותיות השורש.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
חג החנוכה	טקסט מידע	שיח עיוני	כינויי רמז ליחיד ולרבים, לזכר ולנקבה. השלמת משפטים בכינוי הרמז המתאים. כתיבת משפטים ברבים.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. סדר משפטים על-פי התרחשותם בטקסט. זיהוי המילים הגזורות מהשורש (ד.ל.ק). כתיבת הפכים למילים. מיומנות חיפוש מידע באינטרנט. לחפש מידע, מדוע קוראים לחג החנוכה בשם זה? טיפוח הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת פיסקה על ציור. השלמת משפטים עפ"י הטקסט. כינויי רמז ליחיד ולרבים, לזכר ולנקבה. השלמת משפטים בכינוי הרמז המתאים. כתיבת משפטים ברבים.
רמזאן כרים	טקסט מידע	שיח עיוני	כינויי רמז ליחיד ולרבים, לזכר ולנקבה. השלמת משפטים בכינוי הרמז המתאים. כתיבת משפטים ברבים. השלמת הפועל החסר במשפט עפ"י הטקסט. בחירת מילת היחס המתאימה למשפט. בחירת קטיגוריות מילים השייכות לאותיות שורש.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. הכרת שמות עמודי האסלאם בעברית ובערבית, כמו: העדות- الشهادة הכרת משמעות מילים חדשות עפ"י ההקשר בטקסט. השלמת משפטים עפ"י הטקסט. טיפוח מיומנות הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת כרטיס ברכה לרגל חודש רמזאן. השלמת הפועל החסר במשפט עפ"י הטקסט. בחירת מילת היחס המתאימה למשפט. בחירת קטיגוריות מילים השייכות לאותיות שורש.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
חג הבשורה	טקסט מידע	שיח עיוני	קריאת התאריך העברי בצורה תקינה. כתיבת תאריכים במילים, כמו: 25 במרס- עשרים וחמשה במרס. זיהוי הפעלים שבזמן עתיד בטקסט. זיהוי המילים הגזורות מהשורש (ח.ג.ג.)	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. מיון שמות חגים לעדות: יהודים, נוצרים, מוסלמים ודרוזים. הבנת הקשר בין החגים אצל הנוצרים לין העיר ההיסטורית של החג. דומה: חג הפסחא- ירושלים (כנסיית הקבר) הבנת המשמעות של מילים חדשות עפ"י ההקשר בטקסט. בחירת קבוצת המילים השייכת לאותיות השורש (כ.ג.ס.). קריאת התאריך העברי בצורה תקינה. כתיבת תאריכים במילים, כמו: 25 במרס- עשרים וחמשה במרס. זיהוי הפעלים שבזמן עתיד בטקסט. זיהוי המילים הגזורות מהשורש (ח.ג.ג.)
חג הנביא סבלאן	טקסט מידע	שיח עיוני	זיהוי מילות ההסגר בטקסט. כתיבת התאריך של חג הנביא סבלאן במילים. כתיבת משפטים ביחיד וברבים. זיהוי פעלים שבבניין נפעל בטקסט.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. השלמת משפטים עפ"י הטקסט. מיומנות מיון והכללה ע"י תרגיל מה יוצא דופן? הכרת מילים והיפוכן עפ"י ההקשר בטקסט. הכרת שמות כפרים דרוזים באזור הגליל ובאזור הכרמל. זיהוי מילות ההסגר בטקסט. כתיבת התאריך של חג הנביא סבלאן במילים. כתיבת משפטים ביחיד וברבים. זיהוי פעלים שבבניין נפעל בטקסט.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
סכנת הנרגילה	טקסט טיעון	שיח עיוני	זיהוי המילים המתחילות בה' הידיעה. נטיית פעלים בבניין נפעל- זמן הווה. השלמת משפטים במילים מהשורש (ע.ש.ג). זיהוי פעלים בבניין נפעל בטקסט.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. הכרת מילים נרדפות בטקסט. הכרת מילים והפכים בטקסט. השלמת משפטים עפ"י הטקסט. הבנת מרכיבי טקסט הטיעון וכתובת: הטענה של המחבר, הטענה של האנשים שאינם מתנגדים לעישון הנרגילה, הטענה של המתנגדים לעישון הנרגילה. הבנת הניגוד בין מראה הנרגילה האסתטי ובין הנזק הרב שהיא גורמת דרך מילת הניגוד "אך". החלפת מילות קישור במילות קישור אחרות המציינות אותו תפקיד. דוגמה: בגלל- משום. טיפול הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת שלט אזהרה מפני עישון הנרגילה. זיהוי המילים המתחילות בה' הידיעה. נטיית פעלים בבניין נפעל- זמן הווה. השלמת משפטים במילים מהשורש (ע.ש.ג). זיהוי פעלים בבניין נפעל בטקסט.
סכנת הקעקועים	טקסט מידע	שיח עיוני	זיהוי הפעלים שבצורת הציווי בטקסט. הבנת הקשר בין המאזכרים (שמות הגוף) לבין המשפטים בטקסט. הבנת תפקיד סימן הפיסוק "מירכאות" בטקסט. נטיית פעלים בבניין נפעל- זמן הווה.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. התאמה בין משפטי סיבה למשפטי תוצאה. מיומנות מיון והכללה ע"י תרגיל: מה יוצא דופן? החלפת מילות קישור במילות קישור אחרות המציינות אותו תפקיד. דוגמה: כדי- בשביל. התאמה בין הפועל לשם הגוף השייך לו. טיפוח מיומנות הכתיבה ע"י כתיבת אזהרה מפני עשיית קעקועים. זיהוי הפעלים שבצורת הציווי בטקסט. הבנת הקשר בין המאזכרים (שמות הגוף) לבין המשפטים בטקסט. הבנת תפקיד סימן הפיסוק "מירכאות" בטקסט. נטיית פעלים בבניין נפעל- זמן הווה.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
תאונות ילדים בבית	טקסט מידע	שיח עיוני	זיהוי המילים המתחילות בה' הידיעה בטקסט. נטיית פעלים בבניין נפעל- זמן הווה. הכרת תפקיד מילות הקישור במשפטים. זיהוי המילים הקשורות לאותיות השורש (נ.ת.נ.)	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. הבנת המשמעות בערבית לפתגם: "הקדים תרופה למכה". השלמת החסר במשפטים עפ"י ההקשר בטקסט. מיומנות מיון והכללה ע"י תרגיל: מה יוצא דופן? הפיכת משפטים למשפטי חיוב או שלילה ע"י המילים: ישואין. דוגמה: כאשר יש מבוגר בסביבה- כאשר אין מבוגר בסביבה. הכרת המשמעות של צירופים עם המילה עין/עיניים. דוגמה: כהרף עין- במהירות רבה. הכרת המשמעות של מילים חדשות עפ"י ההקשר בטקסט. מיומנות פתרון תשבץ. זיהוי המילים המתחילות בה' הידיעה בטקסט. נטיית פעלים בבניין נפעל- זמן הווה. הכרת תפקיד מילות הקישור במשפטים. זיהוי המילים הקשורות לאותיות השורש (נ.ת.נ.)
גלישה בטוחה באינטרנט	טקסט מידע	שיח עיוני	הבנת הניגוד בין השימוש החיובי והשימוש השלילי של האינטרנט דרך מילת הקישור "אך". כתיבת השורש, הזמן והבניין לפעלים שהופיעו בטקסט.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. בחירת שם התואר המתאים לשם העצם במשפט. מיון והכללה ע"י תרגיל מיון צירופי מילים לחיובי/שלילי. ההתאמה בין משפטי סיבה למשפטי תוצאה. הכרת מילים והפכים. טיפוח מיומנות הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת פסקה על ציור. הבנת הניגוד בין השימוש החיובי והשימוש השלילי של האינטרנט דרך מילת הקישור "אך". כתיבת השורש, הזמן והבניין לפעלים שהופיעו בטקסט.

הטקסט	הסוגה	עולם השיח	ידע לשוני	הישג נדרש
בעד או נגד קיצור החופש הגדול	טקסט טיעון	שיח עיוני	השלמת הפועל החסר במשפט עפ"י ההקשר בטקסט. הפיכת משפטים מרבים ליחיד. כתיבת התאריך במילים: מ 1 ועד 21 ביולי. מאחד ועד עשרים ואחד ביולי.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. מיומנות מיון והכללה ע"י תרגיל: מה יוצא דופן? הכרת הפכים של מילים עפ"י ההקשר בטקסט. הכרת מרכיבי טקסט הטיעון וכתיבת: הטענה שפותחת את הטקסט, הטענה של התומכים בקיצור החופש הגדול, הטענה של המתנגדים לקיצור החופש הגדול. טיפוח הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת פיסקה על ציור. השלמת הפועל החסר במשפט עפ"י ההקשר בטקסט. הפיכת משפטים מרבים ליחיד. כתיבת התאריך במילים: מ 1 ועד 21 ביולי. מאחד ועד עשרים ואחד ביולי.
החופש הגדול	שיר	שיח ספרותי	כתיבת שורות מהשיר ברבים. כתיבת שורות מהשיר עם שמות גוף נוספים, דוגמה: אני אבנה ארמון גדול. אתה תבנה ארמון גדול. כתיבת אותיות השורש לפעלים שהופיעו בשיר.	שיפור מיומנויות הבנת הנקרא ברמת הרובד הגלוי- איתור פרטים בטקסט. טיפוח הכתיבה אצל התלמידים ע"י מטלת כתיבת משפטים המתחילים במילה "אולי". זיהוי משפטי הדימוי בשיר, דוגמה: אולי אשקה את הגינה כמו שעושים בכל שנה. הכרת המשמעות בערבית של חרופים עם המילה חופש. דוגמה: חופש ביטוי- حرية التعبير הכרת מילים הגזורות מאותיות השורש ס.פ.ר. הכרת שם הגוף השייך לפועל. טיפוח הכתיבה אצל התלמידים ע"י כתיבת פיסקה על ציור. מהשיר עם שמות גוף נוספים, דוגמה: אני אבנה ארמון גדול. אתה תבנה ארמון גדול. כתיבת אותיות השורש לפעלים שהופיעו בשיר.

עקרונות מנחים בספר, "אופק לעתיד" לכיתה ו'

העקרונות בסדרה "אופק לעתיד" לכיתה ו' מתאימים לעקרונות של תכנית הלימודים החדשה בעברית משנת תשע"ב.

1. התלמידים נחשפים לעולמות שיח שונים: שיח עיוני, שיח ספרותי, שיח ההמונים ושיח בין אישי. (מותאם לעיקרון תכה"ל החדשה בעברית עמ' 16)

2. הטקסטים בספרי "אופק לעתיד" קרובים לעולמם של התלמידים ומותאמים לעולמות התוכן עפ"י תכנית הלימודים החדשה. (עמ' 23 בתכה"ל החדשה)

3. לימוד הדקדוק בספר "אופק לעתיד" בא כדי לקדם את רכישת השפה והשליטה בה בהקשר טקסט. (מותאם לעיקרון לימוד הדקדוק עפ"י תכה"ל החדשה עמ' 19)

4. טיפוח ארבע אופנויות השפה: קריאה, כתיבה, דיבור והאזנה בתוך תהליך הלמידה ובהקשר טקסט. (מותאם לעיקרון תכה"ל החדשה עמ' 17)

5. רכישת אוצר מילים בהקשר טקסטואלי, מילים בעברית ופירושן בערבית. (מותאם לעיקרון תכה"ל החדשה עמ' 18 ועפ"י הגישה הרב לשונית הדוגלת בהקשר בין השפות).

6. טיפוח ההבנה אצל התלמידים:

הבנה מילולית - הבנת המשמעות הגלויה בטקסט.

הבנה מפרשת - הבנת המשמעות הסמויה בטקסט.

הבנה משתמעת - הערכת התוכן של הטקסט.

(מותאם לעיקרון תכה"ל החדשה עמ' 20)

מטרות הלמידה בספר "אופק לעתיד" לכיתה ו'

א. מטרות כלליות:

1. טיפוח ארבע אופניות השפה: קריאה, כתיבה, דיבור והאזנה.
2. הכרת טקסטים מסוגות שונות ומעולמות שיח מגוונים.
3. שילוב של שפת האם הערבית בהוראת העברית על פי הגישה הרב לשונית. דוגמה מטקסט "סבא ושאדי".
פתגם מקביל בעברית ובערבית:
נאה מבטיח, נאה מקיים - وعد الحر دين
4. טיפוח ההבעה בכתב אצל התלמידים.
5. טיפוח ההבעה בעל - פה אצל התלמידים.
6. טיפוח הבנת הנקרא אצל התלמידים: הבנה מילולית, הבנה מפרשת והבנה משתמעת.
8. רכישת חוקי תחביר ודקדוק בסיסיים בהקשר טקסטואלי.
9. טיפוח האוריינות ברכישת השפה, היכולת להשתמש בשפה לצרכיו האישיים של התלמיד בתחומים שונים.
10. טיפוח מיומנות ההאזנה והבנת הנשמע.

ב. מטרות אופרטיביות:

1. פיתוח מיומנות פענוח מילים חדשות בטקסט לפי קונטקסט.
2. פיתוח מימניות הבנת הנקרא בשלושה רבדים : הבנה מילולית, הבנה מפרשת והבנה משתמעת.
3. הכרת מילות השאלה וטיפול מיומנות שאלת שאלות.
4. טיפוח מיומנות גזירת מילים מאותיות שורש.
5. טיפוח מיומנות מיון והכללה (מיון מילים לקטגוריות).
6. הכרת מלות הקישור והבנת הקשר הלוגי שלהן בטקסט.
7. טיפוח מיומנות מילוי הוראות בטקסט.
8. טיפוח מיומנות ניבוי טקסט עפ"י רמזי תוכן.
9. טיפוח מיומנות מיפוי טקסט לפי : זמן, מקום, דמויות ועלילה.
10. הכרת חוקי התחביר הבסיסיים בהקשר טקסט, כמו : שם עצם, שם תואר, מילות יחס, מילות קישור, שלילת משפט במילה "אין", סימני פיסוק, ההסגר והפנייה.
11. הכרת חוקי הדקדוק הבסיסיים בהקשר טקסט, כמו : צורות היחיד והרבים בסמיכות פרודה וחבורה. שם עצם ושם תואר ביחיד וברבים. שם המספר היסודי והסידורי, השורש, הפועל, שמות הגוף וכינויי השייכות.
12. פיתוח מיומנות איתור מילים במלון לפי סדר אל"ף - בי"ת.
13. זיהוי מילים הדומות במשקל כמו : נגר- דיג. ספרן- סדרן
14. פיתוח מיומנות הבנת הנשמע דרך האזנה לטקסט וכתובת תשובות לשאלות על- פי ההאזנה.

פרק ב'

**ספר "אופק לעתיד" לכיתה ו'
מבנה הספר, מפרט היחידות,
ההפעלות ונושאי הלשון.**

מבנה הספר

- א. מבוא
- ב. תוכן העניינים
- ג. יחידות תוכן
- ד. יחידת האזנה
- ה. מלון עברי ערבי

בספר מופיעות אחת עשרה יחידות תוכן ויחידת האזנה. כל יחידת תוכן מכילה בין 2-3 טקסטים.

היחידות נבחרו לפי העיקרון מן הקל אל הקשה ועל-פי הצעות לעולמות תוכן ועולמות השיח כפי שהופיעו בתוכנית הלימודים החדשה עמ' 38.

הידע הלשוני בנוי לפי העיקרון למידה בהקשר טקסטואלי ועל-פי מפרט נושאי הלשון והתחביר כפי שהופיעו בתוכנית הלימודים החדשה בעמ' 50-53.

היחידה הראשונה והיחידה האחרונה מותאמות לנסיבות : תחילת שנת הלימודים ולסיום שנת הלימודים ויציאה אל החופש הגדול כדלקמן :
יחידה ראשונה : התלבושת האחידה בבית הספר

הטקסטים:

- סכנת הנרגילה
- סכנת הקעקועים
- תאונות ילדים בבית
- גלישה בטוחה באינטרנט
- בעד או נגד קיצור החופש הגדול
- שיר : החופש הגדול- לאה נאור

התייחסות לטקסטים במד"ל

במד"ל התייחסות מורחבת לטקסטים לפי רצף הופעתם בספר "אופק לעתיד" כיתה ו'.
ההתייחסות המורחבת מתמקדת בארבעה מישורים:

- א. פתיח השיעור.
- ב. פעילויות בכיתה.
- ג. פתרון שאלות.
- ד. האזנה - הבנת הנשמע

א. מפרט פתיח השיעור

במד"ל הצעות מגוונות לפתיח השיעור:

1. שמש אסוציאציה	2. צפייה בסרטונים	3. צפייה במצגות
4. טרום קריאה	5. מדרש תמונה	6. ניבוי הטקסט
7. שיחת הכנה	8. האזנה לשירים	9. פעילות יצירה
10. דפי צביעה	11. עבודות חקר	

פתיח השיעור בצורה מאתגרת ומושכת מעורר מוטיבציה אצל התלמידים ללמידה פעילה ומהנה.

ב. מפרט הפעילויות בכיתה

במד"ל הצעות מגוונות לפעילויות בכיתה, שאמורות להקנות למורים כלים כדי לפתח את השיעור בצורה מהנה ומעניינת.

להלן מפרט ההצעות:

1. סיפור ברצף
2. המחזות הדמויות בטקסט
3. פעילויות יצירה בכיתה
4. כתיבת שלטים ומודעות
6. כתיבת איחולים וברכות
7. קריאה בתפקידים
8. צפייה בסרטונים
9. עבודה בקבוצות- עריכת ספר הכיתה (תוצר קולקטיבי)
11. הזמנת מרצים אורחים לכיתה
12. משחקי סימולציה
13. חיפוש מידע באינטרנט

ג. פתרון שאלות

במד"ל פתרון לשאלות ולתרגילים שהופיעו בספר הלימוד.
לא נתנו תשובות לשאלות שבהן התלמידים צריכים להתייחס באופן אישי למטלות.

ד. הבנת הנשמע

במד"ל הנחיות לתלמידים ליחידת הבנת הנשמע, הנחיות להאזנה פסיבית והאזנה אקטיבית. התלמידים מאזינים לטקסט ופועלים על-פי הנחיות ההאזנה שביחידת הבנת הנשמע.

להלן שמות קטעי ההאזנה:

1. מגדל אייפל	2. ראש הכפר והאישה החכמה
3. טיגריס	4. לאכול כדי לגדול
5. הכנרת	6. המוח והלשון

למידה משמעותית

בסדרה "אופק לעתיד" לכיתה ו' משימות למידה משמעותית שבהן התלמידים מתנסים בחוויית הלמידה המשמעותית.

דוגמה למשימת למידה משמעותית:

טקסט: "הריאות הירקות" של המדינה

איתור מידע

התלמידים יערכו סיור עם המורה בישוב שלהם ויאתרו את מקומות "הריאות הירקות" של הישוב.

הפקת מידע חדש

התלמידים יסמנו במפת היישוב שלהם את מיקום "הריאות הירקות" של הישוב.

הבניית מידע

התלמידים יעבדו בקבוצות ויגדירו את המאפיינים של "הריאות הירקות" של היישוב: גן ציבורי, חורשה, משחקייה, פרחים, עצי נוי וכו'.

מפרט היחידות והטקסטים בספר

הטקסטים	היחידה
■ התלבושת האחידה בבית הספר ■ "שבוע ההכלה" בבית הספר	בבית הספר
■ שעון החורף בישראל ■ השעונים בעבר	השעון ולוח השנה
■ צרכנות נבונה ■ השוק העממי בעכו ■ בילוי בעיר יפו העתיקה	בילוי וקניות
■ עיצוב פרחים ■ השען החכם ■ אחמד צבעי מקצוען	בעלי מקצוע
■ "הריאות הירקות" של המדינה ■ טיול בשמורת טבע ■ המרווה	עולם הטבע
■ דלי המים הסדוק ■ כוחן של מילים ■ ראש הכפר והאישה החכמה ■ המסננות של סוקרטס ■ מעשים טובים	סיפורים
■ הפסקת חשמל ■ כובע בקסמים ■ בואו נאמין	כולנו ביחד
■ ריצה על הליכון או בחוץ? ■ כן, לארוחת בוקר ■ מי הברז	בריאות
■ חג החנוכה ■ רמדאן כרים ■ חג הבשורה אצל הנוצרים ■ חג הנביא סבלאן	חגים
■ סכנת הנרגילה ■ סכנת הקעקועים ■ תאונות ילדים בבית ■ גלישה בטוחה באינטרנט ■ בעד או נגד קיצור החופש הגדול ■ שיר: החופש הגדול- לאה נאור	סכנות וכללי זהירות
■ מגדל אייפל ■ ראש הכפר והאישה החכמה ■ טיגריס ■ לאכול כדי לגדול ■ הכנרת ■ המוח והלשון	הבנת הנשמע

מפרט נושאי הלשון בספר

הנושא	הקשר הטקסטואלי
מילות הקישור	התלבשות האחידה בבית הספר
סימני הפיסוק	" שבוע ההכלה" בבית הספר
התנועות	בילוי בעיר יפו העתיקה
בניין נפעל	השוק העממי בעכו
אותיות אה"ו	צרכנות נבונה
ההסגר- الجملة الاعتراضية	אחמד צבעי מקצוען
סמיכות חבורה ברבים	"הריאות הירקות" של המדינה
משקל קטלת- שמות מחלות	המרווה
דיבור ישיר ודיבור עקיף	דלי המים הסדוק
בניין נפעל זמן הווה	כוחן של מילים
הפנייה – المنادى	המסננות של סוקרטס
זמן הווה- בניין קל. פעלים לה"פ ע"ח. (ידע-ברח)	כן, לארוחת בוקר
כינויי רמז	חג החנוכה
קריאת התאריך בשפה העברית	חג הבשורה אצל הנוצרים

פרק ג'

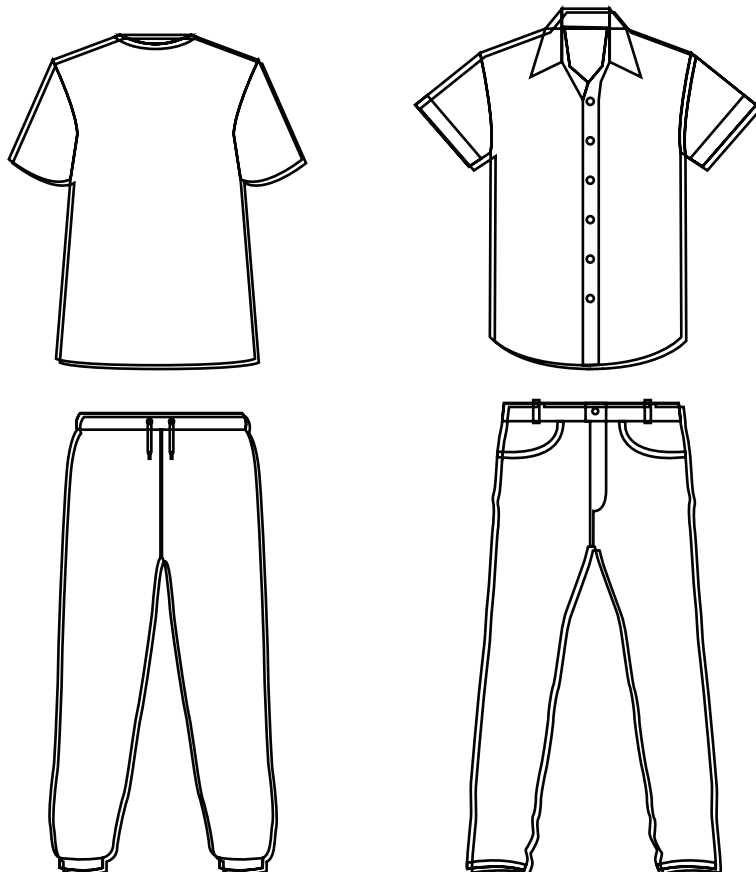
ספר "אופק לעתיד" לכיתה ו' התייחסות מורחבת לטקסטים

התייחסות לטקסט: התלבושת האחידה בבית הספר (עמ' 6)

פתיח הטקסט

מומלץ לפתוח את השיעור בפעילות יצירתית. לחלק לתלמידים דפי צביעה, ציורים של תלבושת אחידה, ולבקש מהם לצבוע את דפי הצביעה בצבע האהוב עליהם. כל תלמיד יספר על צבעי התלבושת האחידה שלו ויסביר מדוע בחר בצבעים אלה.
דוגמה:

הצעות לפעילויות בשיעור

1. מומלץ לנהל דיון בכיתה :
האם אתם בעד/נגד תלבושת אחידה?
לאפשר לתלמידים לשכנע זה את זה בעמדתו : בעד/נגד.
2. משחק סימולציה - שיחה בין המנהל/ת לבין אחד התלמידים.
תלמיד/ה אחד ימלא תפקיד מנהל/ת בית הספר.
תלמיד/ה אחר מתנגד לתלבושת אחידה ומבקש מהמנהל לבטל את התלבושת האחידה.
המנהל/ת:
התלמיד/ה:

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. בכל פתיחת שנת לימודים, מתווכחים הורים ותלמידים על התלבושת האחידה בבית הספר.
- ב. התומכים בתלבושת האחידה טוענים שהיא יוצרת שוויון בין התלמידים.
- ג. המתנגדים לתלבושת האחידה טוענים שהיא מגבילה את חופש הבחירה אצל התלמידים.
- ה. כדי להגביר את מחויבות ההורים והתלמידים לתלבושת האחידה, הנהלת בית הספר צריכה לשתף את ועד ההורים ואת מועצת התלמידים בבחירת צבע ואופנת התלבושת האחידה.

שאלה 2

- א. טוענים ב. מונעת ג. מפחיתה ד. חופש ה. בעד

שאלה 3

- א. נכון ב. לא נכון ג. נכון ד. נכון ה. נכון

שאלה 5

תומכים – מתנגדים

שאלה 6

בעד- נגד

שאלה 7

משום ש, גם.

שאלה 8

- א. מגדילה ב. יפסיק ג. הכנסות ד. הוספה
- ה. סבה ו. לתלבושת האחידה ז. מכעיס.

ידע לשוני

שאלה 1

- א. זמן ב. הוספה ג. ניגוד ד. סיבה ה. ניגוד ו. תוצאה

שאלה 2

- א. ו' ב. משום ש ג. כדי ד. בזמן ה. אך

שאלה 3

- א. ניגוד ב. מטרה ג. סיבה ד. תוצאה ה. הוספה

התייחסות לטקסט: "שבוע ההכלה" בבית הספר (עמ' 12)

פתיח הטקסט

מומלץ לפתוח את השיעור בשמש אסוציאציה.

לשאול את התלמידים:

מה עולה בדעתכם כאשר אתם שומעים את המילה "הכלה"?

תשובות מצופות:

- נבין זה את זה.
- נתנהג בנימוס עם האחרים וכו'.
- נעזור האחד לשני.
- לבקש מהתלמידים לחבר משפטים על צירופי המילים הנ"ל.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. לחלק לתלמידים שמיניות בריסטולים וטושים. לבקש מהתלמידים שיכתבו על הבריסטולים מילים טובות שקשורות ל"הכלה", כמו: סבלנות, אהבה, עזרה, ביחד וכו'.

לתלות את הבריסטולים על הלוח ולבקש מהתלמידים שיקראו את המילים הטובות שכתבו התלמידים.

2. מומלץ שהתלמידים יצפו בסרטון בשם "אני אוהב אותך", בקישור:

<http://www.itu.cet.ac.il/אני-אואב-אותך>

הסרטון עוסק בערך השוני וקבלת האחר.

בסרטון מופיעה דמות "מאור", תלמיד, שיש לו הפרעות קשב וריכוז ומתקשה בלימודים, אבל הוא ילד שמוכשר בציורים.

ההורים והחברים התייחסו אליו כילד עצלן, ולא שמו לב לכישורי הציור שלו.

לאחר הצפייה, מומלץ לפנות אל התלמידים בשאלות:

א. מה הסביבה הקרובה של מאור (הורים וחברים) חושבת עליו?

ב. כיצד אתם הייתם מתייחסים למאור?

ג. לאחר הצפייה בסרטון, האם הייתם מכנים את מאור כילד עצלן? נמקו.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. המורה דינא הודיעה בשעת המחנך, שבשבוע הבא יתקיים "שבוע ההכלה" בבית הספר.
ב. המורה דינא שאלה את התלמידים: "מי מכם יודע מהי המשמעות של המילה הכלה?"
ג. ההסבר של סמיר: הכלה היא מדה טובה, שבה אנו מכילים וסופגים התנהגות רעה של חברים.
ד. מיסון אינה מסכימה להסבר של סמיר, כי היא חושבת שאם נותר ולא נגיב להתנהגות רעה של חברים, הם ימשיכו להעליב ולפגוע בנו.
ה. אמירה חושבת שאין ההכלה משמעותה שנוותר ולא נעשה כלום למי שפוגע בנו, אלא לא להעניש אותם על דעת עצמנו.
ו. המורה דינא הוסיפה, שהכלה משמעותה גם שנקבל ונכיל את השוני של חברים: במין, בגזע, בדת ובדעות, ונתנהג בכבוד ובסובלנות עם האחרים.

שאלה 2

סבלנות קבלת האחר כבוד סובלנות ביחד פיוס ויתור

שאלה 3

א. ריב ב. סובלנות ג. מתח ד. עצב

שאלה 4

ציור 2

שאלה 5

ואהבת לרעך כמוך.

שאלה 6

האדם המבוגר מבין ומכיל את התנהגות האדם הצעיר ממנו.

שאלה 7

א. לחברים ב. מסרב ג. שום דבר ד. ניגוד ה. נגיעה

ידע לשוני

שאלה 1

א. סימן שאלה ב. פסיק ג. שתי נקודות ד. נקודה ה. מירכאות

שאלה 2

א. לא נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. נכון ה. לא נכון ו. נכון

שאלה 3

סימני הפיסוק ברצף:

שתי נקודות - נקודה - שתי נקודות - פסיק - פסיק - פסיק - נקודה

התייחסות לטקסט: שעון החורף בישראל (עמ' 19)

פתיח השיעור

שעון קיר

מומלץ שהמורה יביא לכיתה שעון קיר ויסביר לתלמידים איך מזיזים את המחוגים שעה אחת אחורה בחורף (שעון החורף) ואיך בקיץ מזיזים המחוגים שעה אחת קדימה (שעון הקיץ).

דוגמה:

מומלץ לנהל שיחה מקדימה עם התלמידים :
מדוע בעונת החורף עוברים לשעון חורף ובעונת הקיץ עוברים לשעון קיץ?

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. לבקש מהתלמידים לגלוש באתר :

<https://shaonolami.co.il/>

ולציין מהי השעה במדינות :
מצרים, לבנון, אנגליה, צרפת ואמריקה.

2. לנהל דיון בכיתה :
האם אתם בעד/נגד שעון החורף? נמקו.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. בנג'מין פרנקלין הוא בעל הרעיון של שעון החורף.
ב. בנג'מין פרנקלין היה שגריר ארה"ב בצרפת בשנת 1784.
ג. בנג'מין פרנקלין הציע לצרפתים שכדאי בעונת החורף להזיז את השעון שעה אחת אחורה ואז לקום מאוחר יותר ולנצל את האור הטבעי של היום כדי לחסוך בנרות.
ד. בעונת הקיץ מזיזים את השעון שעה אחת קדימה כדי לקום מוקדם יותר ולנצל את שעות האור של היום.
ה. היתרון של שעון החורף הוא חיסכון באנרגיה.
ו. ארה"ב, צרפת, גרמניה, ישראל.
ז. המתנגדים לשעון החורף בישראל טוענים, שהוא מיותר, גורם לשיבושים בחיי המשפחה, גורם להפרעות בשינה ואיננו מעודד פעילות גופנית במהלך היום.
ח. התומכים בשעון החורף בישראל טוענים שהתרומה הכלכלית שלו רבה מאוד. ישראל חוסכת כל שנה בערך 300 מיליון דולר בצריכת החשמל ואנרגיה.

שאלה 2

- א. נכון ב. לא נכון ג. נכון ד. נכון ה. לא נכון

שאלה 3

- א. שגריר ב. האור ג. לחסוך ד. טוענים ה. התומכים

שאלה 4

ההפך	המלה
מוקדם	מאוחר
אור	חשיכה
לבזבז	לחסוך
מסכים	מתנגד
קל	חמור
נחוץ	מיותר
לכבות	להדליק

שאלה 5

- א. המדינות שהשתתפו במלחמה :
גרמניה, אוסטריה, האימפריה העות'מאנית, בולגריה.
מנגד: מדינות בשם "מדינות ההסכמה" : בריטניה, צרפת, רוסיה, איטליה, אוסטריה, ארצות הברית.
ב. המלחמה פרצה בשנת 1914
ג. נצח במלחמה זו מדינות ההסכמה הנ"ל.

שאלה 6

- ב. אפריקה, אסיה, אירופה
ג. ספרד
ד. הים התיכון

שאלה 7

- א. אירופה ב. ירושלים ג. סוחר ד. חשמל ה. חורף

שאלה 8

- א. لا حاجة له ב. חסרון ג. לשעון החורף ד. ארצות הברית

ידע לשוני

שאלה 1

- א. מטרה ב. זמן ג. הוספה ד. תוצאה

שאלה 2

המדינות של העולם
החיים של המשפחה
הצריכה של החשמל
המלחמה של העולם

שאלה 3

ינהיגו יוכלו

התייחסות לטקסט: השעונים בעבר (עמ' 25)

פתיח השיר

מצגת

מומלץ שהמורה יכין מצגת על סוגי השעונים בעבר ועל סוגי השעונים היום :
■ שעון השמש ■ שעון החול ■ שעון המים
■ שעון יד ■ שעון כיס ■ שעון קיר ■ שעון מעורר ■ שעון ספורט
התלמידים יציינו את שמות השעונים במצגת.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מומלץ להביא לכיתה שעון חול ולהראות לתלמידים איך מודדים את הזמן בשעון החול.
2. מומלץ להביא לכיתה שעון מעורר ולהראות לתלמידים איך משתמשים בשעון המעורר.
3. מומלץ להביא לכיתה שעון ספורט ולהראות לתלמידים איך מודדים את הזמן בתחרויות ספורט.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. השעונים הפשוטים בעבר לא היו מדויקים כמו השעונים המכאניים המתקדמים שבימינו.
- ב. שעון השמש היה מורכב ממוט ומשטח המחולק לשעות. השמש מאירה על המוט והצל שלו נע במשך היום על המשטח וכך היו מודדים את הזמן על פי מיקום הצל של המוט שבמשטח.
- ג. המגבלות של שעון השמש שאי אפשר להשתמש בו בתוך הבית, בלילה ובימים מעוננים.
- ד. מדידת הזמן מסתיימת בשעון המים כאשר המים אוזלים מכלי המים.
- ה. שעון המים מתקדם יותר משעון השמש כי אפשר למדוד בו את הזמן בכל מקום, בכל זמן ובכל מזג אויר.
- ו. שעון החול מורכב משני כדורי זכוכית המחוברים זה לזה וביניהם פתח צר מאוד.
- ז. כדי להתחיל את מדידת הזמן לפי שעון החול, צריך להפוך את השעון כדי שגרגרי החול יתחילו לזרום מהכדור העליון אל הכדור התחתון.
- ח. מדידת הזמן מסתיימת בשעון החול כאשר גרגרי החול שבכדור העליון נשפכים אל הכדור התחתון.

שאלה 2

- א. לא נכון ב. נכון ג. נכון ד. לא נכון

שאלה 3

- א. הראשונים ב. מודדים ג. הזמן ד. זכוכית ה. התחתון

שאלה 4

- א. השעונים הראשונים בעבר היו שעונים פשוטים וטבעיים.
- ב. השעונים הישנים בעבר לא היו מדויקים כמו השעונים שבימינו.
- ג. שעון המים עשוי מכלי שבחלקו התחתון קיים חור.
- ד. היו הופכים את השעון וגרגרי החול מתחילים לזרום מהכדור העליון אל הכדור התחתון.
- ה. מדידת הזמן מסתיימת כאשר גרגרי החול הדקים נשפכים אל הכדור התחתון.

שאלה 5

מימין לשמאל:

- שעון קיר שעון מעורר שעון יד שעון ספורט

שאלה 6

הצירוף של המלה "שעון"	המשמעות של הצירוף
בשעות הקטנות של הלילה	בשעות המאוחרות של הלילה
הגיעה שעתו	נפטר
שחקה לו השעה	היה לו מזל
בכל שעה	בכל זמן
באותה שעה	באותו זמן
שעת האפס	שעה בה מתחילה הפעולה

שאלה 7

- א. האחרונים
- ב. עוצר
- ג. ניגוד
- ד. לשעונים הראשונים
- ה. מ.ד.ד.

ידע לשוני

שאלה 1

- א. (על) ב. (את) ג. (על) ד. (עד) ה. (אל)

השאלה 2

- א. היו ב. שמש ג. התבסס ד. השתמשו ה. הופכים

שאלה 3

- גרגר חול דק
- שעון פשוט וטבעי
- יום מעניין
- השעון הראשון
- כדור זכוכית

התייחסות לטקסט: בילוי בעיר יפו העתיקה (עמ' 31)

פתיח הטקסט

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בסרטון על העיר יפו העתיקה בקישור:

<https://www.youtube.com/watch?v=LRQR4ffRwM0>

לאחר הצפייה לשאול את התלמידים על האתרים והמקומות ההיסטוריים שראו בסרטון.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. פעילות בקבוצות:

לחלק את התלמידים לקבוצות. כל קבוצה תכין חומר מהאינטרנט על המקומות והאתרים שהופיעו בטקסט, כמו: מסגד חסן ביק, שוק הפשפשים, סלע אנדרומדה, נמל יפו וכו'.

2. כל קבוצה תבחר נציג שיקרא בפני התלמידים את החומר שהכינה קבוצתו.

3. לאסוף את כל החומרים שהכינו התלמידים ולסדר אותם יחד בצורת "ספר הכיתה".

דוגמה:

בית ספר כוכב הגליל

ספר הכיתה

הנושא: אתרים בעיר יפו העתיקה

כיתה ו' (2)

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. אבו אמיר ובני משפחתו החליטו לבלות בסוף השבוע בעיר יפו.
 ב. הם החליטו לבלות : בנמל יפו, מסגד חסן ביק, מוזיאון יפו, כיכר השעון ושוק הפשפשים.
 ג. אמיר בקש קודם לבקר בשוק הפשפשים כי הוא אוהב לראות עתיקות.
 ד. אמירה בקשה לטייל בנמל יפו כדי לראות את סלע אנדרומדה שמסופר עליו באגדות.
 ה. אבו אמיר ובני משפחתו התפללו במסגד מחמודיה.
 ו. אמירה בקשה לאכול רק סלט במסעדה כי היא ילדה צמחונית.
 ז. אבו אמיר שלם את החשבון במסעדה בכרטיס אשראי.

שאלה 3

- א. לא נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. נכון ה. לא נכון

שאלה 4

- ד א ג ב ה

שאלה 5

- א. בוחרים
 ב. לבקר
 ג. משך
 ד. הגיש
 ה. כרטיס

שאלה 6

ההפך	המילה
זול	יקר
חדש	ישן
בהתחלה	בסוף
קבל	מסר
נשאר	עזב
למכור	לקנות

ידע לשוני

שאלה 1

הפעם החליטו לבלות בעיר נפו.

הפעם : פתח, פתח, פתח.

החליטו : סגול, חיריק מלא, שורוק.

לבלות : פתח, חולם מלא.

בעיר : קמץ, חיריק מלא.

נפו : קמץ, חולם מלא.

אמיר בקש לבקר קדם בשוק הפשפשים.

אמיר : קמץ, חיריק מלא.

בקש : חיריק, ציריה.

לבקר : פתח, ציריה.

קדם : חולם חסר, סגול.

בשוק : שורוק.

הפשפשים : פתח, חיריק, חיריק מלא.

שאלה 2

מקום מסגד תפריט מלצר חשבון אוהב

התייחסות לטקסט: השוק העממי בעכו (עמ' 36)

פתיח השיר

שמש אסוציאציה

לפתוח את השיעור בשמש אסוציאציה ולשאול את התלמידים:
אילו מקומות עולים בדעתכם כאשר אתם שומעים את המילה עכו?

תשובות מצופות:

מסגד אלג'זאר נמל עכו מוזיאון עכו שוק עכו המסעדות בעכו וכו'.
לשאול את התלמידים:
האם בקרתם במקומות האלה? אם כן ספרו.

הצעות לפעילויות בשיעור:

צפייה בסרטון

1. מומלץ שהתלמידים יצפו בסרטון על העיר עכו העתיקה בקישור הבא:
(סיור מרתק, עכו העתיקה). (HearingImpaired) - YouTube (Hebrew)

<https://www.youtube.com/watch?v=ZiBMD2XoL2c>

לשאול את התלמידים לאחר הצפייה על האתרים והמקומות ההיסטוריים שראו
בסרטון.

2. מומלץ להביא לכיתה את מפת ארץ ישראל, התלמידים יציינו במפה את העיר עכו,
את הערים והכפרים הקרובים לעיר עכו, את הים שממערב לעיר עכו.
התלמידים יציינו במפה את הערים הסמוכות לים התיכון.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. השוק העממי נמצא בעיר עכו.
ב. נקרא גם לשוק הזה בשם השוק הצבעוני.
ג. השוק בנוי מדוכנים צפופים וסמטאות צרות המתחברות אל השוק.
ד. המוכרים מציעים ללקוחות שפע של סחורה מגוונת: מאפים, תבלינים, צעצועים, בגדים לכל הגילאים, ירקות, פרות ודגים.
ו. המוכרים מציגים בפני הלקוחות דגי ים טריים ואיכותיים.
ז. נמל עכו משמש היום, מקור פרנסה לדייגים ואתר שיט לטיולים.
ח. נמל עכו בנוי על שרידי נמל עתיק מהתקופה הצלבנית.

שאלה 2

- א. השוק העממי שנקרא לו גם בשם השוק הצבעוני נמצא בעיר עכו העתיקה.
ב. הרבה תיירים מכל רחבי העולם באים לבקר בעיר עכו העתיקה.
ג. השוק בנוי מדוכנים צפופים וסמטאות צרות המתחברות אל השוק.
ד. נמל עכו, הוא אחד הנמלים העתיקים ביותר בעולם.
ה. בסביבת הנמל נפתחו בשנים האחרונות מסעדות, בתי קפה וחנויות שונים.

שאלה 3

המלה	ההפך
צרות	רחבות
עתיקה	חדשה
נפתח	נסגר
צפופים	פזורים
מוכרים	קונים

שאלה 4

- א. הגן הבהאי בעכו
ב. נמל עכו
ג. חומות עכו
ד. המגדלור
ה. תל נפוליון
ו. מסגד אלג'זאר

שאלה 5

- א. התקופה הצלבנית
ב. הנמל אינו פעיל היום מבחינה מסחרית
ג. אך
ד. לנמל עכו

שאלה 6

מהפך

שאלה 7

- איתור מידע
א. רחוב סלאח א-דין
ב. מסגד אלג'זאר, החמאס התורכי.
ג. מוזיאון עוקאשי
ד. כנסיית סנט ג'ון

ידע לשוני

שאלה 1

נקרא, נמצא, נחשב.
נפתחו.

שאלה 2

הפועל	נסעה	נכתבו	נגעתי	נפגעו	נמסרה
השרש	נ.ס.ע	כ.ת.ב	נ.ג.ע	פ.ג.ע	מ.ס.ר

שאלה 3

נמצא, נרדמה, נפגעי, נפתחו, נחשב, נקראו.

שאלה 4

קל	מצא	קראו	חשבה	פתח	מסרתם
נפעל	נמצא	נקראו	נחשבה	נפתח	נמסרתם

התייחסות לטקסט: צרכנות נבונה (עמ' 44)

פתיח השיעור

משחק סימולציה (סופר מרקט בכיתה)

התלמידים ימלאו תפקיד הורים ויקנו מוצרים מהסופר-מארקט.

דוגמה:

שמן, סוכר, מלח, סבונים, קמח, משחת שיניים, תבלינים וכו'.

לבקש מהתלמידים לקרוא את שמות המוצרים שקנו מהסופר-מארקט.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. לפרוס על הרצפה בכיתה כרטיסיות שכתוב עליהן שמות מוצרים. לבקש מהתלמידים לבחור עשרה מוצרים חיוניים ביותר למשק הבית שלהם, ולהסביר מדוע חזרו במוצרים אלו.

2. משחק סדר עדיפות:

לרשום שמות עשרה מוצרים ולבקש מהתלמידים לסדר אותם מ 1-10 לפי סדר חשיבותם היום-יומי.

נס- קפה	
שמן	
לחם	
פיצוחים	
עוגיות	
מלח	
תבלינים	
גלידה	
ביצים	
חלב	

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. הפיתוי במחירים ובמצעים דרך הפרסומות דוחף את הלקוחות לקניית מצרכים שאינם נחוצים להם.
- ב. הרשות להגנת הצרכן פועלת כדי לעודד צרכנות נבונה ולהעלאת המודעות לזכויות הצרכנים.
- ג. מטרת הרשות לזכויות הצרכן, העלאת המודעות לזכויות הצרכן ולאפשר לצרכנים לקבל החלטות נכונות בקניות שלהם.
- ד. חל איסור על הטעת הצרכן במחיר או במידע על איכות המוצר.
- ה. מטרת הצגת מחיר על גבי המוצרים כדי להביא לידיעת הצרכנים את עלות העיסקה, וכדי לאפשר להם להשוות בין מחירי המוצר מאותו סוג בחנויות ובבתי עסק אחרים.
- ו. הרשות להגנת הצרכן מפעילה תכניות חינוכיות בבתי הספר במטרה להקנות לתלמידים ידע וכלים אשר יאפשרו להם להתנהג כצרכנים נבונים בעתיד.

שאלה 2

- א. כדי לעודד צרכנות נבונה.
- ב. כדי להביא לידיעת הצרכנים את עלות העיסקה.
- ג. כדי לא לפגוע ביכולתו לקבלת החלטות נכונות ברכישת המוצרים.
- ד. במטרה להקנות ידע וכלים לתלמידים אשר יאפשרו להם להתנהג כצרכנים נבונים בעתיד.

שאלה 3

התוצאה	הסיבה
לכן הם קונים מצרכים מיותרים שאינם נחוצים להם.	הפרסומת המסחרית לפעמים מטעה ומבלבלת את הצרכנים בקניות שלהם
זכותו להחזיר את המוצר לבעל העסק ולקבל פיצוי.	אם הלקוח מוצא פגם במוצר שקנה
הלקוחות הצליחו להשוות בין המחירים של אותם מוצרים בחנויות אחרות.	בעל החנות הציג את המחירים על גבי המוצרים שלו

שאלה 4

חנות דברי חשמל	חנות בגדים	חנות צעצועים	חנות נעליים	חנות לדברי מטבח
מקרר	צעף	בובה	נעלי ספורט	מסננות
מגהץ	חליפה	פאזל קוביות	מגפיים	צלחות
תנור חמום	סודר	קסדת כבאי	סנדלים	סכינים

שאלה 5

- א. בשנים האחרונות מפעילה הרשות להגנת הצרכן תכניות חינוכיות בבתי ספר רבים.
 ב. התלמידים ילמדו איך להיות צרכנים נבונים בעתיד.
 ג. התכניות כוללות סדנאות בנושא התנהגות לצרכנות נכונה ונבונה.
 ד. הפיתוי במחירים ובמבצעים דרך הפרסומות דוחף את הלקוחות לקניית מצרכים מיותרים.
 ה. חוק הגנת הצרכן משנת 1981 מקנה לצרכן זכויות רבות.

שאלה 6

- א. תמיד
 ב. נחוצים
 ג. מעלה
 ד. חכמה
 ה. מטרה
 ו. ציבור הצרכנים
 ז. ט.ע.ה

שאלה 7

יחיד	רבים
בית חולים	בתי חולים
בית אבות	בתי אבות
בית חרושת	בתי חרושת
בית מלאכה	בתי מלאכה
בית בד	בתי בד

שאלה 10

- תשבץ
 1. מבצעים
 2. צרכן
 3. כדי
 4. נבון
 5. מוצר
 6. תות

ידע לשוני

שאלה 1

- א. חובת הצגת מחיר על גבי המוצר.
 ב. התכניות כוללות סדנאות בנושא התנהגות לצרכנות נכונה.

שאלה 2

- א. (על)
 ב. (בין)

התייחסות לטקסט: עצוב פרחים בבית (עמ' 52)

פתיח השיעור

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור דרך צפייה בסרטון עיצוב פרחים בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=IqIRdKunun4>

לאחר הצפייה בסרטון, לשאול את התלמידים:

- מה ראיתם בסרטון?
- מהם הצבעים של הפרחים?
- איפה שמה מעצבת הפרחים את זר הפרחים?
- תארו את הפרחים שהכינה מהם מעצבת הפרחים זר פרחים.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מומלץ שהתלמידים יביאו פרחים לכיתה ויכינו מהם זרי פרחים. לקשט את הכיתה בזרי הפרחים שהכינו התלמידים.
 2. להזמין לכיתה מעצבות פרחים שיסביר וידגימו לתלמידים איך מעצבים פרחים.
 3. לבקש מהתלמידים לחבר מילים מאותיות צירוף המילים: עיצוב פרחים.
- דוגמה:** עיצוב פרחים
צב ים עצוב ברח וכו'.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. כאשר סיימה מונא את בית הספר התיכון היא למדה באחת המכללות לעיצוב פרחים.
- ב. מונא למדה במכללה לעיצוב פרחים, איך לטפל בפרחים, איך להשתמש בצבעים ובחומרי הגלם הדרושים לעבודה ואיך לעצב זר פרחים ולהתאימו לכל אירוע.
- ג. מונא בחרה להכין לאחותה עולא ביום ההולדת שלה, זר פרחים בצורת כתר על הראש.
- ד. החומרים הם: חוט ברזל דק, סרט הדבקה, וצרור פרחים בצבע ורוד ובצבע לבן.
- ה. מונא לקחה פרח אחד, לפפה את הגבעול שלו צמוד לחוט הברזל, כאשר סיימה לקחה סרט הדבקה והדביקה אותו מסביב לגבעול, וכך הדביקה את כל הפרחים.
- ו. מונא קשרה את קצוות חוט הברזל בסרט שיער לבן.

שאלה 2

- א. לא נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. לא נכון ה. נכון

שאלה 3

- א. גן ילדים
- ב. בית ספר יסודי.
- ג. בית ספר חטיבת ביניים.
- ד. בית ספר תיכון.
- ה. המכללה לעיצוב פרחים.

שאלה 4

- א. חי בסרט- אדם לא מציאותי. (غير واقعي)
- ב. כמו בסרטים- דברים מיוחדים ובלתי שגרתיים. (أمور غير عادية)

שאלה 5

- אין לקבוע עובדות על פי סימנים קטנים.

שאלה 6

- א. אין ילד או ילדה שלא אוהבים את מראהו של זר פרחים המונח על הראש.
- ב. היא בחרה להכין לאחותה עולא זר פרחים בצורת כתר על הראש.
- ג. בחרה, אמרה, התחילה.
- ד. על, עם

שאלה 7

הצירוף של המלה "ראש"	המשמעות של הצירוף
בקלות ראש	בזלזול باستهتار
יושב ראש	מנהיג מנהל قائد مدير
חפוי ראש	מביש خجل موبخ
למעלה מהראש	הרבה מאד كثير جدا
תודה מראש	נוסח ברכה במכתבים شكرا سلفا
בכבוד ראש	ברצינות بجدية

שאלה 9

- הכנת חוט ברזל דק, צרור פרחים וסרט הדבקה.
- לפוף גבעול פרח אחד והצמדתו לחוט הברזל.
- הדבקת הפרח על חוט הברזל בסרט הדבקה.
- הצמדת והדבקת שאר הפרחים על חוט הברזל.
- קשירת קצוות חוט הברזל בסרט שער.

ידע לשוני

שאלה 1

- אני נרשמתי לאחת המכללות לעיצוב פרחים.
- הוא נרשם לאחת המכללות לעיצוב פרחים.
- הם נרשמו לאחת המכללות לעיצוב פרחים.
- הן נרשמו לאחת המכללות לעיצוב פרחים.

שאלה 2

- אתה בחרת להכין לה זר פרחים.
- את בחרת להכין לה זר פרחים.
- אתם בחרתם להכין לה זר פרחים.
- אתן בחרתן להכין לה זר פרחים.

שאלה 3

- זמן
- תוצאה
- מטרה
- זמן
- סיבה

שאלה 4

- נרשמה
- נרשמנו
- נרשמתם
- נרשמת

התייחסות לטקסט: השען החכם (עמ' 58)

פתיח השיעור

ניבוי הטקסט

מומלץ לפתוח את השיעור באסטרטגית הניבוי, לנבא את תוכן הסיפור על-פי רמזי תוכן: הכותרת, האיור ופתיח הסיפור: "בעיר אחת עמד מגדל גבוה ובראשו שעון גדול".

לבקש מהתלמידים לדמיין את האירועים בסיפור על-פי רמזי התוכן הנ"ל.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מטלה לתלמידים בכיתה:

התלמידים יכתבו שמות בעלי מקצוע על-פי משקל "קטל" ויציינו את התפקיד שלהם.

דוגמה:

התפקיד	בעל המקצוע
מתקן שעונים	שען
	נגר
	טבח
	גנן
	פחח
	צלם

2. לבקש מהתלמידים לחבר מילים מאותיות הכותרת:

השען החכם

דוגמאות:

■ חם ■ שן ■ שכח ■ כמה ■ הם ■ ענה וכו'.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. בראש המגדל יש שעון גדול.
ב. אנשי העיר היו נושאים את עיניהם לעבר השעון ויודעים מהי השעה.
ג. הציפור שנפרדה מלהקת הציפורים התיישבה על המחוג הקטן שעמד על הספרה שתים.
ד. כאשר התיישבה הציפור על המחוג הקטן, הוא צנח בבת אחת אל הספרה שש.
ה. האנשים נבהלו כאשר ראו את השעון, כי השעה כבר שש בערב, נגמר היום והם לא הרגישו כלל בזמן.
ו. כאשר ראו תושבי העיר שהמחוג הקטן עומד על הספרה שש, הם מהרו לסגור את החנויות ולהכין ארוחת ערב.
ז. השען הביט בשמש שעמדה באמצע השמים כמו בכל יום בשעה שתים, ואז הבין שהשעה היא שתים ולא שש בערב.
ח. השען טפס על סלם והזיז את המחוג הקטן של השעון אל הספרה שתיים.

שאלה 2

חכם

שאלה 3

- א. נכון ב. לא נכון ג. נכון ד. לא נכון ה. נכון ו. נכון

שאלה 4

ב ד ג ה א

שאלה 5

يصعب الحصول على صديق في سنة، لكن يسهل فقدان صديق في ساعة.

שאלה 7

- א. מגדל ב. התיישבה ג. צנח ד. להכין ה. הזיז

שאלה 8

הצירוף של המילה "נשא"	המשמעות של הצירוף
נשא אישה	התחתן - تزوج
נשא דברים	נאם - القى خطابا
נשא פרי	הצליח - نجح حقق الهدف
נשא את רגליו	ברח - هرب
נשא עיניו	הסתכל לעבר - نظر نحو

שאלה 9

צנח	ירד
נגמר	הסתיים
הביט	הסתכל
חכם	נבון
נבהל	פחד

שאלה 10

התבונן, ראה, הביט.

ידע לשוני

שאלה 1

- א. נפרדה, נגמר
- ב. ואז
- ג. נשאו
- ד. ציפור- ציפורים ספרה- ספרות

שאלה 2

- א. נפרדה (פ.ר.ד.)
- ב. נגמר (ג.מ.ר.)
- ג. נבהל (ב.ה.ל.)
- ד. נדהמו (ד.ה.מ.)

שאלה 3

- א. נגמרה
- ב. נבהל
- ג. נפרדה
- ד. נדהמתי

התייחסות לטקסט: אחמד צבע מקצוען (עמ' 64)

פתיח השיעור

טרום קריאה

מומלץ לפתוח את השיעור בשאלות טרום קריאה, שאלות הכנה מקדימה לטקסט:

דוגמאות:

- על-פי הכותרת, מהי התכונה המאפינת את אחמד?
- לפי דעתכם, מדוע קראו לאחמד בשם "צבעי מקצוען"?
- מהן התכונות המאפיינות את בעל המקצוע המקצוען?

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מטלה לתלמידים בכיתה:

התלמידים יכתבו שמות בעלי מקצוע על-פי משקל "קטל" ויציינו את התפקיד שלהם.

דוגמה:

התפקיד	בעל המקצוע
מכין ארונות, שולחנות ורהיטים	נגר

2. קריאת הסיפור בתפקידים:

- תלמידה אחד יקרא את ההקדמה לסיפור.
- תלמידה אחת במקום האם.
- תלמיד אחד במקום האב.
- תלמיד אחד במקום אחמד הצבע.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. אחמד צבע מקצוען.
ב. ההורים בקשו מאחמד שיצבע את הבית שלהם.
ג. אחמד היה דוחה את צביעת הבית של הוריו למועד אחר כי היה עסוק מאוד ואין לו אפילו רגע אחד של מנוחה.
ד. פקעה סבלנותה של האם מההבטחות של בנה כאשר התעוררה בבוקר וראתה שכבות צבע דקות שהתקלפו מהתקרה ונפלו על המיטה..
ה. "כל פעם אתה מוצא תירוץ כדי להתחמק מצביעת הבית שלנו"
ו. דחף את אחמד להביא את סולמו ולהתחיל בצביעת הבית של הוריו, כאשר נפלו על ראשו צבעים שהתקלפו מהתקרה.
ז. משתמשים בפתגם: "السكافي حافي والخياط عريان" כאשר בעל המקצוע מזניח את עצמו, למשל: החיט תופר חליפות לאחרים ושוכח לתפור חליפה לעצמו.

שאלה 2

- א. אחמד התחיל לשפשף ולגרד את הצבע הישן מעל לקירות.
ב. ההורים שמחו מאוד והודו לאחמד על עבודתו המקצועית.
ג. ההורים ראו שכבות צבע דקות שהתקלפו מהתקרה ונפלו על מיטתם.
ד. אחמד עסוק מאוד אין לו אפילו רגע אחד של מנוחה.
ה. ההורים בחרו לצבוע את חדר השינה בצבע סגול.

שאלה 3

- א. לצבע ב. בבית ג. בעלי מקצוע ד. רהיטים ו. צבעים

שאלה 4

الصبر مفتاح الفرج.

שאלה 5

הצירוף של המילה סבלנות	המשמעות של הצירוף
התאזר בסבלנות	לא מהר
חסר סבלנות	חסר יכולת לחכות
פקעה סבלנותו	לא יכול לסבול עוד

שאלה 6

ג ב ו ד א ה

שאלה 7

א. לאחמד ב. להורים ג. ניגוד ד. מטרה ה. עבות

שאלה 9

תשבץ

ה 7	ה 6	ע 5	ב 3	צ 12	
ת	ו	נ	ל 4	ב	ס 2
ע	ר 4		ה	ע	פ 31
ו	י	ת	ס 5	י	ק
ר			י		ע
ר	ק 7	מ	ח	ת	ה 6

ידע לשוני

שאלה 1

- לשמחתי הרבה
- זכרונו לברכה
- תודה לאל
- לדעתי

שאלה 2

- שכבות צבע - צביעת הבית.
- קראה לבנה: "אחמד, אתה חזב להתחיל היום בצביעת הבית!"
- כאשר
- שכבת צבע

שאלה 3

- אצבע
- דוחה
- מוצא
- בחרו
- ה. קראה

שאלה 4

יחיד	רבים
שכבת צבע	שכבות צבע
בית ספר	בתי ספר
כלי עבודה	כלי עבודה
חדר שינה	חדרי שנה
עבודת צבע	עבודות צבע

התייחסות לטקסט: "הראות הירקות" של המדינה (עמ' 72)

פתיח השיעור

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בסרטון על הגן הלאומי ירקון שהוא הריאה הירוקה של אזור גוש דן, בקישור הבא:

<http://www.baba-mail.co.il/video.aspx?emailid=30994>

לאחר הצפייה בסרטון, לשאול את התלמידים על הדברים שראו בסרטון: פארק, נחל, עצים, פרחים, ציפורים, שעשועים, מסלולים וכו'.

לנהל שיחה עם התלמידים:

■ מדוע קוראים לפארק שצפו בסרטון בשם הריאה הירוקה?

■ במה דומה הריאה הירוקה לריאה של האדם?

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מומלץ לתת לתלמידים מטלה, שיכתבו בדף עבודה, במה דומות הריאות של האדם "לריאות הירקות" של המדינה.

הריאות של האדם	הריאות הירקות של המדינה

2. עבודות יצירה

לחלק את התלמידים לקבוצות.

כל קבוצה תכין מבריסטולים וקרטונים אתר נופש: עצים, פרחים, שבילים, משחקייה וכו'.

כל קבוצה תציג את אתר הנופש שהכינה ותספר עליו בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. הריאות הירקות הן כינוי לשטחים פתוחים בתחומי שטחים עירוניים בנויים.
- ב. כינו את השטחים הירוקים הפתוחים בשם הריאות הירקות כי העצים בשטחים הפתוחים מסננים את האוויר ומיצרים חמצן כמו התפקיד של ריאות האדם.
- ג. העצים מסננים את האוויר ומיצרים חמצן כמו התפקיד של ריאות האדם.
- ד. המון בני האדם שמתגוררים בבתים הצפופים בשטחים העירוניים, התנועה הערה של מכוניות ואוטובוסים והעשן הנפלט ממכוניות גורמים לזיהום האוויר והסביבה.
- ה. השטחים הירוקים שבקרבת השטחים הבנויים מטהרים את האוויר המזוהם ומסייעים לאיכות חיים טובה יותר.
- ו. השטחים הירוקים מסייעים לאיכות חיים טובה יותר כי התושבים יכולים לבלות את שעות הפנאי שלהם קרוב לבית, לקיים פעילות ספורט, טיולים, מסיבות וליהנות מנוף יפה ואווירה נוחה.
- ז. כדי לשמור על איכות חיים טובה על המדינה להקצות יותר שטחים ירוקים בקרבת השטחים העירוניים, להעלות את המודעות לשמירה על איכות הסביבה ולעודד פעילויות קרבה לטבע ולסביבה.

שאלה 2

- א. העצים בשטחים הפתוחים שבקרבת השטחים הבנויים מטהרים את האוויר.
- ב. השטחים הירוקים מטהרים את האוויר המזוהם ומסייעים לאיכות חיים טובה.
- ג. בימינו מתגוררים אנשים רבים בערים גדולות שבהן שטחים עירוניים צפופים.
- ד. השטחים הירוקים הפתוחים שבקרבת השטחים הבנויים מטהרים את האוויר.
- ה. המדינה צריכה לעודד פעילויות קרבה לטבע ולסביבה.

שאלה 3

- א. נכון ב. לא נכון ג. נכון ד. נכון ה. לא נכון

שאלה 4

- א. העצים וריאות האדם.
- ב. מילת הדימוי : כמו
- ג. התכונה המשותפת : שניהם מסננים את האוויר ומיצרים את החמצן.

שאלה 5

א. מסננים ב. נפלט ג. האוויר ד. הפנאי

שאלה 6

א. לריאות הירקות ב. לערים ג. הרבה ד. מטרה

ידע לשוני

שאלה 1

- א. איש מתגורר בעיר גדולה שבה שטח עירוני.
ב. השטח הירוק שבקרבת השטח הבנוי מטהר את האוויר.
ג. התושב יכול לבלות את שעת הפנאי שלו קרוב לבית.
ד. כביש, ככר, מרכז קניות ועוד.

שאלה 2

א. מסננים ב. מתגוררים ג. מוקפים ד. מטהרים ה. נפלט

שאלה 3

יחיד	רבים
שעת הפנאי	שעות פנאי
מרכז קניות	מרכזי קניות
בן אדם	בני אדם
פעילות ספורט	פעילויות ספורט
מסיבת סיום	מסיבות סיום

התייחסות לטקסט: טיול בשמורת טבע (עמ' 77)

פתיח השיעור

צפייה בסרטון

מומלץ לפתוח את השיעור בצפייה בסרטון על שמורת טבע "עין אפק" בקישור הבא.:

<https://www.youtube.com/watch?v=k45PnrySN4E>

לאחר הצפייה בסרטון לשאול את התלמידים על הדברים שראו בסרטון: טחנת הקמח, ביצות המים, הגשרים מעל לברכות, ברכות המים, העופות הדגים וכו'.

שיחת הכנה

לנהל שיחה עם התלמידים על הדברים המיוחדים את שמורת טבע.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מומלץ להביא לכיתה את מפת ארץ ישראל, התלמידים יסמנו במפה את קיבוץ "עין אפק" ואת שמורת טבע "עין אפק". התלמידים יצינו את שמות הערים הקרובות לעין אפק.

2. לבקש מהתלמידים לחפש באינטרנט שמות שמורות טבע בישראל, ולציין את שמורת הטבע הקרובה ביותר למקום מגוריהם.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. שריף ספר להוריו שהיום למדו על שמורת טבע "עין אפק".
ב. שמורת טבע היא מקום שיש בו צמחים ובעלי חיים מיוחדים.
ג. שריף והוריו טילו בשמורת טבע "עין אפק".
ד. כל בני המשפחה השתתפו בהכנות: שריף הביא צידנית ועזר לאימא להכין כריכים ופירות, אמיר עזר לאבא למלא מים במימיות, עפאף הביאה למכונית שקית מלאה בצעצועים.
ה. הם ראו הרבה פרחים יפים: כלניות אדומות, לבנות וסגולות, רקפות ורודות וסביונים צהובים. הם ראו גם עופות ודגים למיניהם.
ו. שריף מנע מעפאף לקטוף רקפת, כי רקפת היא פרח מוגן ואסור לקטוף אותו.
ז. שמורת טבע החולה. שמורת טבע ארבל, שמורת טבע הגלבוה.

שאלה 2

- א. מקום
ב. פרחים, לצוד.
ג. מסומנים
ד. בשמורת
ה. בהכנות
ו. צידנית

שאלה 3

שפרעם, קריית ביאליק, עכו.

שאלה 4

- א. עופות ב. גמל ג. אגס ד. צפת

שאלה 5

מותר לעשות בשמורת טבע	אסור לעשות בשמורת טבע
מותר לטייל בשמורת טבע.	אסור לקטוף פרחים
מותר ללכת רק בשבילים מסומנים.	אסור לצוד עופות ובעלי חיים.

שאלה 7

- א. נכנסו, יצאו
- ב. נכנסו
- ג. נכנסו, בכניסה

שאלה 8

- א. לצמחים ולבעלי חיים.
- ב. יפה מאוד
- ג. מותר
- ד. אחרי
- ה. שמלה

ידע לשוני

שאלה 1

- א. נכנסו ב. עזר ג. רצתה ד. נפגשו ה. אמרו

שאלה 2

- א. שמורת טבע, בעלי חיים.
- ב. נשמור, ייעלמו.
- ג. לצמחים ובעלי חיים מיוחדים.
- ד. שמורה.

שאלה 3

יחיד	רבים
שמורת טבע יפה	שמורות טבע יפות
בעל חיים מוגן	בעלי חיים מוגנים
בית ספר רחוק	בתי ספר רחוקים
צמח בר	צמחי בר

התייחסות לטקסט: המרווה (الميروية) (עמ' 82)

פתיח השיעור

מומלץ להביא לכיתה מגדירי צמחי בר, לחפש במגדירים ולקרוא על צמח המרווה.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. לבקש מהתלמידים להביא לכיתה עלי מרווה, להכין בכיתה חליטת תה עם עלי מרווה ולתת לתלמידים לטעום את החליטה.

הערה:

המורה הוא שמכין חליטת תה עם עלי מרווה, אין לאפשר לתלמידים להתקרב לאש או למים הרותחים.

2. לבקש מהתלמידים לחפש באינטרנט חומר על התכונות המרפאות של עלי המרווה, להעתיק את החומר למחברת בין 3-4 שורות, ולקרוא את החומר שכתבו בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. העלים של צמח המרווה ארוכים וצבעם אפור ירוק, הפרחים בצבע ורוד וסגול.
ב. לצבע המרווה הרבה תכונות של ריפוי וחיטוי.
ג. דלקת גרון, שפעת, צרבת ועצירות.
ד. חליטת תה עם עלי מרווה מפחיתה את רמת הסוכר בדם, יעילה גם לטיפול במצבים של דלקת גרון והורדת חום.
ה. מריחת תמצית של עלי מרווה על פצעים פתוחים מחטאת את הפצעים ומרפאת אותם.
ו. משתמשים בעלי מרווה במטבח כצמח לתיבול, עלי המרווה מוסיפים טעם תזונתי מיוחד למאכלים.
ז. צמח המרווה שיידך למשפחת השפתניים, זהו צמח רב שנתי.

שאלה 2

- א. לא נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. נכון ה. לא נכון

שאלה 3

- א. המרווה הוא צמח מרפא רב שנתי.
ב. ענפי הצמח מכוסים בשערות צמחיות דחוסות.
ג. חליטת תה עם עלי מרווה יעילה מאוד לבריאות.
ד. הריח הנעים המתנדף מן הנר מטהר את חדרי הבית.
ה. מריחת תמצית עלי מרווה על פצעים פתוחים מחטאת את הפצעים.

שאלה 4

דלקת	التهاب
שעלת	سعال
צרבת	حرقة
סכרת	سكري
צהבת	صفري
נזלת	زكام

שאלה 6

דקלים

שאלה 7

א. צפופות

ב. الماكثون

ג. הוספה

ד. מגדילה

ה. פ.ח.ת

ידע לשוני

שאלה 1

א. תפקיד של הוספה.

ב. תפקיד של פירוט.

ג. בעיות עיקול – בעיית עיקול

ד. לחליטת תה עם עלי מרווה.

עלי המרווה- עלה המרווה.

שאלה 2

צ.ר.ב	צָרְבַת
ד.ל.ק	דִּלְקַת
צ.ה.ב	צִהְבַת
ע.ק.מ	עִקְמַת
נ.ז.ל	נִזְלַת
ח.צ.ב	חִצְבַת

התייחסות לטקסט: דלי המים הסדוק (עמ' 89)

פתיח הטקסט

ניבוי הטקסט

מומלץ לפתוח את השיעור באסטרטגית הניבוי, לנבא את תוכן הטקסט על-פי רמזי תוכן: הכותרת, הציור המצורף, פתיח הטקסט.

שאלות:

על-פי האיור המצורף לסיפור, מיהו הדלי הסדוק?

איך ידעתם?

מי יותר כבד הדלי הסדוק או הדלי השלם?

מה עושה האדם שמופיע באיור?

על-פי פתיח הסיפור, ממה התפרנס הזקן הסיני?

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. פעילות לפי שיטת S.T.A.R.
(Story reading and retelling)

התלמידים ישבו בצורת מעגל, יקראו את הסיפור ואחר כך יספרו אותו בעל-פה ברצף. תלמיד אחד אומר משפט, תלמיד אחר ממשיך במשפט נוסף מהסיפור על-פי רצף האירועים.

2. לבקש מהתלמידים לחבר מלים מאותיות מלות הכותרת:

"דלי המים הסדוק"

דוגמאות: מילים קסדה ליד קל ימים דיסק יד וכו'.

פתרון שאלות

שאלה 1

א. האיש הזקן חי בסין.

ב. האיש הזקן התפרנס משאיבת מים מן המעיין ומכירתם לאנשים שבכפר.

ג. דלי אחד היה חדש ומושלם ושמר את כל כמות המים שבתוכו ואילו הדלי השני היה ישן, יש בו סדק והמים נזלו ממנו לאורך כל הדרך.

ד. הדלי הסדוק הרגיש מבוש ואומלל בשל חוסר יכולתו לשמור את כל כמות המים שבתוכו.

ה. הדלי הסדוק אמר לזקן שהוא מתבייש בעצמו, כי הוא מספק רק חצי מכמות המים והחצי השני נוזל סתם לצדי הדרך.

ו. הסיני הזקן הסביר לדלי הסדוק, כי רק בצד שלו השביל מלא פרחים ולא בצד של הדלי השני. הוא השקה יום יום בדרך הביתה את הפרחים שבצד לו.

ז. הדלי הסדוק מיצג בחברה האנושית את האדם שמנצל את החיסרון שבו והופך אותו ליתרון.

דגמה:

שאלה 2

ב ה א ד ג

שאלה 3

אומלל מבוש מרירות הצטער

שאלה 4

א. הדלי הסדוק הרגיש מבוש ואמלל.

ב. מחר אראה לך את הפרחים היפים הפורחים בצד השביל.

ג. הדלי השני היה ישן והיה בו סדק.

ד. הצטער האיש הזקן לשמע את דברי הדלי האומלל.

ה. הוא הניח על כתפיו מוט ארוך ובשני קצותיו תלויים שני דליים.

שאלה 5

א. צריך לנצל את החיסרון שבנו ולהפוך אותו ליתרון.

ב. לא יכול לשמור את כל כמות המים שבו.

ג. עצוב

ד. שם

ה. סיפור משל

שאלה 6

א. התפרנס ב. כתפיו ג. הרגיש ד. פנה ה. לקשט

שאלה 7

א. פנה אמר
ב. אני
ג. נוזל
ד. כי

שאלה 8

ההפך	המלה
חסר	מושלם
קנה	מכר
חדש	ישן
שמח	אומלל
ריק	מלא
לקח	הניח

שאלה 9

הרגשה מרגיש רגש מרגש

ידע לשוני

שאלה 1

דבור עקיף	דבור ישיר
הזקן אמר לדלי, שהוא השקה את הפרחים שבצדי הדרך.	הזקן אמר לדלי: "אתה השקית את הפרחים שבצדי הדרך."
הדלי הסדוק אמר לזקן, שהוא מרגיש עצוב ואיננו שמח בעבודתו.	הדלי הסדוק אמר לזקן: "אני מרגיש עצוב ואינני שמח בעבודתי."

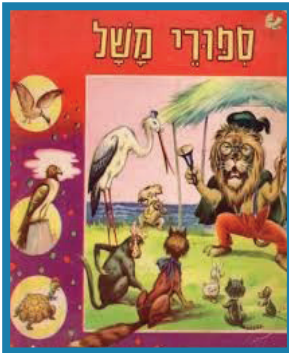
שאלה 3

פְּרָחִים שֶׁאֵת הַשְּׁקִיתָ יוֹם-יוֹם בְּדֶרֶךְ הַבֵּיתָה.
פְּרָחִים שֶׁאֵתָם הַשְּׁקִיתָם יוֹם-יוֹם בְּדֶרֶךְ הַבֵּיתָה.
פְּרָחִים שֶׁאֵתָן הַשְּׁקִיתָן יוֹם-יוֹם בְּדֶרֶךְ הַבֵּיתָה.

התייחסות לטקסט: כוחן של מילים (עמ' 94)

פתיח השיעור

מומלץ לפתוח את השיעור בהצגת ספרי משל בפני התלמידים בכיתה.
דוגמאות:

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. פעילות לפי שיטת S.T.A.R.
(Story reading and retelling)
התלמידים יישבו בצורת מעגל, יקראו את הסיפור ואחר כך יספרו אותו בעל-פה ברצף. תלמיד אחד אומר משפט, תלמיד אחר ממשיך במשפט נוסף מהסיפור על-פי רצף האירועים.
2. לבקש מהתלמידים לחבר מילים מעודדות ולכתוב אותן בטושים על שמיניות בריסטולים:
דוגמאות: כל הכבוד - יישר כוח - אתם גיבורים - קדימה - אתם תצליחו בסוף – עבודה מצוינת וכו'.
לבקש מהתלמידים להדביק את הבריסטולים על הלוח ולקרוא אותן בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. להקת הצפרדעים יצאה לטייל ביער.
ב. שתי הצפרדעים נפלו לתוך בור עמוק מאוד.
ג. הצפרדעים שהתאספו סביב הבאר יעצו לשתי הצפרדעים שנפלו שחבל להן להתאמץ, כי אין להן שום סיכוי לצאת מהבור בחיים.
ד. אחת הצפרדעים שהייתה בתחתית הבור שמעה בעצתן של הצפרדעים, אפסו כוחותיה והיא נכנעה ומתה בקרקעית הבור.
ה. הצפרדע השנייה לא שמעה בעצתן של הצפרדעים, היא המשיכה לנסות כדי לצאת מהבור.
ו. הצפרדע השנייה המשיכה לנסות לצאת מהבור, היא קפצה חזק ובסופו של דבר היא נתרה ניתור חזק והצליחה לצאת החוצה מהבור.
ז. הצפרדע השנייה הייתה חרשת והיא פירשה את קריאותיהן של הצפרדעים שמחוץ לבור כקריאות עידוד.

שאלה 2

קדימה, אתן חזקות, תקפצו חזק.

שאלה 3

ב ה ו א ד ג

שאלה 4

- א. יצאה
ב. בור
ג. סיכוי
ד. הסכימו
ה. השנייה

שאלה 5

ההפך	המלה
התחלה	סוף
חלש	חזק
מוות	חיים
להיכנס	לצאת
הפסיקה	המשיכה
נכשלה	הצליחה
יש	אין

שאלה 6

התוצאה	הסבה
אחת הצפרדעים שמעה בעצתן, אפסו כוחותיה והיא נכנעה ומתה בקרקעית הבור.	הצפרדעים שמחוץ לבור המשיכו לצעק ולסמן בידיים לצפרדעים שנפלו, שאין להן סיכוי לצאת מהבור בחיים.
בסופו של דבר, היא נתרה נתור חזק והצליחה לצאת החוצה מהבור.	הצפרדע השנייה המשיכה לנסות לצאת מן הבור.

שאלה 7

- א. מילים טובות מעודדות, מילים רעות הורסות.
- ב. קפצה
- ג. לצפרדעים שנפלו לבור.
- ד. לצפרדע
- ה. נגוד
- ו. א.ס.פ

ידע לשוני

שאלה 1

- א. נחשבות- הווה
- ב. נרגשות- הווה
- ג. נכנעה – עבר
- ד. (אין)
- ה. (אין)

שאלה 2

- א. (נ.ת.ר) ב. (כ.נ.ע) ג. (נ.פ.ל) ד. (ר.ג.ש) ה. (ח.ש.ב)

התייחסות לטקסט: ראש הכפר והאישה החכמה (עמ' 100)

פתיח השיעור

טרום קריאה

מומלץ לפתוח את השיעור בשאלות טרום קריאה:
על-פי הכותרת, מי הן הדמויות המרכזיות בטקסט?
מה מייחד את הדמויות האלה?
בסוף הטקסט כתוב, שראש הכפר שלח לאישה החכמה מאה דינרים ושק מלא שיעורה.
לדעתכם, מדוע שלח ראש הכפר לאישה החכמה את המתנות האלה?

הצעות לפעילויות בשיעור:

קריאה בתחנות:

1. המורה קורא את הטקסט ועוצר בתחנה אחת שמעוררת סקרנות כדי לדעת את ההמשך.
המורה מבקש מהתלמידים לדמיין ולספר: מה קורה אחר כך?
המורה ממשיך אחר כך בקריאה ועוצר בעוד תחנה שמעוררת סקרנות ומבקש מהתלמידים לספר: מה קורה אחר כך?
המורה ממשיך בקריאה ועוצר בתחנות עד סוף הטקסט.

כתיבת פיסקה

2. המורה יבקש מהתלמידים לכתוב פיסקה-סוף אחר לסיפור.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. בסיפור שלוש דמויות: ראש הכפר, האישה החכמה, העוזרים של ראש הכפר.
ב. ראש הכפר רצה לבדוק את חוכמת האישה הענייה.
ג. האישה החכמה צריכה לדעת כמה גרגרי חיטה יש בתוך השק.
ד. האישה החכמה הכניסה את השק עם הסוס לביתה, לאחר כמה דקות מסרה לעוזרים את הסוס בלי השק ובקשה מהם שיגידו למלך, מספר גרגרי החיטה שבתוך השק. זהה למספר השערות שיש בזנב של הסוס שלו.
ו. התשובה של האישה לראש הכפר מוכיחה את החוכמה שלה: "מספר גרגרי החיטה שבשק זהה למספר השערות בזנב של הסוס שלך."

שאלה 2

- א. ראש הכפר
ב. האישה החכמה
ג. לעוזרים של ראש הכפר
ד. לאישה הענייה
ה. ראש הכפר

שאלה 3

- א. חכמה
ב. היא ענתה תשובה מתוחכמת לראש הכפר.
ג. התרגש מאוד
ד. בפנים
ה. קבלה
ו. טיפשה

שאלה 4

ב ג ה ו א ד

שאלה 5

- א. לא נכון
ב. נכון
ג. נכון
ד. לא נכון
ה. לא נכון

שאלה 6

- א. זאת אישה
ב. זה סוס
ג. זה שק
ד. זאת מתנה
ה. זה כפר

ידע לשוני

שאלה 1

- א. האישה אמרה לעוזרים, שיכניסו את השק עם הסוס לביתה ויחכו לה בחוץ.

שאלה 2

- א. אנחנו רוצים לבדוק את החכמה של הנשים האלה.
ב. הם העמיסו על הסוסים שלהם שקים מלאים גרגרי שעורה.
ג. בערים השכנות גרות נשים עניות וחכמות מאוד.
ד. שמעו ראשי הכפר את התשובות של הנשים.

שאלה 3

- א. רוצה
ב. ספור
ג. תאמר
ד. יצאה
ה. אמרו

התייחסות לטקסט: המסננות של סוקרטס (עמ' 105)

פתיח השיעור

מצגת

מומלץ שהמורה יכין מצגת על תמונות של מסננות.

דוגמאות:

מסנן מים

מסנן אוויר

לבקש מהתלמידים לקרוא את שמות המסננות שבמצגת.
לשאול את התלמידים על השימוש של המסננות שבמצגת.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. פעילות לפי שיטת S.T.A.R

(Story reading and retailing)

התלמידים יישבו בצורת מעגל, יקראו את הסיפור ואחר כך יספרו אותו בעל-פה ברצף. תלמיד אחד אומר משפט, תלמיד אחר ממשיך במשפט נוסף מהסיפור על - פי רצף האירועים.

2. משחק הטלפון השבור :

המורה אומר הודעה מסוימת לאחד התלמידים, ומבקש ממנו שיעביר את ההודעה לאחד החברים בכיתה. כל תלמיד שמקבל את ההודעה מעביר אותה לתלמיד האחר. אחרון התלמידים יספר בפני התלמידים את ההודעה שקבל. עושים השוואה בין ההודעה הראשונה של המורה לבין ההודעה שקבל התלמיד האחרון.

מטרת משחק זה, כדי להסביר לתלמידים שלא להאמין לכל שמועה.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. אדם אחד רצה לספר לסוקרטס, איך החבר שלו מתנהג.
ב. תשובת סוקרטס לאדם הייתה: "האם העברת את הדברים שאתה רוצה לספר לי דרך שלוש המסננות?"
ג. המסננת הראשונה היא מסננת האמת, בודקים בה הדבר שרוצים לספר הוא אמת.
ד. המסננת השנייה היא מסננת המידה הטובה, בודקים בה אם הדבר שרוצים לספר הוא דבר טוב.
ה. המסננת השלישית היא מסננת התועלת, בודקים בה אם הדבר שרוצים לספר יש בו תועלת.
ו. לפי דעת סוקרטס, לפני שמעבירים מידע מסוים צריכים לבדוק אם המידע הזה הוא אמת, טוב ומועיל.
ז. בסוף הסיפור הציע סוקרטס לאדם, שאם הדבר שאתה רוצה לספר הוא לא אמת, לא טוב ולא מועיל אז עדיף לשכוח את הדבר ולא לספר אותו.

שאלה 2

- התשובה: "לא" השיב האיש, "לרע המזל הדברים אינם טובים כלל וכלל."
השאלה: האם מה שאתה רוצה לספר לי הוא דבר טוב?
התשובה: "תועלת לא ממש" השיב האיש.
השאלה: האם יש תועלת בדברים שאתה רוצה כל כך לספר לי?

שאלה 3

ב ד ה ג ו א

שאלה 4

סוקרטס

- א. האם העברת את הדברים שאתה רוצה לספר לי דרך שלש המסננות?
ב. האם בדקת אם מה שאתה רוצה לספר לי הוא אמת?
ג. האם מה שאתה רוצה לספר לי הוא דבר טוב?
ד. האם יש תועלת בדברים שאתה רוצה לספר לי?
ה. בוא נבדוק בכל זאת את המסננת השלישית.
ו. אני מציע לך לשכוח את הספור כלו.

האדם

- א. שמע, סוקרטס, אני חייב לספר לך איך חברך מתנהג.
ב. "לא", השיב האיש, "רק שמעתי שמספרים את זה."
ג. לרע המזל, הדברים, הדברים אינם טובים כלל וכלל.
ד. "תועלת? לא ממש השיב האיש."

התייחסות לטקסט: מעשים טובים (עמ' 109)

פתיח השיעור

ניבוי הטקסט

מומלץ לפתוח את השיעור בניבוי הטקסט על - פי רמזי תוכן: כותרת, איור ופתיח הטקסט.

שאלות ניבוי:

על- פי הכותרת, מהו נושא הטקסט?

על- פי האיור המצורף לכותרת, מהו המעשה הטוב שמסופר עליו בטקסט?

על- פי פתיח הטקסט, מי הן הדמויות שעושות מעשים טובים?

אילו מעשים טובים אחרים אתם מצפים לקרוא עליהם בטקסט?

הצעות לפעילויות בשיעור:

התלמידים יישבו בצורת מעגל, וכל אחד יספר על מעשה טוב שעשה.

התלמידים יספרו גם, איך הרגישו לאחר המעשה הטוב שעשו?

2. צפייה בסרטון

התלמידים יצפו בסרטון על מעשים טובים בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=bmAW5IXWLUk>

לאחר הצפייה בסרטון, לשאול את התלמידים על המעשים הטובים שהופיעו בסרטון.

פתרון שאלות

שאלה 1

א. יש בסיפור חמש דמויות.

ב. סבתא בקשה מנכדיה שיספר כל אחד מהם על מעשה טוב שעשה.

ג. המעשה הטוב שעשה רמי, כשהלך ברחוב, ראה קליפת בננה על המדרכה, הרים את הקליפה ושם אותה בפח האשפה.

ד. המעשה הטוב שעשה סמיר, כשהלך לבית הספר ראה בדרכו עוור מגשש במקלו בקצה המדרכה, הוא ניגש אליו ועזר לו לחצות את הכביש.

ה. המעשה הטוב שעשתה מנאל, היא ראתה בגן צב מוטל על גבו, ניגשה והרימה אותו.

ו. סבתא בקשה מסבא שיהיה השופט ויבחר את המעשה הטוב ביותר שעשו הנכדים.

ז. המעשה הטוב בעיני סבא, הוא המעשה שיש בו כוונה טובה.

שאלה 2

א. ניגשתי והרמתי אותו.

ב. הרמתי את הקליפה ושמתי אותה בפח האשפה.

ג. ועזרתי לו לחצות את הכביש.

שאלה 3

המילה הנרדפת	המילה
שבחה	הללה
לעבור	לחצות
תפסתי	אחזתי
נשאתי	הרמתי
זבל	אשפה

שאלה 4

א. סמיר ב. סבתא ג. מנאל ד. סבא ה. רמי

שאלה 5

א. איזה

ב. אתה

ג. פנתה, שאלה, עשית, חשב, ספר, הלכתי, ראיתי, מגשש, איחזתי, עזרתי.

ג. פנתה

שאלה 6

התעצלו התבטל	ישב באפס מעשה
יזם פעל	עשה מעשה
התעשר	עשה הון
נהנה	עשה חיים
התפרסם	עשה היסטוריה

ידע לשוני

שאלה 1

א. יספר, יקבל.

ב. רמי

ג. איזה

ד. אִמְרָה סְבִיבָה לְנִכְדֶּיהָ: "יִסְפֹּר נָא כָּל אֶחָד מֵכֶּם אֵיזָה מַעֲשֵׂה טוֹב עָשָׂה, וּבַעַל הַמַּעֲשֵׂה הַטּוֹב בְּיוֹתֵר יִקְבֹּל מִתְּנָה. כְּמִי, אֵיזָה מַעֲשֵׂה טוֹב עָשִׂיתָ?"

שאלה 2

א. כְּמִי אָמַר, כִּשְׁהַלֵּךְ בְּרִחוּב, רֹאה קִלְפֹת בְּנָנָה עַל הַמְדָּרְכָה.

ב. מִנְאֵל אִמְרָה, שְׂרֵאתָה בְּגֵן צָב קָטָן מְטֵל עַל גִּבּוֹ, נִגְשָׁה וְהִרִימָה אוֹתוֹ.

שאלה 3

א. יאמר ב. לומד ג. פנתה ד. נתנה ה. אשמח

שאלה 4

היא ראתה בגן צב קטן מוטל על גבו.

התייחסות לטקסט: הפסקת חשמל (עמ' 114)

פתיח השיעור

טרום קריאה

מומלץ לפתוח את השיעור בשאלות טרום קריאה:
מה קורה למכשירי החשמל בבית כאשר יש הפסקת חשמל?
מהם מכשירי החשמל שבבית שלכם?
איזה מכשיר חשמל הכי נחוץ לכם? הסבירו.
מה אתם עושים כאשר יש הפסקת חשמל.
לדעתכם, האם זה טוב או רע כאשר יש הפסקת חשמל? הסבירו.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מומלץ שהמורה יכין מצגת: תמונות של מכשירי החשמל בבית, התלמידים יציינו את שם המכשיר החשמל ויציינו גם את השימוש בו.
דוגמאות:

2. התלמידים ישבו בצורת מעגל וכל אחד יספר איך הוא מעביר את הזמן בשעות הלילה או כאשר יש הפסקת חשמל.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. המנורות, המחשב, הטלויזיה.
ב. בזמן הפסקת החשמל כולם התיישבו במיטה של ההורים, ספרו סיפורים מפחידים בחושך ושרו שירים מצחיקים והתחממו מתחת לשמיכה.
ג. הדוברת בשיר הייתה שמחה בזמן הפסקת החשמל, כי היא אמרה בסוף השיר: "הלוואי שגם מחר תהיה הפסקת חשמל."
ד. לפני הפסקת החשמל, הדוברת בשיר הכינה שיעורים, אימא שלה כתבה במחשב, אבא שלה קרא בעיתון ואחותה צפתה בטלויזיה.
ה. הדוברת בשיר אמרה, הלוואי שגם מחר תהייה הפסקת חשמל כי היה שמח לשבת יחד עם בני המשפחה בחושך בלי חשמל.

שאלה 2

ג, ב, ה, א, ד

שאלה 3

א. עיתון ב. חשמל ג. מחשב ד. הורים ה. רחוב

שאלה 4

א. לא נכון ב. לא נכון ג. נכון ד. נכון ה. לא נכון

שאלה 5

א. נדלקו ב. חושך ג. שום דבר ד. נגוד ה. פעם אחרת ו. פ.ס.ק

ידע לשוני

שאלה 1

א. הוא ב. הן ג. היא ד. אני ה. אנחנו

שאלה 2

א. נדלק ב. תהיה ג. מחשב

שאלה 3

יחיד	רבים
היא לא כתבה במחשב	הן לא כתבו במחשב
אני לא הכנתי שיעורים	אנחנו לא הכנו שיעורים
ספרתי סיפור מפחיד	ספרנו סיפורים מפחידים
שרתי שיר מצחיק	שרנו שירים מצחיקים

התייחסות לטקסט: כובע הקסמים (עמ' 118)

פתיח השיעור

האזנה לשיר

מומלץ שהתלמידים יאזינו לשיר, קיים ביצוע לשיר בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=LGHdW7FVZeA>

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מומלץ שהתלמידים יביאו לכיתה כובעים, נוצות צבעוניות, סרטים צבעוניים, נייר קרפ, מספריים, נייר דבק וכו'.
התלמידים יקשטו את הכובעים שלהם בצורה אסתטית.
2. התלמידים יכתבו על פתקים משאלות וידביקו את המשאלות לכובעים שלהם.
התלמידים יקראו את המשאלות בכיתה.
3. לבקש מהתלמידים לחבר מילים מהאותיות: **כ ו ב ע ק ס מ י ס**.
דוגמאות: מים קוסם כיס בקע סמים וכו'.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. המשאלה הראשונה של הילדה, שכובע הקסמים יהפוך אותה לילדה גדולה.
- ב. הילדה רוצה להיות גדולה כדי שכולם יסתכלו עליה ביראה וכבוד ואימא לא תגיד לה בערב לכי לישון, ואבא לא יגער בה שלא תתערב בשיחת הגדולים.
- ג. המשאלה השנייה של הילדה שהכובע יהיה לאנייה והילדה תפליג בה לבד למדינות רחוקות ולאיים רחוקים.
- ד. הילדה רוצה להפליג לבד באנייה כדי להוכיח להורים ולחברים שהיא גדולה וחזקה.
- ה. הילדה רוצה להביא מתנות לחברים מהמדינות שבקרה בהן, כדי שיאמינו לה שהיא בקרה במדינות אלה ושלא יעזו להגיד שהיא בודה סיפורי כזב.
- ו. הילדה סבלה אצל הוריה מהתנהגות אימא ואבא שלה, אימא אומרת לה בערב לכי לישון ואבא צועק עליה שלא תתערב בשיחת הגדולים.
- ז. "אימא בערב כבר לא תאמר לכי לישון כבר מאוחר."
- ואבא לא עוד יגער במילים "אל תתערבי בשיחת הגדולים."
- וכשאדבר יקשיבו כולם, כי אני הגדולה בכל העולם.

שאלה 2

- א. נכון ב. לא נכון ג. נכון ד. לא נכון ה. נכון

שאלה 3

התנהגות ההורים	התנהגות החברים
אימא אומרת לה בערב לכי לישון כבר מאוחר ואבא צועק עליה שלא תתערב בשיחת הגדולים.	החברים לא מאמינים לדבריה שלה ואומרים לה שהיא בודה סיפורי כזב.

שאלה 4

- א. מפליגה ב. טס ג. נוסע ד. נוסעת

שאלה 7

- א. מציאות
- ב. דמיון
- ג. דמיון
- ד. מציאות
- ה. דמיון
- ו. דמיון
- ז. דמיון
- ח. מציאות

שאלה 8

המילה הנרדפת	המילה
תכף	מיד
פחד	יראה
יצעק	יגער
יאזינו	יקשיבו
שקר	כזב

שאלה 9

- א. ים
- ב. נוצה
- ג. ערב
- ד. עצב

ידע לשוני

שאלה 1

- א. הווה
- ב. הווה
- ג. עתיד
- ד. עתיד

שאלה 2

- א. כובע
- ב. יבין, ידע, יהיה.
- ג. אומר לו: "כובע, הפיתה שוב!"

שאלה 3

- א. לכי
- ב. יגער
- ג. יקשיבו
- ד. קופץ

התייחסות לטקסט: בואו נאמין (עמ' 123)

פתיח השיעור

האזנה לשיר

מומלץ שהתלמידים יאזינו לשיר, קיים ביצוע לשיר בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=CWirvP4CYl4>

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. התלמידים יכתבו מילים של ערכים על בריסטולים.
דוגמאות: סבלנות, סובלנות, כבוד הדדי, שיתוף פעולה, עזרה, אהבה, הקשבה, נאמנות, צדק, יושר וכו'.
התלמידים ידביקו את הבריסטולים על הלוח.
המורה יבקש מהתלמידים לחבר משפטים על הערכים שכתבו.
2. לבקש מהתלמידים לחבר משפטים שמתחילים בצירוף המילים: בואו נאמין.
דוגמה: בואו נאמין בעולם של שלום.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. בשיר ששה בתים ובכל בית ארבע שורות.
 ב. בואו נאמין בעולם טוב יותר.
 ג. בואו נאמין בעולם טוב יותר של כבוד הדדי ושל יחד, שנקום אל בוקר חדש ואחר ונחיה בשלום, לא עוד פחד.
 ד. (יותר- נתגבר) (ביחד – פחד) (פעולה – תפילה) (לבנו – שבינו) (יותר – ואחר) (יחד – פחד) (לביני – הפנימי) (השאר – ויקר) (לבבות- לקוות) (בידינו – ואצלנו) (יותר – ואחר) (יחד – פחד).
 ה. הדובר בשיר חולם על עולם טוב יותר שאפשר לחיות בו ביחד.
 ו. הערכים שנזכרו בבית השני: שיתוף פעולה, הבנת האחר, הקשבה לאחר התחשבות האחד בשני ותפילה למען השלום.
 ז. התקווה של המשורר שנחיה ביחד בכבוד הדדי ושנקום אל בוקר חדש ואחר ונחיה בשלום ולא בפחד.

שאלה 2

בית 1	בית 2	בית 3	בית 4	בית 5
קבלת האחר	הקשבה לאחר	כבוד הדדי	הקשבה לאחר	קרוב לבבות

שאלה 3

- המוען: הדובר בשיר
 הנמען: פנייה באופן כללי לאנשים שבעולם.
 הבקשה של המוען: שנאמין בעולם טוב יותר, עולם של שלום שאפשר לחיות בו ביחד.

שאלה 4

- א. לחיות ב. בשיתוף ג. פחד ד. להקשיב ה. הדדי

שאלה 6

ההפך	המילה
נפסיק	נמשיך
זול	יקר
ישן	חדש
נסגור	נפתח
לבד	ביחד
פחות	יותר
מלחמה	שלום

שאלה 7

התפלל	נשא תפלה
הסתכל	נשא עיניו
נאם	נשא דברים
התחתן	נשא אישה
הצליחו השיג את המטרה	נשא פרי
השתתף עזר	נשא בנטל

ידע לשוני

שאלה 1

א. נמצא ב. בואו ג. נאמין ד. הוא

שאלה 2

הפעל	נקבל	נתגבר	נקשיב	נאמין	נפתח	נמשיך
השרש	ק.ב.ל	ג.ב.ר	ק.ש.ב	א.מ.ג	פ.ת.ח	מ.ש.כ

שאלה 3

א. כל הפעלים בזמן עתיד
ב. כל הפעלים שייכים לשם הגוף אנחנו.

שאלה 4

אני	אנחנו
אפתח	נפתח
אקשיב	נקשיב
אבין	נבין
אמשיך	נמשיך
אקבל	נקבל
אתגבר	נתגבר

התייחסות לטקסט: ריצה על הליכון או בחוץ? (עמ' 129)

פתיח השיעור

טרום קריאה

שאלות טרום קריאה:

מי מכם עושה ספורט?

איזה סוג ספורט אתם עושים?

למי יש הליכון בבית?

מי מכם חושב שהריצה על הליכון יותר טובה מהליכה בחוץ? הסבירו.

מי מכם חושב שהריצה בחוץ יותר טובה מהריצה על הליכון? הסבירו.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מומלץ שהתלמידים יצפו בסרטון "טכניקות לשיפור הריצה" בקישור:

<https://www.youtube.com/watch?v=wmQR4LYSTzw>

לאחר הצפייה בסרטון לשאול את התלמידים על הטכניקות שלמדו מהסרטון לשיפור איכות הריצה.

2. מומלץ שהמורה יכין מצגת: תמונות של משחקי ספורט וישאל את התלמידים על שמות המשחקים שמופעים במצגת.

דוגמאות:

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. לפי הפסקה הראשונה, אנשים רבים מעדיפים לרוץ על הליכון.
- ב. האנשים שמעדיפים לרוץ על הליכון טוענים שהריצה על הליכון עדיפה על פני ריצה בחוץ כי היא טובה ונוחה יותר.
- ג. שני יתרונות לריצה על הליכון: 1. ריצה על הליכון מתבצעת בסביבה קבועה. 2. מזג האוויר אינו גורם מפריע לריצה.
- ד. ריצה על הליכון נחשבת לבטוחה יותר כי יש אפשרות להאט או להגביר את מהירות הריצה בלחיצה על כפתור והיא קלה יותר עבור מפרקי הגוף, כי היא מפחיתה את העומס על המפרקים ואת הסיכון לפציעות.
- ו. שני יתרונות לריצה בחוץ:
1. ריצה בחוץ מאתגרת ומהנה יותר מריצה על הליכון משום שיש אפשרות לגוון במקומות הריצה.
2. ריצה בחוץ דורשת יותר חמצן ושורפת יותר קלוריות, מה שהופך אותה לטובה ויעילה יותר לגוף.
- ז. המחבר ממליץ לקוראים, שכל אחד יבחר את הריצה המועדפת עליו העיקר שנמשיך לעסוק בספורט.

שאלה 2

- א. לא נכון ב. נכון ג. נכון ד. לא נכון ה. נכון

שאלה 3

- א. ונוחה יותר.
- ב. את מהירות הריצה בלחיצה על כפתור.
- ג. את העומס על המפרקים ואת הסיכון לפציעות.
- ד. מאתגרת ומהנה יותר מהריצה על הליכון.
- ה. שנמשיך לרוץ ולעסוק בספורט.

שאלה 4

הטענה של המחבר	הטענה של האנשים המעדיפים ריצה בחוץ	הטענה של האנשים המעדיפים ריצה על הליכון
כל אחד יבחר את הריצה המועדפת עליו, אך העיקר שנמשיך לרוץ ולעסוק בספורט.	הריצה בחוץ מאתגרת ומהנה יותר מהריצה על הליכון.	הריצה על הליכון טובה ונוחה יותר מהריצה בחוץ.

שאלה 5

- א. ריצה בחוץ ב. ריצה על הליכון ג. ריצה על הליכון
- ד. ריצה בחוץ ה. ריצה על הליכון

שאלה 6

- א. משום ש, כי, כמו כן
- ב. הוספה
- ג. להאט להגביר
- ד. ה.ל.כ
- ה. בחוץ

שאלה 7

ההפך	המלה
להאט	להגביר
מזיקה	יעילה
נפסיק	נמשיך
בפנים	בחוץ
מסוכנת	בטוחה
משעממת	מאתגרת

שאלה 8

- א. טקסט טיעון

ידע לשוני

שאלה 1

- א. מעדיפים
- ב. מפחיתה
- ג. מתבצעת
- ד. דורשת
- ה. יבחר

שאלה 2

- א. לריצה על הליכון.
- ב. לאנשים שמעדיפים ריצה על הליכון.
- ג. מעדיפים, מתבצעת, קבועה, גורם.

שאלה 3

- א. (על) ב. (ב) ג. (את) ד. (עם)

התייחסות לטקסט: כן לארוחת בוקר (עמ' 135)

פתיח השיעור

מצגת

מומלץ שהמורה יכין מצגת תמונות של מאכלים לארוחת בוקר בריאה.

המורה ישאל את התלמידים על שמות המאכלים המופיעים במצגת, על הרכיבים של מאכלים אלה, ועל חשיבותם התזונתית שלהם.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מומלץ שהמורה יארגן עם התלמידים ארוחת בוקר משותפת בכיתה. התלמידים יביאו מהבית מצרכים של ארוחת בוקר בריאה, כמו: ירקות, שמן זית, אבו קדו, גבינות וכו'. התלמידים יכינו ארוחת בוקר בריאה בכיתה ויאכלו יחד.
הערה: אין לתת לתלמידים להשתמש בסכינים כדי לחתוך ירקות. מומלץ שהתלמידים יביאו מהבית ירקות קצוצים.
2. התלמידים ישבו בצורת מעגל וכל אחד יספר על ארוחת הבוקר שלו. תלמידים שלא אוכלים ארוחת בוקר יסבירו אם הם השתכנעו וברצונם להתחיל לאכול ארוחת בוקר.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. הטענה של המחבר שמרבית האוכלוסייה אינה מקפידה לאכול ארוחת בוקר מדי יום.
- ב. מרבית האוכלוסייה אינה מקפידה לאכול ארוחת בוקר, כי חלק מהם בגלל חוסר זמן וחוסר תחושת רעב בבוקר ואחרים בגלל הטענה שארוחת בוקר פותחת את בתאבון לאכילת יתר במהלך היום.
- ג. ארוחת בוקר גורמת לעודף משקל לפי טענת האנשים המדלגים על ארוחת בוקר כי היא פותחת את התיאבון לאכילת יתר.
- ד. המחקרים שבדקו את השפעת ארוחת בוקר על הגוף גילו שארוחת בוקר אינה פותחת את התיאבון לאכילת יתר ואינה מעלה את המשקל, להפך היא מונעת רעב חזק ומקטינה את הסיכוי לאכילה רבה ובלתי נשלטת.
- ה. לארוחת הבוקר חשיבות גבוהה בתפקוד הפיזי של האדם, בזמן השינה רמת הסוכר והאנרגיה בגוף יורדת, וארוחת בוקר מחזירה את האנרגיה הדרושה לתפקוד בגוף והמוח.
- ו. ארוחת בוקר תורמת לשיפור התיפקוד המוחי של האדם. תלמידים שאוכלים ארוחת בוקר נראים מרוכזים יותר בלימודים והציונים שלהם גבוהים.
- ז. המסקנה של המחבר מהטקסט, שמומלץ להתרגל לאכול מדי יום ארוחת בוקר.

שאלה 2

- א. לא נכון
- ב. נכון
- ג. נכון
- ד. לא נכון
- ה. נכון

שאלה 3

הפרוש	המילה
حبوب	דגנים
كربوهيدرات	פחמימות
بروتينات	חלבונים
دهون صحية	שומנים בריאים

שאלה 4

- א. דגנים
- ב. פחמימות
- ג. חלבונים
- ד. שומנים בריאים

שאלה 5

- א. מקפידה
- ב. התיאבון
- ג. הפיזי
- ד. יורדת
- ה. ארוחת

שאלה 6

המסקנה של המחבר בסוף הטקסט	שני נימוקים בעד ונגד אכילת ארוחת בוקר	הטענה של המחבר
מומלץ להתרגל לאכול מדי יום ארוחת בוקר.	בעד : ארוחת בוקר מונעת רעב חזק ומקטינה את הסיכוי לאכילה רבה ובלתי נשלטת. ארוחת בוקר תורמת לשיפור התפקוד המוחי של האדם. נגד : ארוחת בוקר פותחת את התיאבון לאכילת יתר במהלך היום וגורמת לעודף משקל.	מרבית האוכלוסייה אינה מקפידה לאכול ארוחת בוקר מדי יום.

שאלה 7

- א. לאכול ארוחת בוקר עשירה ומזינה.
- ב. ניגוד
- ג. לארוחת בוקר
- ד. הרגשה
- ה. גופני
- ו. נמוכים

ידע לשוני

שאלה 1

- א. תורמת
- ב. צורכים
- ג. גורמת
- ד. יודעת

שאלה 2

- א. מקפידה
- ב. מקטינה
- ג. נראים

התייחסות לטקסט: מי הברז (עמ' 140)

פתיח השיעור

מדרש תמונה

המורה יציג בפני התלמידים שתי תמונות, אחת של מים מינרלים ואחת של מי ברז.

המורה ישאל את התלמידים, מה הם רואים בתמונה הראשונה ובתמונה השנייה. המורה יפתח שיחה מקדימה: מה אתם מעדיפים לשתות, מים מינרלים או מי ברז? הסבירו.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. התלמידים יצפו בסרטון על מפעל מים מינרלים בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=otfZyxByfRQ>

המורה ישאל את התלמידים על תהליך יצור המים המינרלים כפי שבא בסרטון.

2. התלמידים יתחלקו לקבוצות, וכל קבוצה תכתוב הצעות לחיסכון במים. כל קבוצה תבחר בנציג שיציג את העבודה שלה בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. אנו משתמשים במי הברז לצרכים שונים: לשתייה, לרחיצה, לשטיפת כלים, להשקיית גנות ולצרכים נוספים אחרים.
- ב. מקורות המים הלאומיים בישראל הם הכנרת ומי התהום.
- ג. לפני שמגיעים המים אל הצרכן הם עוברים תהליך של סינון והוספת מינרלים שונים.
- ד. השאלה שמעסיקה את הציבור בישראל: האם להשתמש במי הברז לשתייה או להוציא עשרות אלפי שקלים על מים מינרלים לשתייה?
- ה. משרד הבריאות מעודד שתיית מי ברז, כי מי הברז טובים לשתייה ואין כל יתרון בריאותי לשתיית מים מינרלים על פני מי הברז.
- ו. איכות מי הברז בישראל גבוהה באופן יחסי משאר המדינות בעולם.
- ז. כדי לשפר את איכות מי השתייה, הקימה לאחרונה חברת מקורות מפעל מהגדולים מסוגו בעולם לסינון ולטהור מי השתייה.

שאלה 3

- א. מי הברז עוברים מסלול ארוך עד הגעתם אלינו.
- ב. ישראל נמצאת בין המדינות הראשונות בעולם באיכות מי השתייה.
- ג. המים נשאבים ממקורות המים הלאומיים בישראל.
- ד. אין כל יתרון בריאותי לשתיית המים המינרלים על פני מי הברז.
- ה. המים עוברים תהליך של סנון והוספת מינרלים שונים.

שאלה 4

- א. נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. לא נכון ה. לא נכון

שאלה 5

- א. משרד הבריאות - מי השתייה.
- ב. יש יתרון בריאותי לשתיית מים מינרלים.
- ג. יתרון
- ד. מצאו - נמצאת

שאלה 7

המשמעות	הפתגם
שתק	מלא פיו מים
אי אפשר לסבול עוד	הגיעו מים עד נפש
ממש דומות	כשתי טיפות מים
מהומה גדולה על דבר קטן	סערה בכוס מים
דבר שעובר מהר ולא נשאר ממנו כלום	כקצף על פני מים
עשה טובות לבני אדם	שלח לחמך על פני מים

שאלה 8

המלה	ההפך
ארץ	קצר
הראשונות	האחרונות
הוציא	הכניס
חיוני	מיותר
יתרון	חסרון
תמיד	לפעמים

ידע לשוני

שאלה 1

א. נשאבים ב. נשאלת ג. נמצאת ד. נבדקים

שאלה 2

הפעל	נשאבים	נשאלת	נמצאת	נבדקים
השרש	ש.א.ב	ש.א.ל	מ.צ.א	ב.ד.ק

שאלה 3

נִשְׁאָב	נשאבת	נשאבים	נשאבות
נשאל	נִשְׁאָלָה	נשאלים	נשאלות
נמצא	נמצאת	נִמְצָאִים	נמצאות
נבדק	נבדקת	נבדקים	נבדקות

שאלה 4

א. סימן הפיסוק נקודתיים מציין פירוט.

ב. מדי יום.

ג. משתמשים.

התייחסות לטקסט: חג החנוכה (עמ' 146)

פתיח השיעור

מדרש תמונה

המורה יציג בפני התלמידים תמונה של חנוכייה וסופגניות וישאל את התלמידים על הדברים שמופיעים בתמונה.

דוגמה:

טרום קריאה

המורה ישאל את התלמידים שאלות הכנה לטקסט:

■ מה עושים היהודים בחג החנוכה?

■ מה שם העוגיות שמכינים בחג החנוכה?

■ כמה נרות יש בחנוכייה?

■ כמה נרות מדליקים בכל יום?

■ מדוע מדליקים נרות בחג החנוכה?

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. התלמידים יתחלקו לקבוצות ויחפשו מידע באינטרנט על בית המקדש:

■ מי בנה את בית המקדש בפעם הראשונה?

■ מי הרס אותו?

■ מי בנה את בית המקדש בפעם השנייה?

■ מי הרס אותו בפעם השנייה?

■ באיזו עיר הוקם בית המקדש?

■ האם בית המקדש קיים היום?

2. כל קבוצה תבחר בנציג שיציג את התוצר של קבוצתו בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. ארץ ישראל נכבשה בידי היוונים.
ב. היוונים האמינו בפסלים.
ג. כאשר כבשו היוונים את ארץ ישראל, הם הרסו את המזבח בבית המקדש והעמידו שם את פסליהם.
ד. מתתיהו הכוהן הוא שהנהיג את המרד נגד היוונים.
ה. כאשר נצחו היהודים את היוונים הם נכנסו אל בית המקדש, טהרו אותו ובנו את המזבח מחדש.
ו. הנס שקרה בבית המקדש, שכמות השמן הקטנה בפך השמן הספיקה להדליק את מנורת בית המקדש לשמונה ימים ושמונה לילות.
ז. בחג החנוכה מקיימים היהודים מנהגים רבים, כמו הדלקת נרות חנוכה סמוך לשקיעת החמה, הכנת ממתקים, כמו סופגניות ולביבות ומתן דמי חנוכה וצדקה.

שאלה 2

- א. לא נכון
ב. לא נכון
ג. נכון
ד. לא נכון
ה. נכון

שאלה 3

- ב ד ג ה א

שאלה 4

- א. להדליק הדליקו
ב. ליהודים
ד. ימים לילות.

שאלה 5

- א. כבשו
ב. הרסו
ג. היהודים
ד. נצחו
ה. הספיקה

שאלה 6

ההפך	המלה
בנה	הרס
שחרר	כבש
הסכים	סרב
שלום	מלחמה
זריחת החמה	שקיעה החמה
כבה	הדליק

שאלה 8

חנוכייה

ידע לשוני

שאלה 1

המלה	מלחמות	חג	מנורה	מנהגים	מערה
כנוי הרמז	אלה	זה	זוֹזֶאת	אלה	זוֹזֶאת

שאלה 2

מערה עמוקה ורחוקה	מערות עמוקות ורחוקות
מנהג טוב וחשוב	מנהגים טובים וחשובים
סופגנייה מתוקה וטעימה	סופגניות מתוקות וטעימות
מלחמה קשה ומפחידה	מלחמות קשות ומפחידות

התייחסות לטקסט: רמדאן כרים (עמ' 151) (מומלץ ללמד טקסט זה בחודש רמדאן)

פתיח השיעור

טרום קריאה

המורה ישאל את התלמידים שאלות מקדימות לטקסט, טרום קריאה:

- באיזה חודש המוסלמים צמים?
- ממתי ועד מתי צמים המוסלמים בכל יום?
- מה נוהגים המוסלמים לעשות בחודש רמדאן?
- איזה חג חל לאחר תום הצום?
- אילו ממתקים נוהגים המוסלמים לאכול לאחר סעודת "שבירת הצום"?
- ספרו על מנהגים חברתיים בחודש רמדאן.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. התלמידים ישבו בצורת מעגל בכיתה וכל אחד יספר בפני התלמידים על ההכנות שלהם לקראת סעודת "שבירת הצום".
2. לבקש מהתלמידים לחבר מילים מהאותיות: **רמדאן כרים**
דוגמאות: אדם אדר כאן איכר מיס וכו'.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. המוסלמים צמים בחודש רמדאן.
ב. המוסלמים צמים החל מעלות השחר ועד שקיעת החמה.
ג. המוסלמים נוטלים את ארוחת ה"סחור" לפני תחילת הצום.
ד. תפקיד ה"מוסחראתי" היה, להעיר את האנשים משנתם לסעודת ה"סחור".
ה. המוסלמים אוכלים את ארוחת שבירת הצום כאשר קולו של "המואזין" מכריז על שבירת הצום.
ו. המוסלמים נוהגים לאכול בחודש רמדאן כנאפה, זלאביה, קטאיף וכו'.
ז. המוסלמים נוהגים בחודש רמדאן להתפלל במסגדים, לקרוא פסוקים מהקוראן ולשבח את האל.

שאלה 2

העדות	الشهادة
התפילה	الصلاة
הצדקה	الزكاة
הצום	الصوم
העלייה לרגל	الحج

שאלה 3

המלה	המלה הנרדפת
סעודה	ארוחה
הכריז	הודיע
חמה	שמש
לשבח	להלל
רחובות	כבישים

שאלה 5

- א. השחר
ב. להעיר
ג. ממתקים
ד. להתפלל
ה. לבקר

שאלה 4

החדשים בלוח ההג'רי	
רמזאן	9
שעבאן	8
דו אל-קעדה	11
רג'ב	7
דו אל-חג'ה	12
צפר	2
רביע אל-תאני	4
מחרס	1
ג'ומאדא אל-תאנייה	6
רביע אל-איל	3
ג'ומאדא אל-אולא	5
שואל	10

שאלה 6

- א. הוא: לצום הם: למוסלמים היא: סעודת שחרית
 ב. עמודי האסלאם שעות הבוקר
 ג. האחרונה
 ד. לסעוד סעודת

ידע לשוני

שאלה 1

- א. נוהגים ב. היה ג. מתופף ד. מכריז ה. מתאספים

שאלה 2

- א. עד ב. בין ג. על ד. את ה. ב

שאלה 3

מבריק

שאלה 4

מקדש

התייחסות לטקסט: חג הבשורה אצל הנוצרים (עמ' 156)

פתיח השיעור

מדרש תמונה

המורה יבקש מהתלמידים להסתכל בתמונה המצורפת לטקסט ושאל אותם על התמונה:

■ מה שם העיר המופיעה בתמונה?

■ מה שם הכנסייה המופיעה בתמונה?

■ תארו את הכנסייה המופיעה בתמונה?

טרום קריאה

המורה ישאל את התלמידים שאלות מקדימות לטקסט- טרום קריאה:

■ מדוע העיר נצרת נחשבת לעיר קדושה אצל הנוצרים?

■ מדוע קראו לכנסייה שבה בשם "כנסיית הבשורה"?

■ באיזה תאריך חוגגים הנוצרים את חג הבשורה?

■ מדוע חוגגים הנוצרים את חג הבשורה?

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. לחלק את התלמידים לקבוצות עניין:

קבוצה 1: תחפש מידע על המקומות המסחריים בנצרת.

קבוצה 2: תחפש מידע על מוסדות החינוך בנצרת.

קבוצה 3: תחפש מידע על המקומות הקדושים בנצרת.

קבוצה 4: תחפש מידע על התושבים בנצרת.

קבוצה 5: תחפש מידע על האתרים ההיסטוריים בנצרת.

כל קבוצה בוחרת בנציג שיציג את התוצר של קבוצתו בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. הנוצרים חוגגים את חג הבשורה בעשרים וחמשה במרס.
 ב. הנוצרים חוגגים את חג הבשורה לזכר הבשורה של המלאך גבריאל למרים התולה.
 ג. המלאך בשר למרים כי היא הרתה מרוח הקודש וכעבור תשעה חודשים היא תלד את ישו המשיח.
 ד. כנסיית הבשורה הוקמה במקום שבו בשר המלאך גבריאל למרים את בשורת לידת המשיח, עליו השלום.
 ה. הנוצרים נוהגים לערוך בחג הבשורה תהלוכה רבת משתתפים אל כנסיית הבשורה בנצרת. בראש התהלוכה צועדים הצופים ואחריהם הכמרים ושאר קהל החוגגים.
 ו. הנוצרים מציינים את חג הבשורה בממתק "סחלב".

שאלה 2

- א. לא נכון ב. נכון ג. נכון ד. לא נכון ה. נכון

שאלה 3

המסלמים	הנוצרים	הדרוזים	היהודים
חג אלפטר	חג הבשורה	חג הנביא שועיב	חג הפורים
חג הקורבן (אל-אדחא)	חג המולד	חג הנביא סבלאן	חג החנכה

שאלה 4

החג	העיר
חג הבשורה	נצרת
חג המולד	בית לחם
חג הפסחא	ירושלים

שאלה 5

- א. לנוצרים ב. ציבור ג. הולכים ד. תוצאה ה. קנס

ידע לשוני

שאלה 1

- א. עשרים וחמשה בדצמבר ב. באחד בספטמבר ג. בשלושים ואחד באוגוסט

שאלה 2

- א. התייצב בשר הרתה
 ב. תשעה חודשים
 ג. תלד
 ד. חוגגים

התייחסות לטקסט: חג הנביא סבלאן (עמ' 160)

פתיח השיעור

טרום קריאה

- המורה ישאל את התלמידים שאלות מקדימות על הטקסט, שאלות טרום קריאה:
- מהם החגים הדרוזיים שידועים לכם?
 - איפה נמצא קברו של הנביא שועיב, עליו השלום?
 - באיזה כפר נמצא קברו של הנביא סבלאן?
 - מה ידוע לכם על כפר חורפיש?
 - האם אתם מכירים שמות של כפרים דרוזיים בגליל העליון?
 - מה שם הכפר הדרוזי הקרוב ביותר למקום מגוריכם?

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. התלמידים יתחלקו לקבוצות עניין, כל קבוצה תחפש חומר במחשב על הכפר חורפיש, כדלקמן:

- קבוצה 1: האיזור הגיאוגרפי של הכפר חורפיש.
- קבוצה 2: מקום הנביא סבלאן בכפר חורפיש.
- קבוצה 3: התושבים בכפר חורפיש.
- קבוצה 4: אתרי התיירות בכפר חורפיש.
- קבוצה 5: פרנסת התושבים בכפר חורפיש.

כל קבוצה תבחר בנציג שיציג את התוצר של קבוצתו בפני התלמידים בכיתה.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. מקאם הנביא סבלאן שייך לעדה הדרוזית.
ב. מקאם הנביא שועיב, עליו השלום.
ג. התכונה שהייתה מאפיינת את הנביא סבלאן היא חיי הצניעות והקדשת החיים למען אלוהים.
ד. חג הנביא סבלאן חל בעשרה בספטמבר.
ו. הדרוזים מברכים איש רעהו במילים: "זיארה מקבולה".
ז. הדרוזים נוהגים לעלות לקבר הנביא סבלאן הנמצא סמוך לכפר חורפיש, מתפללים במקום, עורכים טקסים דתיים ונוודרים נדרים.

שאלה 2

- א. לא נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. לא נכון ה. נכון

שאלה 3

- א. בחשיבותו אצל העדה הדרוזית.
ב. בתאריך 10 בספטמבר.
ג. סמוך לכפר חורפיש.
ד. בברכת "זיארה מקבולה".
ה. את סיפור חיי הצניעות של הנביא סבלאן.

שאלה 4

- א. סחי'נין ב. חג הנביא שועיב ג. רמדאן ד. חג החנוכה ה. כפרים

שאלה 5

- א. אלפי משפחות. ב. הוספה ג. צניעות ד. שם

שאלה 6

אזור הגליל העליון	אזור הכרמל
חורפיש	דליית אלכרמל
בית ג'ין	עוספיה
כפר סמיע	

ידע לשוני

שאלה 1

- א. עליו השלום
- ב. השני
- ג. למקאם הנביא סבלאן
- ד. קרני חיטין

שאלה 2

עשרה בספטמבר.

שאלה 3

בימים אלה הדרוזים מכבדים את זכרו של הנביא סבלאן.

שאלה 4

כמו כן, מתקיימת באתר הקבר הצגה הממחישה את ספור חיי הצניעות של הנביא סבלאן.

שאלה 5

נמצא

שאלה 6

מגיעים, מתפללים, עורכים, נודרים.

התייחסות לטקסט: סכנת הנרגילה (עמ' 163)

פתיח השיעור

טרום קריאה

מומלץ לפתוח את השיעור בשאלות טרום קריאה:

- האם עישון הנרגילה מזיק לבריאות? הסבירו.
- האם עישון נרגילה מסוכן יותר מעישון סיגריות? הסבירו.
- מה דעתכם על תופעת העישון בדרך כלל, סיגריות או נרגילה?
- מה הן המחלות שעלולות להיגרם מעישון הנרגילה?
- אם חברכם יציע לכם בעתיד לעשן סיגריות או נרגילה, האם תסכימו לכך, הסבירו.

הצעות לפעילויות בשיעור:

צפייה בסרטון

1. מומלץ שהתלמידים יצפו בסרטון על הסכנות בעישון הנרגילה, בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=sZy8cUX4YtE>

לאחר הצפייה בסרטון, המורה ישאל את התלמידים על הסכנות בעישון נרגילה כפי שנזכרו בסרטון.

2. שלטי אזהרה

התלמידים יכינו שלטים מבריסטול ויכתבו עליהם אזהרה מפני עישון נרגילה. דוגמה:

**נרגילה הורגת בשקט
הפסיקו לעשן!**

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. עישון הנרגילה הוא התופעה הנפוצה היום בקרב בני נוער.
ב. חלק מההורים אינם מתנגדים לעישון הנרגילה כי רואים בה תופעה פופולרית.
ג. עישון נרגילה מסוכן יותר מעישון סיגריות כי עישון נרגילה נמשך זמן יותר מעישון סיגריות. עישון נרגילה אחת שווה לעישון קופסת סיגריות.
ד. מחלת הסרטן, מחלות ריאות, מחלות עור וכו'.
ה. משרד הבריאות מנסה להילחם בתופעת עישון הנרגילה בשיתוף משרד החינוך והאגודה למלחמה בסרטן. משרד הבריאות החליט לחוקק חוק האוסר מכירת סיגריות ומוצרי טבק אחרים לבני נוער מתחת לגיל שבע עשרה.
ו. אסור לעשן בכלל ונרגילה בפרט כי העישון מזיק לבריאות וגורם להרבה מחלות מסוכנות.

שאלה 2

המילה הנרדפת	המילה
שכיחה	נפוצה
עממית	פופולרית
קשה מאוד	חמור
משתדל	מנסה
יפה	נאה

שאלה 3

- א. מעשני הסיגריות מוצרי טבק
ב. ירידה – עלייה מתיר – אוסר קנייה – מכירה מעל – מתחת
ג. שבע עשרה

שאלה 4

- א. מסננים
ב. תופעה
ג. הנזק
ד. סיגריות
ה. התרחבות

שאלה 5

- א. עישון הנרגילה הוא תופעה נפוצה היום בקרב בני נוער.
ב. המים בנרגילה מסננים את הרעלים ולכן היא לא מסוכנת כמו הסיגריות.
ג. המים בנרגילה מוסיפים לחות לעשן, מה שמאפשר חדירה טובה ומהירה יותר של החומרים המזיקים לגוף.

שאלה 6

- הניגוד : המראה של הנרגילה נאה, אך היא מסוכנת ביותר.
מלת הניגוד היא : אך

שאלה 7

בשל

שאלה 8

- א. העישון מוביל להתמכרות.

ידע לשוני

שאלה 1

- א. הנרגילה המים הנזק
ב. נמשך
ג. לנרגילה

שאלה 2

יחיד	יחידה	רבים	רבות
נְמִשֶּׁךְ	נְמִשְׁכָּת	נְמִשְׁכִּים	נְמִשְׁכוֹת

שאלה 3

- א. לעשן ב. עשן ג. העישון ד. מעושן ה. מעשן

שאלה 4

- נמשך נעשו נפגעים

התייחסות לטקסט: סכנת הקעקועים (עמ' 170)

פתיח השיעור

מצגת

מומלץ שהמורה יכין מצגת על תמונות של קעקועים ותמונות של צלקות כתוצאה מקעקועים. המורה יפתח שיחה עם התלמידים על הסכנות של הקעקועים כפי שהופיעו במצגת.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. התלמידים יכינו שלטים מבריסטול ויכתבו עליהם אזהרה מפני קעקועים.
דוגמה:

אזהרה!
קעקוע זה לא אופנה
קעקוע סם לכל החיים

2. מומלץ להזמין לכיתה את יועצות בית הספר, או אחות בית הספר כדי שיסבירו לתלמידים על הסכנות הכרוכות בעשיית הקעקועים.

פתרון שאלות

שאלה 1

א. המחלות שעלולות להיגרם כתוצאה מקעקועים הן : דלקת וצלעות בעור, אלרגיה לכל החיים ופגיעה בריאות ובכבד.
 ב. הסכנה בעשיית הקעקועים בגלל החשיפה לזיהומים.
 ג. הזיהום בעשיית הקעקועים נגרם מסביבת העבודה עצמה, כמו : בקבוקי דיו שנשארים פתוחים או חומר הדיו שאינו תקין.
 ד. קשה להסיר את הקעקוע מעל לגוף כי הסרת הקעקוע מסוכנת ומסובכת.
 ה. כדי להקטין את עשיית הקעקועים קבע משרד הבריאות, כי בכל מכון העוסק בקעקועים יוצב שלט בנוסח הבא :
 "קעקועים או נקוב בגוף אינם רצויים מבחינה רפואית, שכן הם עלולים לגרום לכאבים, לזיהומים ולבעיות בריאותיות אחרות."
 ו. המחבר ממליץ לקוראים בסוף הטקסט, שלפני שעושים קעקועים צריך לקחת בחשבון את החשיפה האפשרית לזיהומים ולחומרים המסוכנים ולאחר כך לקבל החלטה נכונה.

שאלה 2

התוצאה	הסבה
הם התחרטו מאוד על עשיית הקעקוע.	האנשים התקשו להסיר את הקעקוע מעל הגוף
הבחור שעשה קעקוע חלה במחלת זיהום.	המזרק שהשתמשו בו לעשיית הקעקוע לא היה סטרילי
משרד הבריאות הגביר את המודעות לסכנות הקעקועים.	תופעת עשיית הקעקועים התרחבה מאוד

שאלה 3

א. לא נכון ב. נכון ג. לא נכון ד. לא נכון ה. נכון

שאלה 4

א. אופנה ב. קל ג. עבודה ד. דיו

שאלה 5

משרד האוצר משרד החינוך משרד הפנים משרד החוץ משרד הביטחון

שאלה 6

א. לסכנה ב. בשביל ג. יגמלו ד. אתם ה. ג.ב.ר

ידע לשוני

שאלה 1

- א. נמאס
- ב. הציור של הקעקוע.
- ג. לאלה שעשו קעקועים.
- ד. מסִכְנֶת־מִסְבָּכָה.

שאלה 2

קחו קבלו

שאלה 3

סימני הפיסוק "מירכאות" מציינים ציטוט.

שאלה 4

יחיד	יחידה	רבים	רבות
נְשָׂאֵר	נְשָׂאֵרֶת	נְשָׂאֵרִים	נְשָׂאֵרוֹת

התייחסות לטקסט: תאונות ילדים בבית (עמ' 175)

פתיח השיעור

מדרש תמונה

להציג בפני התלמידים תמונות וציורים של מפגעים בבית ולשאול אותם, מה הם רואים בכל תמונה/ציור.

הצעות לפעילויות בשיעור:

מטלת כתיבה

1. התלמידים יתחלקו לקבוצות, כל קבוצה תכתוב שלושה כללים למניעת תאונות ילדים בבית.

כל קבוצה תבחר בנציג שיציג את התוצר של קבוצתו בפני התלמידים בכיתה.

2. לבקש מהתלמידים לחבר מילים מהאותיות:

ת א ו נ ו ת י ל ד י ס ב ב י ת

דוגמאות: תאנה ליד ידיים אותיות וכו'.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. הבית נתפס בעיני רבים כמקום מוגן ובטוח עבור ילדים.
ב. חלק גדול מהילדים נפגע כתוצאה מתאונות בית, כמו : נפילות, כויות, חנק, הרעלות ועוד.
ג. רוב התאונות של הילדים והתינוקות מתרחשות כאשר אין מבוגר בסביבה, או כאשר אין השגחה על הילדים.
ד. נגרם לילדים ולבני משפחותיהם כתוצאה מהתאונות, נזק פיזי וכלכלי שעלול להיות גדול מאוד ואף בלתי הפיך.
ה. תינוקות קטנים נפגעים כתוצאה מבליעת חפצים קטנים או מכוויות של מכשירי חשמל שונים.
ו. הכוויות של הילדים נגרמות ממכשירי החשמל השונים, כמו : מגהץ, תנור חימום או קומקום מים רותחים.
ז. צריך לשמור את התרופות וחומרי הניקוי במקום בטוח ורחוק מהילדים כדי שהילדים לא יוכלו להשיג אותם ואז להשתמש בהם ולהיפגע.
ח. אסור להשאיר תינוקות וילדים קטנים מתרחצים לבד באמבטיה או בבריכת שחייה ביתית ללא השגחה.
השקעים של החשמל צריכים להיות בגובה תקין כדי שלא יוכלו התינוקות והילדים הקטנים להגיע אליהם.

שאלה 2

درهم وقاية خير من قنطار علاج

שאלה 3

- א. נפגעים ב. הילדים ג. חשמל ד. חדים ה. הניקוי

שאלה 4

- א. גנה ב. שמחה ג. מחשב ד. מכונית ה. מלפפונים

שאלה 5

- א. כאשר אין השגחה על הילדים בבית.
ב. אין להרחיק חפצים חדים מסביבת הילדים.
ג. יש להשאיר תרופות בקרבת ילדים.
ד. הגננת אמרה לאימהות, שיש סכנה ממשחקי ילדים בחול.

שאלה 6

המשמעות	צירוף המילים
במהירות רבה	כהרף עין
הטעיה\אשליה	אחיזת עיניים
הסתכל לעבר	נשא עיניו
בנדיבות	בעין יפה
שיחה חשובה, פנים אל מול פנים	שיחה בארבע עיניים

שאלה 7

א. גדול ב. קורות ג. תועלת ד. הווה

שאלה 9

1 כ	1 מ	ת	ר	ח	ש	ו	6 ת		
2 ו	ו						י		
י	3 ב		3 ת	י	5 נ	ו	ק	ו	ת
ו	4 נ	4 ח			פ				
ת	2 א	ו	נ		י		7 ד		8 מ
	ו		ק		ל		ו		כ
5 פ	ז				6 ה	ו	7 א	י	ש
	נ						ג		י
					8 ב	י	ת		ר

ידע לשוני

שאלה 1

- נתפס, נפגעים.
- הבית, הנתונים.
- סימן הפיסוק נקודתיים מציין פירוט.
- נתונים

שאלה 2

יחיד	יחידה	רבים	רבות
נתפס	נתפסת	נתפסים	נתפסות
נפגע	נפגעת	נפגעים	נפגעות

שאלה 3

- ניגוד
- סיבה
- הוספה
- תוצאה

התייחסות לטקסט: גלישה בטוחה באינטרנט (עמ' 180)

הערה למורה:

ניתן ללמד את הטקסט הזה בשבוע הראשון בחודש פברואר במקביל לשבוע האינטרנט הבטוח במדינה.

פתיח השיעור

טרום קריאה

המורה ישאל את התלמידים שאלות מקדימות על הטקסט, טרום קריאה:

- מה הכוונה בגלישה בטוחה?
- תנו דוגמאות לגלישה בטוחה?
- האם יש גלישה בטוחה וגלישה לא בטוחה?
- מהי גלישה לא בטוחה? תנו דוגמאות.
- לדעתכם, האם האינטרנט הוא דבר טוב ויעיל? הסבירו.
- תנו דוגמאות ליתרונות של האינטרנט?

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. מומלץ שהתלמידים יצפו בסרטונים על כללי הבטיחות באינטרנט בקישור הבא:

<http://www.surfingintime.com/safebrowsing.asp>

לאחר הצפייה בסרטונים לשאול את התלמידים על כללי הזהירות שזכרו בסרטונים.

2. מומלץ להזמין את רכז התקשוב בבית הספר לכיתה כדי להסביר ולהדריך את התלמידים לכללי הגלישה הבטוחה באינטרנט.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. הטכנולוגיה התקדמה בקצב מהיר בתחום התקשורת.
ב. רשת האינטרנט היא אמצעי התקשורת הנפוץ ביותר היום.
ג. ניתן להשתמש היום באינטרנט למטרות שונות: להשגת מידע, להתעדכן בחדשות, לשליחת הודעות בדואר אלקטרוני ולשיח עם חברים בפיס-בוק.
ד. האינטרנט הפך למקור איום והטרדה כי הוא מנוצל במקרים רבים לגרימת עוול לאחרים. הפצת מידע שקרי או הפעלת חרם ולחץ קבוצתי על אחרים.
ה. הפצת מידע שקרי דרך האינטרנט או הפעלת חרם ולחץ קבוצתי על אחרים.
ו. יום האינטרנט הבטוח מתקיים בישראל בתחילת חודש פברואר.
ז. המטרה מקיום יום האינטרנט הבטוח כדי להגביר את המודעות לסכנות השימוש באינטרנט וכדי להדריך את בני הנוער לכללי הגלישה הבטוחה באינטרנט.
ח. שם התוכנה: WEB FILTER מסנן אתרים.

שאלה 2

- א. הטכנולוגיה התקדמה בקצב מהיר בתחום התקשורת.
ב. רשת האינטרנט היא אמצעי התקשורת הנפוץ ביותר היום.
ג. בישראל מתקיים כל שנה יום האינטרנט הבטוח בתחילת חודש פברואר.
ד. האלימות הדיגיטלית דרך האינטרנט מתרחבת ומהווה איום על בני נוער.
ה. מוסדות החינוך ומשטרת ישראל עורכים פעילויות מגוונות לתלמידים ולהורים.

שאלה 3

- א. מהיר ב. קלה ג. שקרי ד. חמור ה. להגביר

שאלה 4

- א. מהיר ובמיוחד בתחום התקשורת.
ב. מידי ומהיר בין אנשים.
ג. איום והטרדה במקום לשרות להעשרה.
ד. מתרחבת ומהווה איום על בני נוער.
ה. יום האינטרנט הבטוח בתחילת חודש פברואר.

שאלה 5

התוצאה	הסיבה
אפשר ליצור קשר בדרכים שונות.	ערוצי התקשורת התרבו
בני נוער רבים סובלים מהטרדה שפוגעת בהם באופן חמור.	האלימות הדיגיטלית דרך האינטרנט מתרחבת
כדי להגביר את המודעות לסכנות השימוש באינטרנט.	בישראל מתקיים כל שנה יום האינטרנט הבטוח

שאלה 6

המילה	ההפך
שקרי	אמיתי
מהיר	איטי
מתרחבת	מצומצמת
להגביר	להפחית
למסר	לקבל

שאלה 7

א. לאינטרנט ב. מתרחבת ג. איום

ידע לשוני

שאלה 1

מילת הניגוד : אך.

ההסבר :

האינטרנט מאפשר חיבור מידי ומהיר בין האנשים. - תכונה חיובית.

האינטרנט מנוצל לגרימת עוול לאנשים. - תכונה שלילית

שאלה 2

א. סובלים

השרש	הזמן	הבנין
ס.ב.ל	הווה	קל

ב. עורכים

השרש	הזמן	הבנין
ע.ר.ב	הווה	קל

ג. יכולים

השרש	הזמן	הבנין
י.ב.ל	הווה	קל

ד. מונעת

השרש	הזמן	הבנין
מ.נ.ע	הווה	קל

שאלה 3

א. כל הפעלים בזמן הווה.

ב. כל הפעלים בבניין קל.

התייחסות לטקסט: בעד או נגד קיצור החופש הגדול (עמ' 186)

פתיח השיעור

שיחה מקדימה

מומלץ לפתוח את השיעור בשיחה מקדימה על הטקסט. לתת הזדמנות לתלמידים לספר על התכניות שלהם לקראת החופש הגדול הקרוב: מקומות בילוי, טיולים, קייטנות, נסיעות, חוגים וכו'.

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. התלמידים יתחלקו לקבוצות וכל קבוצה תכתוב כללים להתנהגות בטוחה בחופש הגדול.

כל קבוצה תבחר בנציג שיציג את התוצר של קבוצתו בפני התלמידים בכיתה.

2. מטלת כתיבה

התלמידים יכתבו משפטים על החופש הגדול שמתחילים במילים: אסור/מותר.

דוגמאות:

אסור לרכוב על אופניים בלי קסדה.

מותר לשחק כדורגל במגרשי ספורט.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. ההצעה שעולה מדי כמה שנים, לקצר שבועיים מהחופש הגדול ולהוסיף במקומם ימי חופשה במהלך השנה.
- ב. התומכים בקיצור החופש הגדול טוענים שכדאי מאוד לקצר את החופש הגדול כי הוא ארוך מדי וטומן בתוכו הרבה סכנות ופגיעות.
- ג. התומכים בקיצור החופש הגדול טוענים שההוצאות הכספיות בחופש הגדול רבות ולא כל הורה יכול לעמוד בנטל הכלכלי הזה.
- ד. המתנגדים לקיצור החופש הגדול טוענים שצריך לשמור על מתכונת החופש הרגילה ולהפוך את החופש לתקופת זמן בטוחה ומהנה.
- ה. צריך להקצות תקציבים מתאימים כדי להבטיח מקומות בלוי ונופש בטוחים לילדים.
- ז. התלמידים משתתפים בחוגים חברתיים וחינוכיים בבית הספר של החופש הגדול.

שאלה 2

- א. לא נכון ב. נכון ג. נכון ד. נכון

שאלה 3

- א. לימודים ב. עבודה ג. יולי ד. בחינות

שאלה 4

- א. מסתיר ב. כספים ג. הכנסות ד. המתנגדים

שאלה 5

הטענה שפותחת את הטקסט	הנימוקים של התומכים בקצור החופש הגדול	הנימוקים של המתנגדים לקצור החופש הגדול
מדי כמה שנים עולה הקריאה לקיצור החופש הגדול.	החופש הגדול ארוך מדי והוא טומן בתוכו הרבה סכנות ופגיעות. ההוצאות הכספיות בחופש הגדול רבות ולא כל הורה יכול לעמוד בנטל הכלכלי הזה.	צריך לשמור על מתכונת החופש הגדול הרגילה ולהפוך את החופש לתקופת זמן בטוחה ומהנה. צריך להקצות תקציבים מתאימים כדי להבטיח מקומות בילוי בטוחים לילדים.

ידע לשוני

שאלה 1

א. עולה ב. טוענים ג. יכול ד. מפעיל ה. משתתפים

שאלה 2

כל הפעלים בזמן הווה.

שאלה 3

יחיד	רבים
השנה האחרונה	השנים האחרונות
החוג החברתי	החוגים החברתיים
השבוע הראשון	השבועות הראשונות
המקום הבטוח	המקומות הבטוחים
הרשות המקומית	הרשויות המקומיות

שאלה 4

מאחד ביולי ועד עשרים ואחד ביולי

התייחסות לטקסט: החופש הגדול- לאה נאור (עמ' 191)

פתיח השיעור

האזנה לשיר

מומלץ לפתוח את השיעור בהאזנה לשיר "החופש הגדול" בקישור הבא:

<https://www.youtube.com/watch?v=l8ywYV7peTw>

הצעות לפעילויות בשיעור:

1. לבקש מהתלמידים לכתוב על בריסטולים משפטים על החופש הגדול שמתחילים במילה "אולי" כמו השורות שפותחות כל בית בשיר.
דוגמה:

אולי אבקר עם חברים בעיר השעשועים בחופש הגדול.

2. לבקש מהתלמידים לחבר מילים מהאותיות: ה ח ו פ ש ה ג ד ו ל
דוגמאות: דגל חול דף דחף לוחכו'.

פתרון שאלות

שאלה 1

- א. על-פי הבית הראשון הדובר רוצה לבנות בחופש הגדול ארמון גדול עשוי כולו צדפים וחול.
- ב. על-פי הבית הרביעי הדובר רוצה להעניף עפיפונים בחופש הגדול, הוא רוצה גם ללמוד לשחות.
- ג. כי הקיץ עוד ארוך והחופש עוד ארוך, ואפשר, אם רוצים, להספיק את הכול בחופש הגדול.
- ד. בבית השישי.
- ו. היתרונות של החופש הגדול שהוא ארוך, ואם רוצים, אפשר להספיק לעשות את הכול בחופש הגדול.

שאלה 3

- א. אשקה, אשיר.
- ב. כמו
- ג. לשיר
- ד. واحد ومميز

שאלה 4

המשמעות בערבית	הצירוף של המלה "חפש"
حرية التعبير	חופש ביטוי
حرية التنقل	חופש תנועה
حرية العمل	חופש עסוק
حرية الديانة	חופש דת
حرية الاختيار-الانتخاب	חופש בחירה

שאלה 5

ספריה ספרות ספר מספרה ספרן מספרים

שאלה 6

- א. אני
- ב. קצר
- ג. י.צ.א
- ד. אחסוך

ידע לשוני
שאלה 1

יחיד	רבים
אולי אֶבְנָה אֶרְמוֹן גָּדוֹל	אולי נבנה ארמונות גדולים
אולי אֶשְׁקָה אֶת הַגֶּנֶז	אולי נִשְׁקָה אֶת הַגֶּנֶז
אולי אֶלְמַד סוֹף סוֹף לְשָׁחוֹת	אולי נִלְמַד סוֹף סוֹף לְשָׁחוֹת
אולי אֶקִּים לִי קִיטָּנָה	אולי נִקִּים לָנוּ קִיטָּנוֹת
אולי אֶשִׁיר לִי שִׁיר אֶחָד	אולי נִשִּׁיר לָנוּ שִׁירִים אֶחָדִים
אולי אֶשְׁכֵּב לִי סֵתֶם בְּצֵל	אולי נִשְׁכֵּב לָנוּ סֵתֶם בְּצֵל

שאלה 2

אתה תבנה ארמון גדול.
את תבני ארמון גדול.
הוא יבנה ארמון גדול.
היא תבנה ארמון גדול.

שאלה 3

הפעל	אֶשְׁכֵּב	אֶשֵּׁב	אֶמְצֵא	אֶבְנֶה	אֶנִּסֶּה
השרש	ש.כ.ב	י.ש.ב	מ.צ.א	ב.נ.ה	נ.ס.ה

שאלה 4

א. כל הפעלים בזמן עתיד.
ב. כל הפעלים שייכים לשם הגוף : אני.

הנחיות למורים - יחידת הבנת הנשמע

יחידת הבנת הנשמע מבוססת על ההאזנה לטקסט שבתקליטור, הבנת הטקסט הנשמע ומילוי ההוראות בכתב בספר על-פי ההנחיות הבאות:

התלמידים מאזינים לטקסט פעמיים:

א. האזנה פסיבית.

ב. האזנה אקטיבית.

האזנה פסיבית: התלמידים יאזינו לטקסט וינסו להבין במהלך ההאזנה את תוכן הטקסט, כמו: המקום, הזמן, הדמויות וכו'.

הכנה להאזנה השנייה, האזנה אקטיבית.

המורה יוודא שכל התלמידים הצליחו להאזין לטקסט במהלך ההאזנה הראשונה, על ידי שאלות כלליות על הטקסט.

עיון במטלות הבנת הנשמע

המורה יבקש מהתלמידים לעיין במטלות הבנת הנשמע שבספר, וידאג שכל התלמידים יבינו את המטלות.

האזנה אקטיבית: התלמידים יאזינו לטקסט, וינסו לענות על שאלות הבנת הנשמע במהלך ההאזנה. ראוי לציין ששאלות הבנת הנשמע ביחידות ההאזנה הן קלות ומבוססות על הידע הגלוי בטקסט.

תלמידים שלא יספיקו לפתור את שאלות הבנת הנשמע במהלך ההאזנה, יוכלו להשלים את התשובות לאחר ההאזנה.
(מצורף למדריך למורה, תקליטור האזנה)

קטעי הבנת הנשמע

מצורף למדריך תקליטור שמכיל את הטקסטים הבאים:

1. מגדל אייפל
2. ראש הכפר והאישה החכמה
3. טיגריס
4. לאכול כדי לגדול
5. הכנרת
6. המוח והלשון

ראוי לציין שהטקסטים הנ"ל אינם מופיעים בספר הלימוד. רק המטלות של הטקסטים מופיעות ביחידת הבנת הנשמע. התלמידים מאזינים לטקסטים ופותרים את המטלות על - פי ההנחיות.

